

DEN NORSKE KIRKE
Bergen kirkelige fellesråd

MØTEINNKALLING

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Møtedato: 30.10.2019

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

MØTEINNKALLING

BKF - Bergen kirkelige fellesråd

Dato: 30.10.2019 kl. 1830 - 2100
Sted: Kirkevergens kontor, Aasegården, Møterom
 FFO
Arkivsak: 19/00267
Arkivkode: 414

Mulige forfall meldes til Siri Hoff Austgulen sa267@kirken.no

SAKSKART	
Godkjenning av innkalling og saksliste	
42/19	Godkjenning av innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll	
43/19	Godkjenning av protokoll fra møte i BKF 18.09.19 - møte nr 04/19
Saker til behandling	
44/19	Ansvars- rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene
45/19	BKF - Økonomirapport pr 31.08.19 og regnskap pr 30.09.19
46/19	Revidert budsjett 2019 (oktober)
47/19	Økonomiplan 2021 - 2024
48/19	Fullmakt til ansettelse av sjef for Menighetsavdelingen
49/19	Reglement for BKF's valgkomité
50/19	Revisjon av særbestemmelser for gravminner - Vedlegg til Vedtekter for gravplassene i Bergen
51/19	Årsplan for kontrollutvalget i BKF 2020
Orienteringssaker	
52/19	Referat- og orienteringssaker

Bergen, 22.10.2019

Lars Kristian Stendahl Gjervik
 Leder

Asbjørn Vilkenen
 Kirkeverge

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Siri Hoff Austgulen	414	19/00267-33	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	42/19	30.10.2019

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste til møte 30.10.19

Kirkevergens forslag til vedtak

Innkalling godkjennes

Saksliste godkjennes slik den foreligger

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Siri Hoff Austgulen	414	19/00267-34	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	43/19	30.10.2019

Godkjenning av protokoll fra møte i BKF 18.09.19 - møte nr 04/19

Det er ikke kommet merknad til møteprotokollen

Vedlegg:

Protokoll BKF møte 18.09.19

Kirkevergens forslag til vedtak

Protokollen godkjennes som den foreligger

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

MØTEPROTOKOLL NR 04/19**BKF - Bergen kirkelige fellesråd**

Dato: 18.09.2019 kl. 1830 -1945
Sted: Kirkevergens kontor, Aasegården, Møterom FFO
Arkivsak: 19/00267

Tilstede: Audun Magne Stølås (Arna menighet), Christian Nesset (Bergen domkirke menighet), Janne Stølsbotn (Birkeland menighet), Bjørn Norstrand (Biskopshavn menighet), Lene H. Skårvik (Fridalen menighet), Håvard G. Frøysa (Fyllingsdalen menighet), Heidi Iren Saure (Laksevåg menighet), Hilde Eldevik Rusaas (Landås menighet), Bente Krokeide (Loddefjord menighet), Ragnvald Jakobsen (Løvtakksiden menighet), Karl Johan Hallaråker (Nygård menighet), Lars Kristian Stendahl Gjervik (Olsvik menighet), Nils Gunnar Toppe (Salhus menighet), Jorid Laura Vingen Endal (Sandviken menighet), Asbjørn Valen (Skjold menighet), Thor W. Brekkeflat (Slettebakken menighet), Per Kristian Erdal (Storetveit menighet), Tor Nordeide (Sælen menighet), Signe Sandberg (Årstad menighet), Bjarte Flaten (Åsane menighet), Gudmund Waaler (geistl. repr), Jarle Sørås (Bergen kommune),

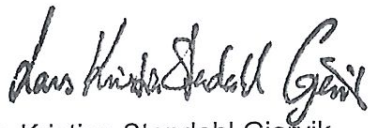
Asbjørn Vilkenen (kirkeverge), Mette Rogstad Heimli (økonomisjef), Tove Margrete Nordmark (sjef menighetsavdeling), Inghild Hareide Hansen (gravplassjef), Knut Arne Aasen (HR-sjef), Arne Tveit (kirkebyggsjef), Mona Gangsøy Eide (administrasjonssjef)

Møtende varamedlemmer: Jorunn Haukås (Ytre Arna menighet) for Thor Kalland

Forfall: Øivin Christiansen (Bønes menighet), Astrid Helene Olafsdottir (Eidsvåg menighet), Rune Kroken (Fana menighet), Lodve Gidske (Søreide menighet),

SAKSKART		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
<u>36/19</u>	Godkjenning av innkalling og saksliste	3
Godkjenning av protokoll		
<u>37/19</u>	Godkjenning av protokoll fra møte i BKF 19.06.19 - møte nr 03/19	3
Saker til behandling		
<u>38/19</u>	BKF - Økonomirapport pr 31.07.19	4
<u>39/19</u>	Møteplan for BKF 2020	4
<u>40/19</u>	Revidering av eiermelding	5
Orienteringssaker		
<u>41/19</u>	Referat- og orienteringssaker	5

Bergen, 23.09.2019

Lars Kristian Stendahl Gjervik
Leder

Asbjørn Vilkenen
Kirkeverge

Godkjenning av innkalling og saksliste**36/19 Godkjenning av innkalling og saksliste**

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	18.09.2019	36/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Innkalling godkjennes

Saksliste godkjennes med følgende endringer:

Fellesrådsleder orienterte om aktuelle saker tilknyttet Akasia AS før sak 37/19

Vedtak

Kirkevergens forslag ble enstemmig vedtatt

Godkjenning av protokoll**37/19 Godkjenning av protokoll fra møte i BKF 19.06.19 - møte nr 03/19**

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	18.09.2019	37/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Protokollen godkjennes som den foreligger

Vedtak

Kirkevergens forslag ble enstemmig vedtatt

Saker til behandling

38/19 BKF - Økonomirapport pr 31.07.19

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	18.09.2019	38/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapport pr 31.07.19 til orientering

Vedtak

Kirkevergens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt

39/19 Møteplan for BKF 2020

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	18.09.2019	39/19

Arbeidsutvalgsmøter	Fellesrådsmøter
Tirsdag 04.02, kl. 13:15	Onsdag 19.02, kl. 18:30
Tirsdag 14.04, kl. 13:15	Onsdag 29.04, kl. 18:30
Tirsdag 02.06, kl. 13:15	Onsdag 17.06, kl. 18:30
Tirsdag 01.09, kl. 13:15	Onsdag 16.09, kl. 18:30
Tirsdag 13.10, kl. 13:15	Onsdag 28.10, kl. 18:30
Tirsdag 24.11, kl. 13:15	Onsdag 09.12, kl. 18:30

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar møteplan for 2020 som den foreligger

Vedtak

Kirkevergens forslag ble enstemmig vedtatt

40/19 Revidering av eiermelding

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Bergen kirkelige fellesråd	18.09.2019	40/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd gir sin tilslutning til fremlagt forslag til revidert eiermelding

Vedtak

Kirkevergens forslag ble enstemmig vedtatt med de endringer som fremkom i møtet

Referat- og orienteringssaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
41/19	19/00267-26	Referat- og orienteringssaker

1. Protokoll fra møte i AU 03.09.19 – møte nr 04/19
2. Protokoll fra møte i Kirkebyggutvalget 22.08.19 – møte nr 01/19

Muntlige orienteringer:

- Kirkens hus i Bergen v/kirkeverge Asbjørn Vilkenen
- Politisk kontakt v/kirkeverge Asbjørn Vilkenen
- Kirkevalget v/Tove Margrete Nordmark
- Kirkebygg v/Arne Tveit
- Gravplass v/Inghild Hareide Hansen

Kirkevergens forslag til vedtak

Sakene tas til orientering som de foreligger

Vedtak

Kirkevergens forslag ble enstemmig vedtatt

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Asbjørn Vilkenen		19/04329-1	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	44/19	30.10.2019

Ansvars- rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene

Kontrollutvalget i BKF har fra Deloitte AS bestilt en forvaltningsrevisjon av ansvars- rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen. Revisjonsrapporten følger vedlagt.

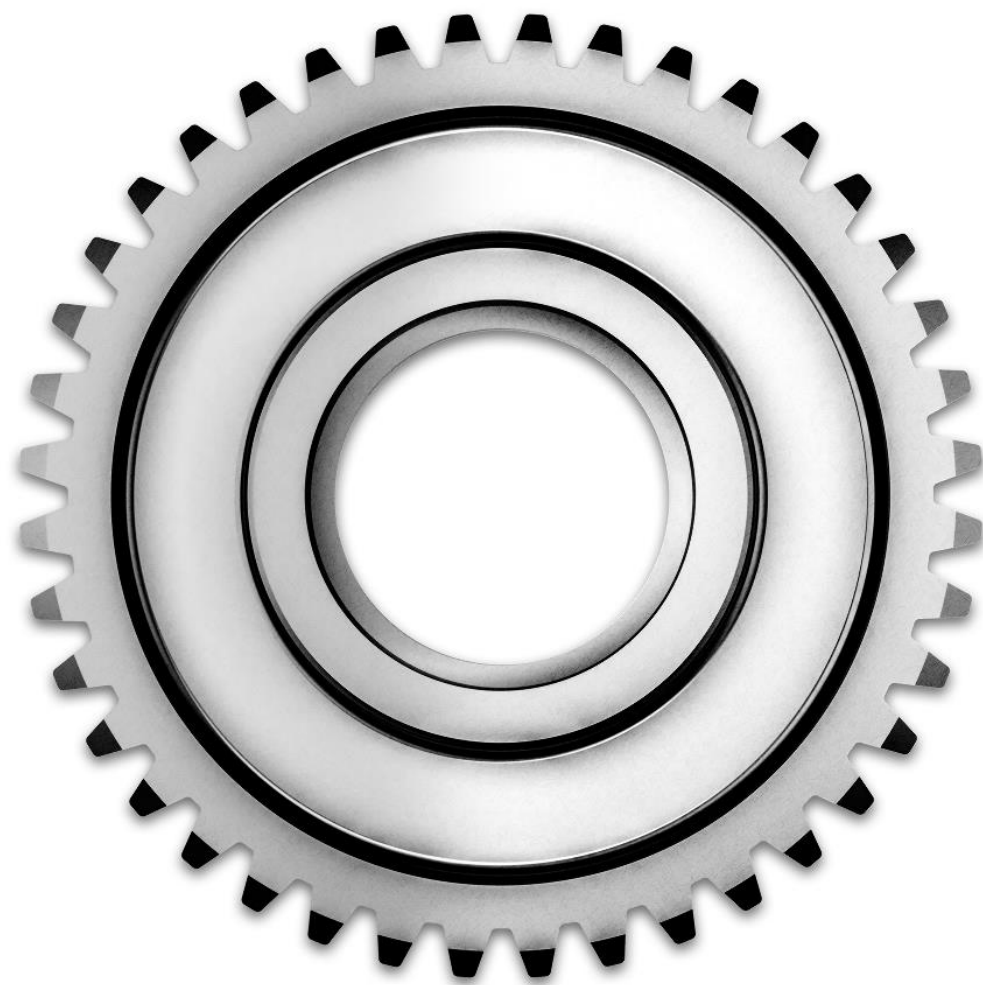
Vedlegg:

Bergen kirkelige fellesråd - forvaltningsrevisjon av ansvars- rolle- og myndighetsfordeling
Innstilling - Forvaltningsrevisjon av ansvars- rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene

Kontrollutvalgets forslag til vedtak:**Innstilling:**

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - i. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - j. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
 - k. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - l. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.
10. Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

Forvaltningsrevisjon | Bergen kirkelige fellesråd Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene

August 2019

«Forvaltningsrevisjon av ansvars-,
rolle- og myndighetsfordeling
mellom Kirkevergen og
menighetene»

August 2019

Rapporten er utarbeidet for Bergen
kirkelige fellesråd av Deloitte AS.

Deloitte AS
Postboks 6013 Postterminalen,
5892 Bergen
tlf: 55 21 81 00
www.deloitte.no
forvaltningsrevisjon@deloitte.no

Sammendrag

Deloitte har i samsvar med bestilling fra kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd gjennomført en forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen. Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke om samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket. Videre har det vært et formål å undersøke om administrasjonslederstillingene i menighetene fungerer etter intensjonen, om arbeidsgiveransvaret til Kirkevergen for administrasjonslederen er hensiktsmessig definert, og om menighetsrådet har tilstrekkelig myndighet ovenfor stillingen.

Som datagrunnlag har revisjonen gått igjennom dokumentasjon og gjennomført intervjuer. Revisjonen har blitt gjennomført fra oktober 2018 til august 2019.

Det er revisjonen sin overordnede vurdering at samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket. Revisjonen avdekker imidlertid flere forbedringspunkter knyttet til organisering og samhandling mellom Kirkeverge og menighet.

Ansvars- og rolledelingen mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen fremstår i hovedsak som tydelig og avklart; fordelingen fremgår i en rekke dokumenter, har vært tematisert i ulike fora, og oppleves som tydelig og avklart av dem som har blitt intervjuet. Den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene fremstår videre i all hovedsak som hensiktsmessig, selv om enkelte fremholder at en del av de administrative oppgavene som i dag løses i hver menighet burde sentraliseres hos Kirkevergen, og andre at administrasjonslederne bør ta et større ansvar for administrative oppgaver som i dag løses av andre ansatte i menighetene.

Revisjonen vil likevel peke på det det ikke foreligger noe overordnet delegeringsreglement i BKF, og videre at fullmakter samt rolle- og ansvarsdelinger fremgår i en rekke ulike dokumenter. Dette medfører en viss risiko for at det ikke er entydig eller klart hvilket ansvar som ligger til hvilke roller, og følgelig også en viss risiko både for at noen går utover sine fullmakter, og at ansvarsområder ikke blir ivaretatt. Videre oppleves rolle- og ansvarsdelingen lokalt i menighetene tidvis som noe uklar, primært som følge av de ulike arbeidsgiverlinjene. Det er pågående en prosess med å avklare roller og ansvar lokalt.

Rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene praktiseres ellers i stor grad som avtalt, og det er ingen indikasjoner på at den avtalte rolle- og ansvarsdelingen bryter med krav i lovverket.

Når det gjelder administrasjonslederstillingene, er det revisjonen sin overordnede vurdering at disse fungerer etter intensjonen. Administrasjonslederstillingens oppgaver og ansvar fremgår i en rekke retningslinjer og skriv, og vurderes videre i hovedsak som tydelig. Likevel oppleves ikke alle administrasjonsledernes oppgaver og ansvarsområder som tilstrekkelig operasjonalisert eller tydeliggjort, noe som kan føre til at hvilke oppgaver og hvilket ansvar som påhviler administrasjonslederne er uklart for både dem selv og andre.

Det er ellers verken indikasjoner på at rapporteringslinjene til administrasjonslederne ikke er tydelige eller avklarte, eller at rapporteringspraksis bryter med fastsatte rapporteringslinjer. Det er heller ingen indikasjoner på at Kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederne ikke er hensiktsmessig definert, eller at instruksjer og arbeidsbeskrivelser for administrasjonsleder bryter med krav i regelverket.

Menighetsrådenes myndighet overfor administrasjonslederne slik det går fram av stillingsbeskrivelsen til sistnevnte vurderes som i hovedsak tilstrekkelig. Det er likevel i noen grad uklart for administrasjonslederne hvilke oppgaver menighetsrådene kan pålegge dem, noe som også reflekteres i at noen menighetsrådsledere opplever at administrasjonslederne ikke alltid gjør det som er forventet. Dette sees i sammenheng med at ikke alle menighetene har utarbeidet virksomhetsplaner, noe som medfører at det kan bli uklart for administrasjonslederne hva menighetsrådet ønsker at de skal utføre av oppgaver.

Revisjonen sine anbefalinger er å finne i kapittel 5.

Innhold

1. Innledning	6
2. Bakgrunn	8
3. Samarbeid mellom Kirkevergen og menighetene	10
4. Administrasjonslederstillingen	19
5. Konklusjon og anbefalinger	28
Vedlegg 1 : Høringsuttalelse	30
Vedlegg 2 : Revisjonskriterier	32
Vedlegg 3 : Sentrale dokumenter og litteratur	35

Detaljert innholdsfortegnelse

1.	Innledning	6
1.1	Bakgrunn	6
1.2	Formål og problemstillinger	6
1.3	Metode	6
1.4	Revisjonskriterier	7
2.	Bakgrunn	8
2.1	Organisering	8
2.2	Virksomhetsgjennomgang	9
3.	Samarbeid mellom Kirkevergen og menighetene	10
3.1	Problemstilling	10
3.2	Revisjonskriterier	10
3.3	Tydelig og avklart rolle- og ansvarsdeling mellom Kirkevergen og menighetene	11
3.4	Samsvar mellom avtalt og lovfestet rolle- og ansvarsdeling	14
3.5	Hensiktsmessig rolle- og ansvarsdeling	16
3.6	Samsvar mellom avtalt og praktisert rolle- og ansvarsdeling	17
4.	Administrasjonslederstillingen	19
4.1	Problemstilling	19
4.2	Revisjonskriterier	19
4.3	Administrasjonsleders oppgaver og ansvar – <i>formalia</i> og <i>realia</i>	20
4.4	Rapporteringslinjer for administrasjonsleder – praksis og teori	22
4.5	Samsvar mellom instruks og regelverket for administrasjonsleder	24
4.6	Definisjon av Kirkevergens arbeidsgiveransvar	24
4.7	Menighetsrådets myndighet overfor administrasjonsleder	26
5.	Konklusjon og anbefalinger	28
	Vedlegg 1 : Høringsuttalelse	30
	Vedlegg 2 : Revisjonskriterier	32
	Vedlegg 3 : Sentrale dokumenter og litteratur	35
Figurer		
	Figur 1: Organisasjonskart (kilde: BKF's Verdi- og måldokument 2019-2020)	8
Tabeller		
	Tabell 1: Hvem gjør hva i soknet?	11

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Deloitte har gjennomført en forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen. Prosjektet ble bestilt av kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd (BKF) i møte 12. september 2018, sak PS 33/18.

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å undersøke om samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket. Videre var det et formål å undersøke om administrasjonslederstillingene i menighetene fungerer etter intensjonen, om arbeidsgiveransvaret til Kirkevergen for administrasjonslederen er hensiktsmessig definert, og om menighetsrådet har tilstrekkelig myndighet ovenfor stillingen.

Med bakgrunn i formålet er det utarbeidet følgende problemstillinger som har blitt undersøkt:

1. I hvilken grad er samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene organisert på en hensiktsmessig måte?

- a) Er rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene tydelig og avklart?
- b) Samsvarer den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene med krav i lovverket?
- c) I hvilken grad er den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene hensiktsmessig?
- d) I hvilken grad praktiseres den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene?

2. I hvilken grad fungerer administrasjonslederstillingen i menighetene etter intensjonen?

- a) Er administrasjonslederens oppgaver og ansvar tydelige og avklarte, og praktiseres disse som forutsatt?
- b) Er administrasjonslederens rapporteringslinjer tydelige og avklarte, og praktiseres disse som forutsatt?
- c) Er instruksjer og arbeidsbeskrivelser for administrasjonslederstillingen i samsvar med regelverket?
- d) Er Kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederstillingen hensiktsmessig definert?
- e) I hvilken grad har menighetsrådet tilstrekkelig myndighet overfor administrasjonslederen?

1.3 Metode

Oppdraget er utført i samsvar med gjeldende standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) og kvalitetssikring er underlagt kravene til kvalitetssikring i Deloitte Policy Manual (DPM).

Oppdraget er gjennomført i tidsrommet oktober 2018 til august 2019.

1.3.1 Dokumentanalyse

Rettsregler og vedtak har blitt gjennomgått og benyttet som revisjonskriterier. Videre har informasjon om BKF og dokumentasjon på organisering, interne rutiner, regelverk mm. blitt samlet inn og analysert. Innsamlet dokumentasjon har blitt vurdert opp mot revisjonskriteriene.

1.3.2 Intervju

For å få supplerende informasjon til skriftlige kilder er det gjennomført intervju med sjef for menighetsavdelingen hos Kirkevergen. I tillegg har revisjonen, basert på innspill fra kontrollutvalget, intervjuet menighetsrådsleder og administrasjonsleder i menighetene Storetveit, Fyllingsdalen og Skjold. Totalt har revisjonen intervjuet syv personer.

1.3.3 Verifiseringsprosesser

Oppsummering av intervju er sendt til de som er intervjuet for verifisering og det er informasjon fra de verifiserte intervjureferatene som er benyttet i rapporten.

Datadelen av rapporten er verifisert av kirkevergen, og påpekte faktafeil ble rettet opp i endelig versjon. Høringsutkast av rapporten ble sendt til kirkevergen for uttalelse. Det ble gjort mindre justeringer i rapporten i forbindelse med høringen. Kirkevergens høringsuttalelse er å finne i vedlegg 1.

1.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal bli vurdert opp mot. Kriteriene er utledet fra autoritative kilder i samsvar med kravene i gjeldende standard for forvaltningsrevisjon. I dette prosjektet er revisjonskriteriene i hovedsak hentet fra lov om Den norske kirke (kirkeloven). Kriteriene er nærmere presentert innledningsvis under hvert tema, og i vedlegg 2 til rapporten.

2. Bakgrunn

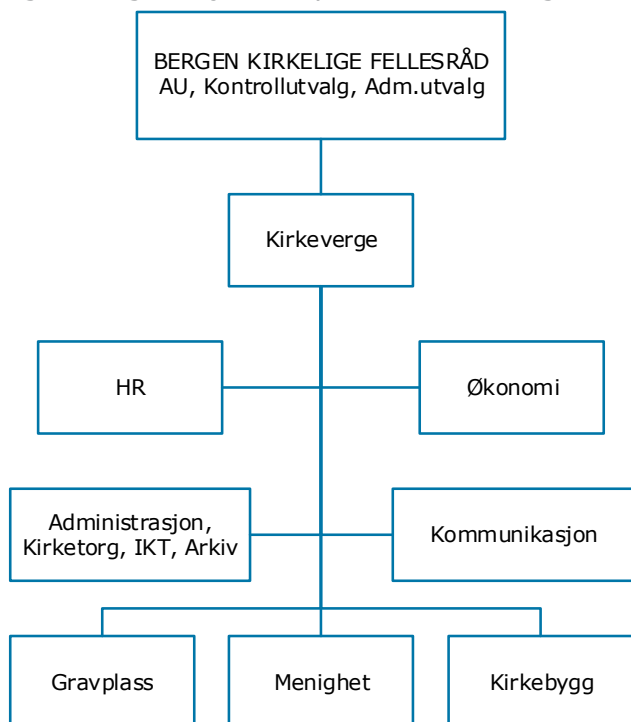
2.1 Organisering

Bergen er del av Bjørgvin bispedømme som omfatter fylkene Sogn og Fjordane og Hordaland. Bispedømmet innbefatter 11 prosti, hvert med en prost som leder prestetjenesten i menighetene som hører inn under prostiet (totalt 181). Bergen kommune dekker helt eller delvis 4 prosti (Bergen domprosti, Bergensdalen prosti, Fana prosti og Åsane prosti). Prostiene dekker til sammen 33 menigheter i fem kommuner; Bergen kommune (25), Austevoll kommune (1), Os kommune (1), Fusa kommune (1) og Osterøy kommune (5).¹ Bergen kirkelige fellesråd (BKF) er fellesrådet for menighetene i Bergen kommune, og ivaretar administrative og økonomiske oppgaver for disse 25 menighetene.

Hver menighet har et menighetsråd. BKF består av representanter fra alle menighetsrådene samt en kommunal representant og en geistlig representant (oppnevnt av biskopen). Det er BKF som i sine møter fattet vedtak i saker som hører inn under fellesrådets ansvarsområde og som angår menighetene.²

Det er kirkevergen som er daglig leder av BKF. I staben har kirkevergen en kommunikasjonsrådgiver, samt en ledergruppe bestående av seks ledere for henholdsvis HR, menighetene, administrasjon, kirkebygg, gravplass og økonomi (se figur 1 under). BKF er arbeidsgiver for ca. 160 ansatte, hvorav 28 har sitt arbeidssted ved fellesrådets hovedkontor. Kirkevergens ledergruppe består av syv personer (ledere for henholdsvis kirkebygg, gravplass, menighet, økonomi, HR og administrasjon samt kommunikasjonsrådgiver). Økonomi, administrasjon (med IT og arkiv), HR og kommunikasjon betegnes som stabsfunksjoner. Disse skal betjene hele organisasjonen.

Figur 1: Organisasjonskart (kilde: BKF's Verdi- og måldokument 2019-2020)

¹ Prosti, fellesråd og sokn i Bjørgvin pr. 1. januar 2018: <https://kirken.no/globalassets/bispedzommer/bjorgvin/dokumenter/brosjyrer-og-div/sokn-og-prosti-i-bjorgvin-2018.pdf>

² Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene. Notat til kontrollutvalget. 23. april 2018.

2.2 Virksomhetsgjennomgang

BKF vedtok i møte den 29. april 2015³ å nedsette et utvalg for å utføre en gjennomgang av virksomheten i BKF og menighetene i Bergen. Arbeidsgruppen hadde følgende mandat:

for å gi Fellesrådet grunnlag for å lede og videreutvikle en bærekraftig kirkelig virksomhet i Bergen, ber fellesrådet arbeidsgruppen utarbeide en samlet vurdering av den totale ressursutnyttelsen i organisasjonen. Er kirken i Bergen organisert på en hensiktsmessig måte med tanke på:

- antall kirkebygg; har vi kirkebygg i de rette bydelene, eventuelt hvilke endringer bør gjøre?
- hvilke andre virksomheter/verktøy bør vi ha?
- soknestruktur
- samarbeid på tvers av soknestrukturen
- stillinger, stillingsinnhold, stillingsstørrelser, sammenslåing av stillinger, samarbeidsstillinger
- ressursutnyttelsen i BKF's sentrale administrasjon (i denne omgang gjelder det ikke Akasias administrasjon)

Utvalgets arbeid ble presentert i rapporten *Virksomhetsgjennomgang av BKF og alle menighetene i Bergen 2015 – 2017* og lagt frem for fellesrådet i møte i juni 2017. I rapporten ble det forslått tre ulike modeller for å omstrukturere virksomheten i form av samorganisering av staber med ulik grad av kutt i stabsressurser. Etter en omfattende høringsprosess ble saken behandlet i fellesrådets møte i juni 2018 (BKF sak 30/18).

Kirkens arbeidsgiverorganisasjon (KA) kom med faglige vurderinger og innspill knyttet til virksomhetsgjennomgangen i et dokument til BKF den 7. mai 2018.⁴ KA uttaler her blant annet følgende:

I endringsprosesser er det å beskrive dagens situasjon ikke en «objektiv» oppgave, tvert om kan det her ligge mye kime til konflikt. De som «vinner» kampen om virkelighetsbeskrivelsene vil også kunne vinne hva som er problemet og dermed også løsningen. Arbeidsgruppe 3 som skulle se på menighetene og ressurser illustrerer dette da de måtte ha hele 11 møter før de kom til enighet om metodevalg og hvordan de skulle sammenligne ressurstildeling til ulike menigheter. Gjennomgangen av høringsvarene illustrerer også at høringsinstansene ikke nødvendigvis har vært enige i utvalgets problemforståelse – og dermed heller ikke løsninger (de tre modellene). Mandatet impliserer at «problemet» er at BKF og stabene i menighetene ikke jobber «smart nok» - ut fra hvordan dagens situasjon er. Dette er egnet til å skape motstand da mandatet kan oppleves som for lite åpent og positivt (s. 2).

I fellesrådsmøtet i juni 2018 ble forslagene i rapporten lagt til side og fellesrådet gjorde et vedtak i syv punkter som beskrev hva det skal arbeides videre med. Vedtakene omhandler (1) sammenslåing av menigheter, (2) samarbeid i menighetene, (3) innsamling av penger i menighetene, (4) felles systemer og rutiner for økonomi og administrasjon i menighetene, (5) effektivisering, (6) ansvarsfordeling og innhold i lokal ledelse i menighetene, og (7) tydeliggjøring av at fellesrådet ikke er overordnet menighetsrådene. Revisjonen får opplyst at BKF og menighetene fremdeles er i prosess med å følge opp disse.

BKF informerer at i forbindelse med de to første vedtakspunktene, om sammenslåing og samarbeid i menighetene, ble sendt en invitasjon til informasjonsmøte i Eidsvåg kirke 24. oktober 2018 for interesserte menigheter. Revisjonen får videre opplyst at menighetene ble bedt om å svare til fellesrådet på de to første punktene innen 1. februar 2019. Det blir videre informert at de andre vedtakspunktene etter virksomhetsgjennomgangen ble presentert i saker⁵ til fellesrådet i møte i desember 2018 og følges opp.

BKF opplyser at et annet eksempel på videre arbeid etter virksomhetsgjennomgangen, og påfølgende vedtak⁶ gjort i fellesrådsmøte i desember 2018, er seminaret om lokal inntjening i regi av Kirkevergen som ble holdt den 5. mars 2019. Det fremgår av e-post fra kirkevergen at målgruppen for seminaret var menighetsrådenes arbeidsutvalg (menighetsrådsleder, sokneprest og administrasjonsleder), økonomiutvalg og ev. andre i menighetsrådene som ønsket å delta.

³ Bergen kirkelige fellesråd. sak 18/15.

⁴ Virksomhetsgjennomgang av kirken i Bergen – vurderinger og faglige innspill fra KA. Utarbeidet av KA v/ spesialrådgiver Stina Hansteen Solhøy og avd. direktør Øystein Dahle. Sendt til BKF v/kirkevergen 7. mai 2018.

⁵ Sak 56/18 lokal ledelse i menighetene, sak 57/18 lokal inntjening i menighetene, sak 58/18 intern effektivisering i Kirkevergens administrasjon

⁶ Punkt 2 i vedtak gjort i sak 57/18: BKF – lokal inntjening i menighetene. 12.12.2018. Bergen kirkelige fellesråd.

3. Samarbeid mellom Kirkevergen og menighetene

3.1 Problemstilling

I dette kapittelet vil vi svare på følgende hovedproblemstilling med underproblemstillinger:

I hvilken grad er samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene organisert på en hensiktsmessig måte?

Under dette:

- Er rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene tydelig og avklart?
- Samsvarer den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene med krav i lovverket?
- I hvilken grad er den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene hensiktsmessig?
- I hvilken grad praktiseres den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene?

3.2 Revisjonskriterier

Kirkeloven § 2 første ledd fastslår at «soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.» I samme lov § 5 første ledd første punktum går det frem at hvert sokn skal ha et menighetsråd, mens annet ledd i samme paragraf sier at «Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptre på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av lov at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ.»

Menighetsrådets myndighet er altså *negativt* definert, noe som betyr at det er menighetsrådene som utøver all myndighet i hvert sokn med mindre slik myndighet eksplisitt er lagt til et annet organ.

Kirkelovens § 5 første ledd andre punktum sier at det i kommuner med flere sokn skal være et kirkelig fellesråd. § 14 i kirkeloven spesifiserer kirkelig fellesråds oppgaver. I første ledd går det frem at:

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkeloven § 14 annet ledd bokstav a) til g) spesifiserer hvilket ansvar som ligger til kirkelig fellesråd. I lovens § 14 tredje ledd går det videre blant annet frem at «Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg.»

Siste ledd i § 14 åpner for utvidet myndighetsutøvelse for kirkelig fellesråd, gitt at oppgavene er overlatt av det enkelte menighetsråd gjennom avtale: «Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.»

Oppsummert er myndigheten til kirkelig fellesråd *positivt* avgrenset, noe som betyr at kirkelig fellesråd ikke har myndighet på områder som ikke går direkte frem av regelverket, eller gjennom avtale med menighetsrådet, jf. kirkeloven § 14 femte ledd.

Et rundskriv fra Kirkerådet (KR) og Kirkens arbeidsgiverorganisasjon (KA)⁷ til alle fellesråd og menighetsråd fra februar 2001, utdyper videre forhold knyttet til fellesrådets ansvar og rolle som arbeidsgiver for ansatte som arbeider innenfor menighetenes virksomhetsansvar.

Se vedlegg 2 for utfyllende revisjonskriterier.

⁷ Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd. KR og KA. Februar 2001. Rundskrivet ligger tilgjengelig som vedlegg til Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd 2015-2019.

3.3 Tydelig og avklart rolle- og ansvarsdeling mellom Kirkevergen og menighetene

3.3.1 Datagrunnlag

Den formelle rolle- og ansvarsdelingen mellom fellesråd og menigheter går frem både i overordnede styringsdokumenter og i lokale rutiner og retningslinjer. Med hensyn til førstnevnte, er særlig *Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd* relevant. Denne er utarbeidet av Kirkerådet og KA i fellesskap, og skal gi rådsmedlemmer i menighetsråd og kirkelig fellesråd i Norge innføring i rådernes respektive myndighet, ansvar og oppgaver. Håndboken er delt inn i 9 kapitler, og omhandler blant annet styringsorganene i soknet (kap. 2) oppgaver i soknet (kap. 3), lokalt planarbeid (kap. 5), soknet som arbeidsgiver (kap. 6), soknerådet og kirkelig fellesråd (kap. 8), og forholdet til andre organer (kap. 9).

Kapittel 2 i *Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd* omhandler styringsorganene i soknet, og samarbeidet mellom disse, og fremstiller oppgavedelingen mellom menighetsråd, fellesråd og soknepresten som vist i tabell 1 under:

Tabell 1: Hvem gjør hva i soknet?⁸

Menighetsrådet	Fellesrådet	Soknepresten
Ansvar for strategisk utvikling i menigheten	Sørger for rammevilkårene for soknene i kommunen	Leder prestedtjenesten
Vedtar mål og planer for soknet Organiserer aktiviteter	Vedtar mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen og forvalter statlige og kommunale tilskudd Styrer planprosesser	Ansvar for gudstjenester og kirkelige handlinger
Vedtar lokale planer for kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk	Er arbeidsgiver	Forkynning og sjelesorg
Vedtar lokal grunnordning for gudstjenestelivet og vedtar formål for kirkeofringer	Forvalter kirker og gravplasser/kirkegårder	Forrettende prest har det overordnede ansvaret for forberedelse og gjennomføring av gudstjenestene
Ansvar for bruk av kirken og utleie av kirken	Ivaretar soknets interesser overfor kommunen	Medlem av menighetsråd og eventuelt av fellesrådet
Forbereder saker for menighetsmøtet	Samarbeidsorgan for soknene	Utøver pastoralt lederansvar

I håndboken er menighetsrådets ansvar og oppgaver inngående skildret. I kapittel 2 blir det innledningsvis vist til at om lovverket ikke uttrykkelig har lagt ansvaret til andre organ (som f.eks. kirkelig fellesråd), ligger dette til menighetsrådet. Videre vises det til og siteres det fra kirkeloven § 9, som fastsetter menighetsrådets oppgaver, og det fremgår at tre av menighetsrådets kjerneoppgaver knytter seg til trosopplæring, diakoni og kirkemusikk. Utover disse, pekes det i håndboken på at menighetsrådet – basert på egne prioriteringer, lokale forhold og tilgjengelige ressurser – for eksempel kan arbeide planmessig med:

- barne- og ungdomsarbeid
- besøkstjeneste
- misjon og evangelisering,
- økumenikk
- bibelgrupper og andre samtalegrupper
- bruk av kirkebygg og andre kirkelige lokaler
- informasjon, menighetsblad o.l.
- rekruttering og organisering av frivillig arbeid

I samme kapittel skildres også de viktigste oppgavene til kirkelige fellesråd. Det blir vist til at kirkeloven slår fast at menighetene skal samarbeide om noen av sine oppgaver i dette felles organet, og det blir i den

⁸ Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd: s. 21

sammenheng vist til og sitert fra kirkeloven § 14, kalt kirkelig fellesråd sin «hovedparagraf». I håndboken blir de viktigste oppgavene til kirkelig fellesråd oppgitt å være:⁹

- bygging, drift og vedlikehold av kirker, kirkegårder og kirkeinventar
- å skaffe og drive kirkekontor (også prestekontor)
- å skaffe lokale, utstyr og materiell til konfirmasjonsundervisning – også legge til rette for konfirmanter med særskilte behov (f.eks. universell utforming)
- å ha arbeidsgiveransvar for de som er lønnet over fellesrådsbudsjett (f.eks. opprette og legge ned stillinger, ansette og si opp arbeidstakere, ansvar for arbeidsmiljø)
- å forvalte felles økonomi, f.eks. midler/tilskudd fra kommunen, midler/tilskudd fra staten til blant annet undervisning, diakoni og kirkemusikk, midler som menighetene stiller til disposisjon eller overlater til kirkelig fellesråd, gaver/arv m.m. til kirkebygg, stillinger
- å sørge for administrativ hjelp til prostene når staten stiller midler til disposisjon

Det blir i håndboken understreket at dette er oppgaver som er svært viktige for menighetene, og at kirkelig fellesråd derfor må sørge for gode rammevilkår, slik at menighetene kan løse sine oppgaver på en god måte. I tillegg pekes det på at områder som særlig skaper debatt, er hvilke rolle og myndighet menighetsrådet har overfor ansatte når det gjelder prioritering av oppgaver (se også senere i denne rapporten).

Håndboken drøfter flere steder arbeidsgiveransvaret og forholdet mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd. Blant annet poengteres det i seksjon 6.2 at samspillet og oppgavefordelingen mellom fellesrådet og kirkevergen ikke er regulert nærmere i kirkeloven. Det betyr at arbeidsformen i kirkelig fellesråd er bygd på de generelle modellene man kjenner fra offentlig sektor og arbeidslivet for øvrig, og at hvert fellesråd selv avgjør omfanget av hva som delegeres til kirkevergen.

I *Økonomireglementet for Bergen kirkelige fellesråd* er kirkevergen delegert ansvar for at økonomiforvaltningen skjer i samsvar med vedtatt budsjett og gjeldende økonomireglement. Kirkevergen skal videre utarbeide forslag til økonomiplan, og er ansvarlig for at det skjer løpende oppfølging av den økonomiske utviklingen gjennom året.¹⁰ Videre er kirkevergen gitt en rekke fullmakter innenfor fellesrådets budsjett, samt knyttet til anvisning og attestasjon.

I *Personal- og arbeidsreglement for Bergen kirkelige fellesråd*¹¹ er blant annet avgjørelsesmyndighet i saker som er styrt av personal- og arbeidsreglementet delegert til kirkevergen. Det står videre at det er kirkevergen som har myndighet til å opprette og inndra stillinger basert på økonomiplan og BKF's vedtatte rammer for budsjett. Personal- og arbeidsreglementet går videre inn på fordeling av ansvar og roller mellom kirkevergen og menighetene når det gjelder rekruttering av ansatte, oppsigelse og suspensjon av ansatte og kontakt med media.

Revisjonen har fått tilsendt en rekke dokumenter som omhandler ansvars- og oppgavefordelingen mellom kirkevergen og menighetene. I *HMS-håndboken for Bergen kirkelige fellesråd*¹² blir roller, ansvar og oppgaver innenfor HMS-området beskrevet. I handlingsplan for HMS¹³ går det videre frem hvem som har overordnet ansvar for HMS hos Kirkevergen og hvem hos BKF og/eller bedriftshelsetjenesten som har ansvar for de ulike HMS-oppgavene som for eksempel nærværsoppfølging og sykefraværsoppfølging. I

⁹ I BKF sitt verdi- og måldokument for 2018-2019, redegjøres det nærmere for fellesrådets oppdrag og rolle. Det vises blant annet til kirkelovens § 14 som beskriver fellesrådets oppdrag, og det gjengis at fellesrådet skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomheten i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene, ivareta soknenes interesser i forhold til kommune, og at kirkelige fellesråd foretar tilsetning av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. I samme dokumentet fremgår også organiseringen av BKF og rolledelingen mellom kirken og kommunen, samt mål, delmål og tiltak innenfor virksomhetsområdene (menighet, kirkebyggforvaltning og gravplassforvaltning) og stabsområdene (personal, økonomi, IKT, kommunikasjon, «kirketorget» og arkiv).

¹⁰ Kirkevergen skal informere fellesrådet dersom det oppstår vesentlige avvik fra vedtatt drifts- og investeringsbudsjett.

¹¹ *Personal- og arbeidsreglement for Bergen kirkelige fellesråd*. Vedtatt 02.10.2013. Gyldig til 30.06.2015. BKF opplyser på e-post til revisjonen (14.02.2018) at personal- og arbeidsreglementets gyldighetsperiode er forlenget og vil til enhver tid ligge i oppdatert, digital utgave på intranett.

¹² HMS håndboken blir oppdatert jevnlig. Kirkevergen har inngått avtale med Infotjenester AS om kjøp av HMS-håndboken og personalhåndboken som elektroniske håndbøker. jf. sak nummer 67/17 i Bergen kirkelige fellesråd 20.12.2017.

¹³ Handlingsplan HMS – Bergen kirkelige fellesråd 2018. Behandlet i drøftingsmøte 14.02.2018 og vedtatt i arbeidsmiljøutvalget 15.02.2018.

handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA)¹⁴ er også ansvarsdeling mellom Kirkevergen og menighetene knyttet til aktiviteter for å redusere sykefravær definert.¹⁵

Når det gjelder arbeidsmiljø har revisjonen fått tilsendt prosedyre for håndtering av konflikter i menighetene og retningslinjer for håndtering av mobbe- og trakasseringssaker¹⁶ der ansvar i menighetene og hos kirkevergen blir beskrevet. Videre har BKF utarbeidet retningslinjer for veiledning og oppfølging av ansatte i BKF.¹⁷

Revisjonen har også fått tilsendt notat til kontrollutvalget i BKF datert 23. april 2018, der kirkevergen orienterer om «personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene». I notatet fremgår det, i tillegg til BKF sitt oppdrag etter § 14 i kirkeloven, hva som er personalavdelingen hos Kirkevergen sine oppgaver i forhold til menighetsansatte når det gjelder rekruttering, oppfølging av ansatte i sak-/arkivsystem, lønn og økonomi, rapportering til NAV, vernetjenesten, HMS, bedriftshelsetjenesten, forsikringer, rådgivning og «andre oppgaver».

Sjef for menighetsavdelingen hos Kirkevergen forteller i intervju at det etter kirkevalget i 2015 ble arrangert kurs for de nye representantene i menighetene knyttet til rolle- og ansvarsdeling mellom BKF og menighetene. I tillegg går det frem i intervjuet at representanter fra Kirkevergen forsøker å skape felles forståelser av rolle- og ansvarsdelingen i møte med menighetene.

De intervjuede administrasjonslederne¹⁸ og menighetsrådslederne viser gjennomgående til at den overordnede fordelingen av ansvar og roller mellom kirkevergen og menighetene er tydelig og avklart (se seksjon 3.5 for vurdering av om rolle- og ansvarsdeling er hensiktsmessig).

Det blir likevel nevnt av flere at det kan oppstå uklarheter knyttet til ansvarsdelingen mellom soknepresten og administrasjonsleder, da disse rollene kan overlape noe når det gjelder den daglige driften av menighetene. Det blir også pekt på at stillinger som kateketer, diakoner og kantorer er faglig selvstendige stillinger, og får sin faglig oppfølging fra bispeskantoret, samtidig som arbeidsgiveransvaret ligger til BKF og virksomhetsansvaret ligger hos menighetsrådet. Flere av de intervjuede påpeker at oppsettet med flere arbeidsgiverlinjer kan være kilde til utfordringer.

For øvrig bemerkes det at det er pågående en prosess i BKF for å avklare ansvarfordeling og innhold i lokal ledelse i menighetene. Prosessen er ledet av Kirkevergen, som i etterkant av virksomhetsgjennomgangen (se avsnitt 2.2) fikk i oppgave sammen med bispedømmekontoret å «avklare ansvarfordeling og innhold i lokal ledelse i menighetene».¹⁹ Det ble opprettet en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å utarbeide et forslag til ansvarfordeling mellom administrasjonsleder, sokneprest og menighetsrådsleder. Forslag ble lagt frem for BKF i desember 2018,²⁰ og BKF vedtok da at Kirkevergen skulle arbeide videre med saken basert på forslaget fra arbeidsgruppen for å se hvordan en kan finne en felles forståelse av lokal ledelse i menighetene innenfor de rammene dagens lov- og regelverk setter. På revisjonstidspunktet var ikke dette arbeidet ferdigstilt.

3.3.2 Vurdering

Undersøkelsen viser at det foreligger en rekke dokumenter som tydeliggjør ansvars- og rolledelingen mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen. Videre finner revisjonen i undersøkelsen at Kirkevergen har redegjort for rolle- og ansvarsdeling gjennom kurs for nye menighetsrepresentanter og i orienteringer for fellesrådet. I tillegg uttrykker de intervjuede at den overordnede rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene er tydelig og avklart.

¹⁴ Handlingsplan 2018. Behandlet i drøftingsmøte 14.02.2018 og vedtatt i arbeidsmiljøutvalget 15.02.2018.

¹⁵ BKF har videre vedtatt en livsfasepolitikk som søker å «legge til rette for at de ansatte sine behov knyttet til de ulike livsfasene blir imøtekommet». Siste del av dokumentet som beskriver BKF's livsfasepolitikk går inn på medarbeidersamtalen samt lover og regler som dekker rettigheter for arbeidstakerne i ulike livsfaser (blant annet svangerskap, pleie av pårørende, ekstra ferieuke ved fylte 60 år mm.) og forslag til tema for individuelle samtaler.

¹⁶ Retningslinjer for håndtering av mobbe- og trakasseringssaker. Godkjent i drøftingsmøte 15.02.2017, arbeidsmiljøutvalg 16.02.2017 og administrasjonsutvalg 25.09.2017.

¹⁷ Retningslinjer for veiledning og oppfølging av ansatte i BKF. Vedtatt i arbeidsmiljøutvalget 16.02.2017 og administrasjonsutvalget 25.09.2017.

¹⁸ Hver menighet har en administrasjonsleder ansatt av BKF som blant annet utfører daglig leder-funksjonen for menighetsrådet og er menighetsrådets administrative ressurs. Se kapittel 4.

¹⁹ Punkt 6 i vedtak i sak 30/18. 13.06.2018.

²⁰ Sak 56/18: Bergen kirkelige fellesråd – lokal ledelse i menighet. BKF 12.12.2018

Revisjonen merker seg at rolle- og ansvarsdelingen lokalt i menighetene tidvis kan oppleves som noe uklar, primært som følge av de ulike arbeidsgiverlinjene. Revisjonen registrerer at det i denne sammenheng er satt ned en arbeidsgruppe som ser på avklaringen av roller og ansvar lokalt. Denne prosessen var pågående på revisjonstidspunktet.

Revisjonen noterer seg videre at det ikke foreligger et overordnet delegeringsreglement i BKF, men at fullmaktene, samt rolle- og ansvarsdelingene fremgår av ulike dokumenter. Dette kan medføre en viss risiko for at det ikke er entydig eller klart hvilket ansvar som ligger til hvilke roller, og følgelig videre også en viss risiko både for at noen går utover sine fullmakter, og at ansvarsområder ikke blir ivaretatt. Revisjonen vil i denne forbindelse peke på anbefalingen i *Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd* seksjon 6.4, som blant annet sier det «må etableres et tjenlig reglement for delegasjon, hvor daglig leder [kirkevergen] får fullmakt innenfor de overordnede retningslinjene som rådet har fastsatt».

3.4 Samsvar mellom avtalt og lovfestet rolle- og ansvarsdeling

3.4.1 Datagrunnlag

Sjef for menighetsavdelingen peker i intervju på at kirkeloven, forskrifter, rundskriv og *Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd*²¹ sammen regulerer rolle- og ansvarsfordelingen mellom fellesråd og menighetsråd. Hun opplever at de gjør dette på en tydelig måte. Hun peker videre på at det er viktig å se sammenhengen mellom kirkeloven og de påfølgende dokumentene som regulerer og styrer rolle- og ansvarsdelingen, som f.eks. *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet*²² og rundskrivet fra Kirkerådet (KR) og Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) om ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd.²³

Sjef for menighetsavdelingen presiserer i tillegg at det er flere punkt i § 14 i kirkeloven som hjemler fellesrådets ansvar og oppgaver utover selve opplistingen a) til g). Hun understreker at det i siste avsnitt i § 14 står at fellesrådet utfører «for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd».

Det blir opplyst at dette skjer i relativt stort omfang; Kirkevergen mottar henvendelser fra menighetene om å påta seg oppgaver, og det forekommer at Kirkevergen tilbyr seg å overta oppgaver som ligger til menighetene. Når det gjelder sistnevnte, forteller sjef for menighetsavdelingen i intervju at Kirkevergen i regelen får positivt svar fra menighetene dersom de spør om de skal hjelpe til med oppgaver. Som eksempel på forespørsler til Kirkevergen om å ta ansvar for oppgaver på vegne av menighetsrådene, nevnes blant annet opprettelsen av stillingene som administrasjonsleder (se kapittel 4).

Sjef for menighetsavdelingen opplyser at når det gjelder andre konkrete eksempler på oppgaver som menighetsråd overlater til fellesrådet, vil avtaler om dette bli inngått for kortere eller lengre tid. Eksempler som blir nevnt er:

- Fellesrådet har tilbudt menighetene å ta ansvar for elektronisk arkiv og menighetsrådene har gjort vedtak om dette
- Fellesrådet tilbød å være stemmemottak for forhåndsstemmer for menighetene ved kirkevalget i 2015, og menighetsrådene gav fellesrådets administrasjon fullmakt til dette
- Tilbud om overtakelse av arbeidsgiveransvaret for personer ansatt av menighetene (som nevnt under avsnitt 3.5.1)
- Menighetsrådenes regnskap føres av et regnskapskontor og fellesrådet betaler for dette
- Fellesrådet har inngått avtale om, og betaler for, regnskapsrevisjon på vegne av alle menighetene
- Fellesrådets revisor tar ansvar for utarbeidelse og innlevering av ligningspapirer for menighetene
- Fellesrådet tilbyr også annen bistand og rådgivning på økonomiområdet overfor menighetene
- Menighetsrådene har brukeransvar i forbindelse med brannforebygging. De ber fellesrådet om hjelp til å håndtere dette
- Menighetsrådene ber om hjelp til utforming/innredning av menighetens egne lokaler

²¹ Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd. 2015 – 2019. Kirkerådet.
https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/for-medarbeidere/handboker---veiledninger/haandbok_2015_webutgave.pdf

²² Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet. Kulturdepartementet.
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-11-15-1452>

²³ *Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd*. KR og KA. Februar 2001. Rundskrivet ligger tilgjengelig som vedlegg til *Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd 2015-2019*.

- Menighetsrådene ber om juridisk bistand i ulike saker (eksempelvis parkering)

I BKF's personal og arbeidsreglement²⁴ står det at opprettelse av lokal menighetsstilling må vedtas i menighetsråd og godkjennes av kirkevergen. Det vises til kirkeloven § 9-3, hvor det i siste ledd går frem at avgjørelse om opprettelse av slike stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd. Kirkevergen har som tidligere nevnt delegert fullmakt fra fellesrådet i alle saker regulert av reglementet (se også avsnitt 3.3.1).

Det fremgår videre i reglementet at det må underskrives samarbeidsavtale om arbeidsgiveransvaret mellom BKF og menigheten og alle praktiske forhold til stilling og stillingsbeskrivelse må avklares før utlysning og tilsetning. I intervju blir det opplyst at en slik samarbeidsavtale vil inngås på grunnlag av forespørsel fra menighetsrådet i hvert enkelt tilfelle. BKF har utarbeidet en avtalemal for situasjoner der menighetsrådet ønsker at fellesrådet overtar arbeidsgiveransvaret for en ansatt i menigheten. I malen går det frem at menighetsrådet har det fulle ansvar for å fremskaffe midler til å lønne stillingen og alle utgifter knyttet til denne, mens fellesrådet overtar alle plikter og rettigheter som følger med arbeidsgiveransvaret.

Sjefen for menighetsavdelingen er tydelig på at den avtalte oppgave- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene samsvarer med krav i lovverket. Også de intervjuede administrasjonslederne og menighetsrådslederne mener at den overordnede rolle- og ansvarsdelingen mellom kirkevergen og menighetene er i samsvar med krav i regelverket.

Ansvar og rolledeling i ansettelsesprosess

Ansvars- og rolledelingen mellom Kirkevergen og menighetene i ansettelsesprosesser har vært tematisert både i tilsendt dokumentasjon og i intervjuer. Problemstillinger knyttet til dette kretser særlig rundt hvilken påvirkning menighetene har i ansettelsen av administrasjonsledere.

BKF sitt personal og arbeidsreglementet inneholder prosedyrer for ansettelser. Her går det blant annet frem at man som hovedregel skal kalle inn tre søkere til intervju, og at arbeidstakerorganisasjonene og menighetsrådet kan komme med uttalelse om hvilke søkere som kalles inn. Dersom stillingen har sitt hovedvirke i menigheten har en representant fra menighetsrådet rett til å være med i intervjupanelet. Avgjørelsesmyndighet i ansettelsessaker er delegert fra fellesrådet til Kirkevergen, men ved uenighet i uttalelsen skal arbeidsgiver kalle inn de berørte parter til drøfting. Dette inkluderer representant fra menighetsråd der dette er aktuelt.

Revisjonen har videre fått oversendt en tilsettingsrutine vedtatt i ledermøte 13. februar 2018. I denne går det blant annet frem at menighetsråd skal involveres i vurdering av videreføring eller justering av stilling ved oppsigelse. Det går videre frem at personalavdelingen utarbeider utlysningstekst i samarbeid med avdelingsleder, tillitsvalgt og menighetsråd. Menighetsrådet er videre en av aktørene som skal komme med innspill til søkerlisten. Rutinen beskriver videre at personalavdelingen tilrettelegger og gjennomfører intervju og henter uttalelser fra menighetsråd på aktuelle kandidater etter intervjuet.

Det blir fortalt i intervju at menighetsrådslederne i praksis deltar på intervju ved rekruttering av nye ansatte i menigheten, inkludert ved ansettelse av administrasjonsleder. Det kommer imidlertid også frem at det i noen menigheter er en oppfatning av at menighetene selv burde ha mer frihet til å bestemme hvem som skal ansettes i menigheten. I ett intervju blir det poengtert at problemstillingen oppleves å være at menighetsrådet ikke har avgjørelsesmyndigheten, og at man kan oppleve at søkere som ikke ønskes eller er innstilt blir ansatt. Det går frem at dette ikke skjer ofte, men at det kan skje dersom innstillingsmyndighetene er uenige eller dersom en søker har fortrinnsrett innad i BKF.²⁵

3.4.2 Vurdering

Basert på det som kommer frem våre undersøkelser, har ikke revisjonen opplysninger som tyder på at den avtale rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene ikke samsvarer med krav i lovverket.

²⁴ *Personal- og arbeidsreglement for Bergen kirkelige fellesråd*. Vedtatt 02.10.2013. Gyldig til 30.06.2015. BKF opplyser på e-post til revisjonen (14.02.2018) at personal- og arbeidsreglementets gyldighetsperiode er forlenget og vil til enhver tid ligge i oppdatert, digital utgave på intranett.

²⁵ I forbindelse med verifiseringen av rapporten blir det bemerket at det er BKF som er arbeidsgiver og som ansvarlig sådan må forholde seg til det lov- og regelverk som gjelder.

Revisjonen finner at Kirkevergen utfører oppgaver for den enkelte menigheten utover kirkelig fellesråds lovpålagte oppgaver. Dette er det anledning til gjennom avtale, jf. kirkeloven § 14 siste ledd, og revisjonen har ikke indikasjoner på at slike avtaler ikke blir inngått.

Revisjonen registrerer ellers at ikke alle opplever at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser i menighetene er tilstrekkelig. Det er BKF som er arbeidsgiver, og det er lagt opp til deltagelse og påvirkning fra de aktuelle menighetene i disse prosessene. BKF bør likevel vurdere tiltak for å sikre at menighetsrådenes påvirkning i slike prosesser oppleves som reell og praktiseres som forutsatt.

3.5 Hensiktsmessig rolle- og ansvarsdeling

3.5.1 Datagrunnlag

I intervjuene blir det gjennomgående og i hovedsak vist til at den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene som skildret i avsnittene 3.3 og 3.4 oppleves som hensiktsmessig. Bildet er likevel ikke entydig, og det nevnes flere områder der rolle- og ansvarsdelingen ikke oppleves som like hensiktsmessig, eller hvor det er forbedringspotensial.

De tre intervjuede administrasjonslederne opplever i hovedsak at samarbeidet mellom BKF og menighetene er organisert på en hensiktsmessig måte. Det nevnes likevel i intervjuer med administrasjonsledere at enkelte av de administrative oppgavene som er tillagt menighetene burde sentraliseres, enten ved at Kirkevergen tar ansvar for oppgavene, eller at menigheter i større grad samarbeider på tvers. To eksempler på oppgaver som nevnes i denne sammenhengen knytter seg til ferieavvikling og annet fravær. I intervju opplyses det at dette var oppgaver som tidligere ble organisert sentralt hos Kirkevergen, men at dette nå er oppgaver som løses i hver enkelt menighet. Dette kan være arbeidskrevende oppgaver, og dette har i noen sammenhenger vist seg å være en sårbar organisering; det blir nevnt av administrasjonsleder at de i vedkommendes menighet ikke har tilstrekkelig med vikarer tilgjengelig, noe som gjør plutselige sykemeldinger vanskelig å håndtere.

Det blir også nevnt andre fellesadministrative oppgaver som i dag skjøttes av menighetene, og som med fordel kunne vært løst eller i det minste koordinert sentralt av Kirkevergen. Som eksempel vises det til at hver av administrasjonslederne i de 25 menighetene selv organiserer givertjenesten. Dette oppleves av flere som lite hensiktsmessig.²⁶

Videre blir det tatt opp i et intervju at det ikke oppleves som riktig at BKF sin kommunikasjonsrådgiver hovedsakelig skal bistå Kirkevergen, og ikke menighetene. Det blir vist til at kommunikasjonsrådgiveren for eksempel ikke yter tjenester for menighetene når det gjelder menighetsbladene eller menighetenes nettsider, selv om det er et sterkt behov for bistand i dette arbeidet.

Mer generelt kommer det frem i intervju at det råder en viss misnøye i enkelte menigheter når det gjelder hvilke funksjon BKF ved Kirkevergen har overfor menighetene. Det blir pekt på at ikke all ansvars- og oppgavefordeling er hensiktsmessig; mens Kirkevergen på noen områder tar mye ansvar for planer, rutiner og oppgaver, er andre områder i større grad overlatt til de enkelte menigheter.

For eksempel etterlyser noen av de intervjuede i menighetene mer involvering fra Kirkevergen og bispedømmet som profesjonelle aktører når det gjelder håndtering av utfordringer mellom mennesker i menighetene. Det blir pekt på at Kirkevergen i noen tilfeller kommer med detaljerte pålegg, mens hver enkelt menighet selv må lage rutiner og prosedyrer når det gjelder situasjoner som seksuelle overgrep i menigheten. Kirkevergen bemerker i forbindelse med verifiseringen av rapporten at det foreligger beredskapsplaner for både håndtering av grenseoverskridende atferd, konflikter og mobbe- og trakasseringssaker, og videre at disse planene er vedtatt både i bispedømmerådet og i BKF, og får virkning for alle menighetene.

Også i intervju med menighetsrådslederne pekes det på mindre hensiktsmessige aspekter ved den nåværende rolle- og ansvarsdelingen. En menighetsrådsleder nevner at det i vedkommendes menighet er tillagt en del administrative oppgaver til fagstillingene kateket, diakon og prest. Menighetsrådslederen

²⁶ Kirkevergen holdt som nevnt under avsnitt 2.2 et seminar om lokal inntjening med representanter fra menighetene den 5. mars 2019. Revisjonen får opplyst i intervju at man på dette seminaret drøftet organisering av givertjenesten.

mener dette er merkanlige oppgaver som det ville være tidsbesparende og mer effektivt om administrasjonslederen tok ansvar for.²⁷

En annen menighetsrådsleder forteller at vedkommendes menighet samarbeider med en annen menighet om stabsressurser. Menighetsrådslederen opplever at dette samarbeidet blir pekt på som en foregangsmodell for menighetene i Bergen av Kirkevergen, men mener selv at menighetene ikke opplever samarbeidet som hensiktsmessig. Blant annet kommer det frem i intervjuet at staben har gitt tilbakemelding på at de ikke er fornøyd med at administrasjonsleder deler arbeidstiden sin mellom to menigheter.

Sjef for menighetsavdelingen peker i intervju på at stillingene som menighetene selv oppretter og lønner ofte er mindre stillinger knyttet til barne- og ungdomsarbeid. Hun opplever det som lite hensiktsmessig at det blir ansatt personer i små stillingsprosenter. Hun mener videre at det ville vært ønskelig med noe mer påvirkning fra Kirkevergen på området for å unngå dette. Det ville gjort det enklere for kirken å opptre som en profesjonell arbeidsgiver.²⁸

3.5.2 Vurdering

Undersøkelsen viser at den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene i BKF i all hovedsak blir opplevd som hensiktsmessige. Det kommer imidlertid også frem opplysninger som tyder på at rolle- og ansvarsdelingen knyttet til en del oppgaver ikke oppleves som hensiktsmessig av alle; enkelte mener at en del av de administrative oppgavene som i dag løses i hver menighet, i større grad burde sentraliseres og skjøttes av Kirkevergen sentralt. Revisjonen merker seg også at noen mener at administrasjonslederne kan og bør ta et større ansvar for administrative oppgaver som i dag løses av andre ansatte som jobber i menighetene.

Revisjonen er oppmerksom på at det i kjølvannet av virksomhetsgjennomgangen (nevnt under avsnitt 2.2) er pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene. Dette arbeidet mener revisjonen det er sentralt at videreføres og ferdigstilles for å sikre en enda mer hensiktsmessig rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene. Revisjonen vil i den forbindelse også understreke viktigheten av å klargjøre rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene (som omtalt under avsnitt 3.3.2).

3.6 Samsvar mellom avtalt og praktisert rolle- og ansvarsdeling

3.6.1 Datagrunnlag

Det blir i intervju gjennomgående vist til at rolle- og ansvarsdelingen mellom kirkevergen og menighetene i all hovedsak blir praktisert som avtalt.

Det kommer frem opplysninger som tyder på at dette ikke alltid er eller har vært tilfelle. I intervju nevnes det eksempler på opplevd sviktende oppfølging av administrasjonslederne fra Kirkevergen i vanskelige personalsaker,²⁹ samt manglende oppfølging på IKT-feltet.

Med hensyn til førstnevnte vil revisjonen understreke at det i dag er etablert områdeledere for administrasjonslederne som er ment å sikre en tettere oppfølging fra kirkevergen (se seksjon 4.6). Når det gjelder sistnevnte, pekes det på at det er for lite ressurser på IKT-feltet hos kirkevergen, og at administrasjonslederne derfor ikke får tilstrekkelig oppfølging fra kirkevergen på dette området. Det blir understreket at det stadig skjer store endringer på området, og at dette følgelig krever mer bistand til administrasjonslederne fra kirkevergen enn det som er tilfelle i dag.³⁰

²⁷ Det går frem i intervjuet at typiske oppgaver for eksempel vil være å skrive brev, lage plakater, skrive ut dåpsattester og skrive hilsener til faddere.

²⁸ I samme intervju pekes det også på at ikke alle administrasjonslederstillinger er heltidsstillinger. Hun forteller at kirkevergen arbeider for å få flere heltidsstillinger i menighetene, for eksempel gjennom at noen administrasjonsledere også får rollen som frivillighetskoordinator og på den måten får en større stilling i samme menighet.

²⁹ Eksempelet var en konflikt i staben i en menighet for flere år tilbake, der vedkommende administrasjonsleder etterlyste bistand fra sin nærmeste leder hos kirkevergen, men opplevde ikke å ha fått den støtten som var nødvendig for å håndtere situasjonen. Dette ble opplevd som et brudd på den kirkevergens oppfølging av administrasjonslederen som arbeidsgiver.

³⁰ Også sak-/arkivsystemet, brannsikring og HMS ble nevnt som områder der det er behov for mer ressurser hos BKF.

3.6.2 Vurdering

Funnene fra undersøkelsen tyder på at den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene i stor grad gjenspeiles i praksis.

Revisjonen merker seg likevel at det også kommer frem opplysninger om at dette ikke alltid er tilfelle, og mener at BKF bør vurdere tiltak for å sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen, særlig når det gjelder å gi menighetene og administrasjonslederene tilstrekkelig oppfølging.

4. Administrasjonslederstillingen

4.1 Problemstilling

I dette kapittelet vil vi svare på følgende hovedproblemstilling med underproblemstillinger:

I hvilken grad fungerer administrasjonslederstillingen i menighetene etter intensjonen?

Under dette:

- a) Er administrasjonslederens oppgaver og ansvar tydelige og avklarte, og praktiseres disse som forutsatt?
- b) Er administrasjonslederens rapporteringslinjer tydelige og avklarte, og praktiseres disse som forutsatt?
- c) Er instruksjer og arbeidsbeskrivelser for administrasjonslederstillingen i samsvar med regelverket?
- d) Er Kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederstillingen hensiktsmessig definert?
- e) I hvilken grad har menighetsrådet tilstrekkelig myndighet overfor administrasjonslederen?

4.2 Revisjonskriterier

§ 8 i kirkeloven slår fast formene for menighetsrådets virksomhet, blant annet knyttet til daglig leder:

Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.

I et rundskriv fra KR og KA til alle menighetsråd og kirkelige fellesråd som omhandler *ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelige fellesråd*³¹ står det at daglig ledelse av de ansatte i menigheten kan skje på tre ulike måter:

1. Daglig leder/kirkeverge som nærmeste overordnede for tilsatte i fellesrådet
2. Kirkelig fellesråd delegerer bestemte arbeidsgiverfunksjoner til menighetsrådet.
3. Kirkevergen delegerer bestemte arbeidsgiverfunksjoner til en fellesrådstilsatt i soknet

I håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd³² vises det til at daglig leder i menigheten ofte har en dobbel funksjon; både å ivareta menighetens behov og interesser og samtidig å ivareta fellesrådets myndighet som lokal arbeidsgiverrepresentant.

Rundskrivet fra KR og KA går inn på arbeidsgiveransvaret til kirkelig fellesråd og at dette innebærer ansvar for ansettelse, oppsigelse, disiplinærmyndighet, lønn, permisjon, arbeidstid, ferie, arbeidsmiljø mv. Det påpekes at dette er oppgaver hvor fellesrådet normalt vil ha hele ansvaret, selv om arbeidstakeren helt eller delvis har oppgaver innenfor menighetsrådets virksomhetsansvar.

Det stadfestes i kirkelovens § 5 at menighetsrådet treffer avgjørelser og opptre på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av lov at myndighet er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ.

I håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd står det at vedtak i menighetsrådet innenfor menighetsrådets virksomhetsansvar skal være retningsgivende for fellesrådet som arbeidsgiver i forhold til ansatte som arbeider innenfor disse virksomhetsområdene. Rundskriv fra KR og KA i 2001 utdyper at dette innebærer at menighetsrådets beslutninger på grunnlag av sitt virksomhetsansvar i utgangspunktet representerer begrensninger på fellesrådets styringsrett som arbeidsgiver. Samtidig kan ikke menighetsrådet i medhold av virksomhetsansvaret utøve det ansvar og de funksjoner som følger av arbeidsgiveransvaret i forhold til de tilsatte, da menighetsrådets virksomhetsansvar også er begrenset i forhold til det helhetsansvaret som fellesrådet har som arbeidsgiver for de tilsatte.

KR og KA understreker i rundskrivet at det er nødvendig med god kommunikasjon mellom menighetsråd og fellesråd og videre at begge organer har en avklart rollefordeling og respekt for hverandres ansvar og funksjoner. Rundskriv fra KA og KA drøfter også administrasjonsledernes rapportering.

Se vedlegg 2 for utfyllende revisjonskriterier.

³¹ *Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd*. Kirkerådet og KA. Februar 2001.

³² Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd 2015 – 2019. Kirkerådet og Kirkens arbeidsgiverorganisasjon

4.3 Administrasjonsleders oppgaver og ansvar – *formalia og realia*

4.3.1 Datagrunnlag

Tydelige og avklarte oppgaver og ansvar

Alle menighetene i BKF har fra tidlig på 2000-tallet hatt ansatte lønnet over BKF sitt budsjett som skulle hjelpe menighetsrådene med oppgavene og forpliktelsene som fulgte av kirkeloven fra 1996. Stillingene har hatt tittelen både daglig leder, administrasjonsleder og menighetskonsulent. Fra 2012 har stillings-tittelen vært administrasjonsleder.³³

I 2012 ble det nedsatt en arbeidsgruppe i BKF med mandat å svare på hvilke administrativ ledelse BKF skulle legge til rette for i menighetene. Revisjonen har fått tilsendt konklusjon og anbefalinger fra arbeidsgruppen. Etter å ha vurdert innspill fra menighetene, ansatte og presteforening konkluderte arbeidsgruppen enstemmig med at lokal ledelse i menighetene skulle videreføres. De anbefalte videre at stillingen fikk tittelen *administrasjonsleder* og ble tillagt en BKF-ansatt, samt at stillingsstørrelsen måtte være på minimum 70 %.³⁴

Revisjonen har fått tilsendt gjeldende stillingsbeskrivelse for administrasjonslederne. I denne defineres formålet med stillingen i følgende tre punkt:³⁵

- Administrasjonsleder skal ivareta daglig leder-funksjoner for menighetsrådet og være menighetsrådets administrative ressurs
- Administrasjonsleder skal være BKF sin representant i soknet
- Administrasjonsleder skal, i samarbeid med soknepresten, bidra til et godt samarbeid med alle i og utenfor staben

Det vises videre til følgende hovedoppgaver og ansvar i stillingen:

- Saksbehandler, sekretær og ansvarlig for effektivering av menighetsrådets vedtak, samt administrere menighetens virksomhet i samarbeid med menighetsråd og stab
- Ansvarlig for økonomistyring og økonomisk planlegging, inkludert budsjettarbeid, offerbehandling, bilagshåndtering, administrere givertjeneste, innkjøp og eventuelt utleie
- Ansvarlig for økonomisk rapportering, årsregnskap og årsmelding for menighetsrådet
- Møte fast i arbeidsutvalget og være rådets administrative representant
- Overordnet ansvar for menighetsrådets og fellesrådets virksomhet i menigheten, ivareta daglig ledelse og administrere stabsmøtet i samarbeid med sokneprest
- Ivareta personalansvaret for ansatte som lønnes over fellesrådets budsjett, og kan påta seg personalansvar for menighetstilsatte etter avtale

Under siste punktet om personalansvar inngår det en rekke punkt som går nærmere inn på dette ansvaret, blant annet at administrasjonsleder skal delta på intervju ved ansettelser i menigheten, gjennomføre medarbeidersamtaler med den enkelte, påse at det er nødvendig bemanning til enhver tid og påse at det utarbeides og godkjennes arbeidsplaner for BKF-ansatte i staben.

Stillingsbeskrivelsen går ikke nærmere inn på hva som inngår i det å administrere menighetens virksomhet i samarbeid med menighetsråd og stab, eller hvilke oppgaver som er knyttet til formålene. Det er videre ikke vist til dokumenter eller annet som kan være med å klargjøre disse punktene.

I stillingsbeskrivelsen fremgår også administrasjonsleders organisatorisk plassering, samt krav til kunnskaper og ferdigheter. Med hensyn til organisatorisk plassering, står det at det er BKF's områdeleder som er administrasjonslederens nærmeste overordnede. Områdeleder er et nytt nivå opprettet i løpet av revisjonsperioden mellom sjef for menighetsavdelingen og administrasjonslederne (se seksjon 4.6).

³³ Det fremgår fra tilsendt dokumentasjon at kirkevergen har orientert fellesrådet om administrasjonslederstillingene og bakgrunnen for disse. Saksnummer 22/17. Møtedato: 26.04.2017.

³⁴ Stillingsstørrelsen til administrasjonslederne varierer en del, og noen fungerer som administrasjonsledere i flere menigheter.

³⁵ Det fremgår i Kirkevergens orientering om administrasjonslederstillingene og bakgrunnen for disse i BKF 26.04.2017 at stillingsbeskrivelsen til administrasjonsleder ble vedtatt i AAU 17.09.2012. I forbindelse med verifiseringen av rapporten fikk revisjonen tilsendt revidert stillingsbeskrivelse, vedtatt 27.11.2018, der eneste endring knytter seg hvem som er administrasjonsleders nærmeste overordnede, som nå er områdeledere.

Revisjonen har videre fått tilsendt en rekke retningslinjer, rutiner, prosedyrer og reglement hvor administrasjonslederstillingens ulike oppgaver og ansvar er definert.³⁶

I BKF sitt personal- og arbeidsreglement³⁷ går det for eksempel frem hva som er administrasjonsleders ansvar i forbindelse med rekruttering,³⁸ mens det i HMS håndboken for BKF³⁹ er spesifisert hva som er mellomleder med personalansvar (administrasjonsleder) sine oppgaver og ansvar i HMS-arbeidet.

Også dokumenter knyttet til håndtering av konflikter i menigheten, retningslinjer for håndtering av mobbe- og trakasseringssaker⁴⁰ og retningslinjer for veiledning og oppfølging av ansatte,⁴¹ omtaler administrasjonslederstillingens oppgaver og ansvar innenfor disse områdene.⁴² Til sistnevnte er det lagt ved et skjema med opplæringsplan for administrasjonsledere der det går frem hvilke oppgaver de skal ha opplæring i ved oppstart i stillingen (mer om dette under avsnitt 4.6.1).⁴³

Administrasjonslederstillingens oppgaver og ansvar som skildret i avsnittene over samsvarer i stor grad med det som kommer frem i intervjuer. Som et eksempel forteller en administrasjonsleder at ansvaret i stillingen inkluderer personalansvar og oppfølging av ti ansatte, rekruttere helgekirketjenere og vikar for kantor i frihelger, samt behandle timelister for vikarer og ekstrahjelp. I tillegg utfører vedkommende administrative oppgaver knyttet til arkiv, IT og nyansatte, er sekretær/saksbehandler for menighetsrådet (herunder oppfølging av vedtak), har ansvar for utleie av menighetens lokaler, ansvar for den daglige driften av menigheten, regnskapsoppgaver, oppgaver knyttet til menighetsbladet, er innkjøpsansvarlig, brannansvarlig og har ansvar for HMS-rutiner.

De intervjuede administrasjonslederne viser gjennomgående til at det er tydelig og avklart for dem hvilket ansvar og hvilke oppgaver de har. Det kommer imidlertid også frem i flere intervju – inkludert i et intervju med en administrasjonsleder – at hva som menes med å være «BKF sin representant i soknet» ikke er helt tydelig, jf. formålsbeskrivelsen for stillingen nevnt innledningsvis i denne seksjonen.

Også i intervju med menighetsrådslederne kommer det frem at disse i all hovedsak opplever at administrasjonsledernes oppgaver og ansvar er tydelige og avklarte. En av menighetslederne etterlyser imidlertid en klargjøring av hva «daglig leder»-ansvaret til administrasjonslederen innebærer, da vedkommende i dag opplever at det til en viss grad er opp til den enkelte administrasjonsleder å definere nærere hva som hører inn under dette ansvaret.

Rolle og ansvar i praksis

Flere av de intervjuede forteller at det er variasjon mellom administrasjonslederne når det gjelder hvor godt de utfører alle oppgaver som hører innunder stillingen. Dette forklares delvis med kompetansekravene til administrasjonslederstillingen er høyere enn dem som påhviler den forutgående menighetskonsulentstillingen, og videre at de fleste som var menighetskonsulenter frem til 2012, gikk inn i stillingen som administrasjonsleder da denne ble opprettet.

Det er særlig personalansvaret til administrasjonslederne som skiller seg fra rollen til menighetskonsulentene. Alle de tre intervjuede administrasjonslederne er bevisste personalansvaret sitt, og det

³⁶ Mens det i personal- og arbeidsreglementet i noen grad vises til administrasjonslederstillingens ansvar blir det i de andre dokumentene i hovedsak vist til nærmeste leders ansvar og oppgaver.

³⁷ *Personal- og arbeidsreglement for Bergen kirkelige fellesråd*. Vedtatt 02.10.2013. Gyldig til 30.06.2015. BKF opplyser på e-post til revisjonen (14.02.2018) at personal- og arbeidsreglementets gyldighetsperiode er forlenget og vil til enhver tid ligge i oppdatert, digital utgave på intranett.

³⁸ Det går der frem der at administrasjonsledere skal videreformidle informasjon til alle ansatte i enheten dersom det er internutlysning av en stilling, og at «nærmeste overordnede» har rett til å være i intervjupanelet.

³⁹ HMS håndboken blir oppdatert jevnlig. Kirkevergen har inngått avtale med Infotjenester AS om kjøp av HMS-håndboken og personalhåndboken som elektroniske håndbøker. jf. sak nummer 67/17 i Bergen kirkelige fellesråd 20.12.2017.

⁴⁰ Godkjent i drøftingsutvalg 15.02.2017, arbeidsmiljøutvalg 16.02.2017 og administrasjonsutvalg 25.09.2017.

⁴¹ Vedtatt i arbeidsmiljøutvalget 16.02.2017 og vedtatt i administrasjonsutvalget 25.09.2017.

⁴² For eksempel fremgår det at nærmeste overordnede leder har ansvar for å håndtere konflikter. Knyttet til mobbe- eller trakasseringssaker står det i retningslinjene at medarbeidere kan melde fra om trakassering til nærmeste leder, og at vedkommende leder er forpliktet til å håndtere meldingen omgående.

⁴³ I intervju blir det videre opplyst at det er administrasjonsleder som har ansvar for innkjøp og føring av billag i menigheten, og at økonomisystemet som brukes sikrer at attester og tilvising blir gjennomført av to ulike personer. Dette er i samsvar med økonomireglementet i BKF, der det blant annet står at det skal være innarbeidet rutiner slik at ikke samme person bestiller, mottar, attesterer for mottak, anviser til utbetaling, regnskapsfører bilagene, samt disponerer bankkonti for betaling av varer og tjenester.

tilhørende ansvaret de har for å gjennomføre medarbeidersamtaler. Likevel fremgår det at slike samtaler ikke alltid blir gjennomført.

Videre fremholdes det at det ikke ble tilført ytterligere ressurser til stillingen fra 2012, selv om den fikk tilført personalansvar. Det pekes på at dette i praksis vil si at administrasjonslederne i dag i stor grad har ansvar for de gamle menighetskonsulentoppgavene, uten å ha fått tilført tid og ressurser til å utøve de nyere ledelsesoppgavene som medarbeidersamtaler, brannvern- og ROS-arbeid og arbeidsmiljø- og velferdstiltak.

I forbindelse med verifiseringen av rapporten blir det opplyst at dette ikke stemmer, da det ble tilført ytterligere ressurser ved opprettelsen av administrasjonslederstillingene i 2012; fra ettersendt dokumentasjon knyttet til sak i BKF 11/514, går det frem at det ble vedtatt en økning på mellom 10 % og 55 % i administrativ ressurs i forbindelse med opprettelsen av administrasjonslederstillingene.

Sjef for menighetsavdelingen forteller at administrasjonsledere har ulik kompetanse både når det gjelder utdanning og erfaring, slik at det for noen kan være vanskelig å tilfredsstille alle forventningene som ligger til stillingen. Ved nyansettelser stilles det tydeligere krav til kompetanse og dette har ført til at flere menigheter nå har mer profesjonelle administrasjonsledere.

Ellers kommer det frem i intervju at to av administrasjonslederne noen ganger utfører oppgaver som ligger utenfor deres ansvarsområde. Blant annet deltar en av administrasjonslederne på arrangement i menigheten som for eksempel konfirmasjonsleir, og en annen administrasjonsleder har utført grafisk arbeid knyttet til kommunikasjonsarbeid. Begge forteller at de prioriterer oppgavene som ligger innenfor ansvarsområdet til administrasjonslederstillingen.

I tillegg nevnes det av flere at det i menighetene kan være utfordringer knyttet til at menighetsrådsleder og administrasjonsleder har ulike oppfatninger av hvilke oppgaver som ligger til administrasjonslederstillingen (se også seksjon 4.7). Dette kan avstedkomme samarbeidsutfordringer i den enkelte menighet. Sjef for menighetsavdelingen peker i den forbindelse på at i de menighetene der trepartssamarbeidet menighetsrådsleder, sokneprest og administrasjonsleder ikke fungerer så bra, blir det oftere utfordringer også utover ledergruppen. Og motsatt, i de menighetene der det er et godt ledersamarbeid mellom menighetsrådsleder, sokneprest og administrasjonsleder, fungerer også mye annet bra.

4.3.2 Vurdering

Undersøkelsen viser at det er utarbeidet flere retningslinjer og skriv som tydeliggjør administrasjonsleders oppgaver og ansvar. Likevel tyder funn i undersøkelsen på at deler av administrasjonsledernes oppgaver og ansvar ikke er tilstrekkelig operasjonalisert eller tydeliggjort. Dette kan føre til at hvilke oppgaver og ansvar som påhviler administrasjonslederne er uklart for både dem selv og andre. Slike uklarheter medfører risiko for at administrasjonslederne i praksis ikke ivaretar sitt ansvar eller skjøtter sine oppgaver i henhold til relevante vedtak.

Revisjonen mener derfor at Kirkevergen i større grad bør klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvar. Ved å oppdatere sentrale dokument som stillingsbeskrivelse og prosedyrer til å reflektere hva som er administrasjonsleders faktiske oppgaver mener revisjonen at det vil redusere risikoen for utydigheter knyttet til hva som for eksempel er administrasjonsleders daglig lederfunksjon, hva det vil si å være «BKF's representant i soknet», og i tillegg i større grad sikre at administrasjonslederne praktiserer stillingen i henhold til avtale.

4.4 Rapporteringslinjer for administrasjonsleder – praksis og teori

4.4.1 Datagrunnlag

Administrasjonsledernes rapporteringslinjer til henholdsvis fellesråd og menighetsråd er nedfelt i styrende dokumenter og ulike rutiner og retningslinjer. Overordnet går det frem i BKF's verdi- og måldokument for 2018 – 2019:⁴⁴

⁴⁴ Kirken i Bergen. Verdi- og måldokument 2018 – 2019. Bergen kirkelige fellesråd. Sist revidert februar 2018. Sitatet er fra rundskrivet fra KR og KA i 2001.

Administrasjonslederne rapporterer til menighetsrådet for saker knyttet til kirkeovens (kl) § 9 (menighetsrådets virksomhetsansvar) og til kirkevergen for saker knyttet til kl §14 (bl.a. fellesrådets arbeidsgiveransvar).

Dokumentet legger videre til at administrasjonsleder på denne måten er en sentral person i kommunikasjon mellom menighetsråd og fellesråd.

Mer spesifikt går administrasjonsledernes rapporteringsansvar frem både i BKF's HMS-håndbok,⁴⁵ i BKF's HMS-handlingsplan for 2018,⁴⁶ og i administrasjonsledernes stillingsbeskrivelse. I sistnevnte går det frem at administrasjonsleder er ansvarlig for økonomisk rapportering, samt for årsregnskap og årsmelding for menighetsrådet. Administrasjonsleder skal også rapportere på fraværsregistrering til menighetsrådet.⁴⁷

Revisjonen har ikke mottatt eller fått beskrevet rutiner eller retningslinjer knyttet til rapporteringsansvar utenom dokumentasjonen som er beskrevet ovenfor.

Kirkevergen ved sjef for menighetsavdelingen opplyser at rapportering i henhold til §§ 9 og 14 i praksis vil si at menighetsrådsleder er den som følger opp og eventuelt ber om konkret rapportering på vegne av menighetsrådet og at områdeleder/sjef for menighetsavdelingen følger opp de forpliktelsene som er lagt til stillingen delegert fra kirkevergen. Det blir videre opplyst at overordnet rapportering fra arbeidsgiver er Kirkevergen ved lønns- og personalavdelingen sitt ansvar.

I intervju med sjef for menighetsavdelingen blir det fortalt at rapporteringen fra administrasjonsleder til menighetsråd og fellesråd i all hovedsak dreier seg om å vise til gjennomføringen av de oppgaver som er tillagt stillingen. Hun opplyser at rapportering til BKF hovedsakelig går via felles datasystem, eksempelvis fravær gjennom HR- og lønnsystemet og digital oppfølging av sykefravær via Altinn. Det fremgår videre i intervjuet at korttids sykefravær registreres etter levering av egenerklæring og at ferieuttak rapporteres fortløpende og følges opp av personalrådgiver hos kirkevergen.

Sjef for menighetsavdelingen forteller videre i intervju at utenom det som er beskrevet i stillingsbeskrivelsen om rapportering til menighetsråd, så vil administrasjonsleders oppgaver alltid være tett knyttet til menighetsrådsmøter, sakspapirer, frister, statistikk og annen rapportering på vegne av menighetsrådet til ulike offentlige instanser. I samme intervju blir det opplyst at administrasjonslederne er ansvarlige på vegne av menighetsrådene for å sende kopi av protokoll fra menighetsrådsmøter til fellesrådet (jf. virksomhetsreglene⁴⁸ § 9 punkt 3).

Sjef for menighetsavdelingen sier i intervju at rapportering utenom det som er nevnt ovenfor ikke anses som hensiktsmessig.

I intervju med administrasjonslederne fremgår det at rapporteringslinjene oppleves som tydelige. Videre fortelles det at dersom det oppstår saker, så tar man dette opp etter hvert. Dette kan være alt fra ledige vikariater til konflikter og vanskelige situasjoner i menigheten. Av faste rapporteringer nevnes tertial-rapporter på økonomi og årsrapporter til menighetsrådet, protokoller fra menighetsrådsmøter og levering av HMS-rapport minst én gang årlig.

En administrasjonsleder forteller i intervju at det oppleves som positivt at man i stillingen utfører lite formell rapportering. Vedkommende legger også til at det oppleves som om at BKF har bedre oversikt og at de er tettere på administrasjonslederne etter at det ble opprettet to områdelederstillinger.

I intervju med noen av administrasjonslederne blir det nevnt at Kirkevergen ikke kontrollerer om det gjennomføres medarbeidersamtaler med de BKF-ansatte i menigheten, men at administrasjonslederne blir påminnet å gjennomføre medarbeidersamtaler hver vår i tilknytning til administrasjonsledersamling. En

⁴⁵ Her vises det til at mellomledere med personalansvar blant annet er ansvarlige for å sørge for at avvik (feil, mangler, skader, ulykker osv.) blir registret og rapportert, samt iverksette og følge opp tiltak. Det fremgår videre at de skal sørge for at nødvendige kartlegginger og risikovurderinger er gjennomført og fulgt opp.

⁴⁶ Her står det at nærmeste leder/personalsjef har ansvar for HMS-runder 1 2 ganger i året og for å gjennomføre elektronisk arbeidsmiljøundersøkelse. Videre fremgår det i dokumentet at det skal utføres risikokartlegging og at det skal utarbeides rapport etter risikovurdering/vernerunder.

⁴⁷ I forbindelse med verifisering av rapporten understrekes det at administrasjonsleder er ansvarlig for å registrere fravær for de ansatte vedkommende har arbeidsgiveransvar for.

⁴⁸ Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-11-15-1452>

administrasjonsleder forteller at vedkommende selv har meldt fra til sin leder om manglende gjennomføring av medarbeidersamtaler ved to anledninger.⁴⁹

4.4.2 Vurdering

Funnene fra undersøkelsen gir ingen indikasjon på at rapporteringslinjene til administrasjonslederne ikke er tydelig og avklarte, verken når det gjelder rapportering til BKF eller til menighetsrådene. Det er heller ikke funn i undersøkelsen som indikerer at administrasjonsledernes rapporteringspraksis til henholdsvis BKF eller menighetsråd bryter med fastsatte rapporteringslinjer. Revisjonen noterer seg likevel at deler av rapporteringen blir beskrevet som noe uformell, og videre at rapporteringslinjene fremgår av en rekke ulike rutiner og retningslinjer.

Revisjonen mener derfor det kan være hensiktsmessig om Kirkevergen utarbeider rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres. En slik skriftliggjøring av rapporteringsrutiner kan bidra til å sikre god praksis og videre redusere sårbarhet ved for eksempel sykefravær hos ansatte eller utskifting av nøkkelpersoner av andre årsaker.

4.5 Samsvar mellom instruks og regelverket for administrasjonsleder

4.5.1 Datagrunnlag

Det fremgår av stillingsbeskrivelsen til administrasjonsleder at formålet med stillingen er å ivareta daglig leder-funksjoner for menighetsrådet og å være menighetsrådets administrative ressurs. Videre skal administrasjonsleder være BKF sin representant i soknet og skal, sammen med soknepresten, bidra til et godt samarbeid med alle i og utenfor staben. Nærmere skildring av instruks og arbeidsbeskrivelser for administrasjonsleder går frem i avsnitt 3.5.1, 4.3.1 og 4.4.1.

4.5.2 Vurdering

Revisjonen finner i sine undersøkelser ingen indikasjoner på at instruks og arbeidsbeskrivelser for administrasjonsleder i BKF ikke er i samsvar med regelverket.

4.6 Definisjon av Kirkevergens arbeidsgiveransvar

4.6.1 Datagrunnlag

Revisjonen har fått tilsendt reglement og stillingsbeskrivelser der ulike fullmakter og delegeringer går frem, og som samlet definerer kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederstillingen.

Overordnet går kirkevergens arbeidsgiveransvar frem i BKF sitt personal- og arbeidsreglement. Dette reglementet gjelder alle arbeidstakere som er ansatt i BKF (§ 1), og fellesrådet har delegert myndighet i alle saker regulert av reglementet til kirkevergen (§ 2).

I stillingsbeskrivelsen for sjef for menighetsavdelingen går det frem at stillingen er underlagt og har kirkevergen som nærmeste leder. Videre går det frem i stillingsbeskrivelsen at sjef for menighetsavdelingen har lederansvar for administrasjonslederne. I intervju med sjef for menighetsavdelingen blir det opplyst at vedkommendes ansvar for administrasjonslederne fra høsten 2018 har blitt delegert til to områdeledere.⁵⁰ I revidert administrasjonslederstillingsbeskrivelse går det frem at deres nærmeste leder er områdeleder.

Det er ennå ikke utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederne, og ansvarsområdet for stillingen er ikke er endelig avklart. Det blir opplyst at dette arbeidet har tatt lenger tid enn planlagt på grunn av kapasitetsproblemer som følge av sykefravær og vakant stilling.

Oppsummert følger arbeidsgiveransvaret for administrasjonslederstillingen styringslinjen hos Kirkevergen, altså fra fellesrådet til kirkevergen, videre til sjef for menighetsavdelingen og så via to områdeledere som er administrasjonsledernes nærmeste overordnede og har ansvaret for den daglig oppfølging og opplæring

⁴⁹ En administrasjonsleder gir også uttrykk for at vedkommende oppfatter at rollen som administrasjonsleder skal være et bindeledd mellom fellesrådet og menighetsrådet, men at dette i praksis ofte ikke ligger til stillingen. I forbindelse med verifiseringen understrekes det at å være et slikt bindeledd nettopp er noe av den forventningen som er knyttet til administrasjonslederstillingen og bør fungere i praksis.

⁵⁰ Tidligere hadde alle administrasjonslederne én felles leder i sjef for menighetsavdelingen hos Kirkevergen. Sjef for menighetsavdelingen har mange ansvarsområder og oppgaver, noe som førte til at man ofte måtte henvende seg til en ansatt under sjef for menighetsavdelingen som ikke hadde tilstrekkelig fullmakter til å bistå administrasjonslederne i tilstrekkelig grad.

av dem. I korrespondanse med revisjonen opplyser BKF at Kirkevergen, gjennom områdelederne, skal sørge for at administrasjonslederne ivaretar sine oppgaver knyttet til det lokale personalansvaret i menighetene, som for eksempel oppfølging av sykemeldinger.

De tre intervjuede administrasjonslederne opplever opprettelsen av områdelederstillinger som svært hensiktsmessig. Det blir fortalt i intervju at det oppleves som at områdelederne har tilstrekkelig fullmakter som nærmeste leder til administrasjonslederne, og at de to som bekler områdelederstillingene har lang og relevant erfaring fra personalarbeid, både fra menigheter og fra BKF sentralt.

Det går videre frem i intervju med administrasjonslederne at de opplever at kontakten mellom Kirkevergen og administrasjonslederne er bedret som følge av opprettelsen av områdelederstillingene. En av administrasjonslederne opplever det som særskilt positivt at det nå er mulig å kontakte områdeleder dersom det oppstår personalsaker.

Oppfølging og opplæring av administrasjonslederne

Kirkevergen har utformet en del informasjon, maler og dokument til bruk i menighetene som foreligger i en felles database. To av administrasjonslederne forteller at de her finner for eksempel mal med forslag til tema for medarbeidersamtale. De to opplever at dette ressursmateriale er nyttig og godt utarbeidet. Den siste administrasjonslederen var ikke kjent med dette.

BKF har utarbeidet retningslinjer for veiledning og oppfølging av ansatte.⁵¹ Til disse retningslinjene er det vedlagt en opplæringsplan for administrasjonslederne med 11 ulike tema (blant annet oppstartsmøte, kirkens organisasjon og struktur, personal, saksbehandling, og arkivering). Videre står det i retningslinjene at det arrangeres uformelle fagsamlinger for de ulike yrkesgruppene med jevne mellomrom.

Det blir opplyst at administrasjonslederne har egne samlinger om lag åtte ganger i året. Det kommer frem i intervju at flere har opplevd disse samlingene som lite hensiktsmessige, blant annet fordi mye av tiden som brukes har gått med på informasjonsutveksling som mer effektivt kunne vært gjort på andre måter. Det blir imidlertid påpekt at relevansen og kvaliteten på disse administrasjonsledersamlingene har bedret seg etter opprettelsen av områdelederstillingene, for eksempel gjennom at områdelederne i forkant spør administrasjonslederne hva de ønsker som tema for samlingene.

I korrespondanse med BKF blir det opplyst at det de første årene etter opprettelsen av administrasjonslederstillingene i 2012 ble gjennomført et felles opplæringsløp som ble fulgt gjennom flere semestre. Sjøf for menighetsavdelingen opplyser at administrasjonslederne har svært ulik bakgrunn når det gjelder utdanning og erfaring (se også seksjon 4.3), og at opplæring og tilbud om kompetanseheving bærer preg av dette. Opplæringen vil i mange tilfeller avspeile den enkeltes realkompetanse og behov for faglig utvikling og består derfor av en kombinasjon av felles kurs og individuelle tilbud tilpasset den enkeltes behov.

I intervju med administrasjonslederne blir det fortalt om mangelfull opplæring innenfor områder som for eksempel personaloppfølging og bruk av de nye hjemmesidene. Det fremgår at det ble meldt inn et behov om opplæring innen personaloppfølging av administrasjonslederne etter 2012, men at dette i liten grad har blitt gjennomført. Videre blir det opplyst at Kirkevergen arbeider for å sette administrasjonslederne i stand til å utføre alle oppgaver som hører til stillingen, men at det er usikkert i hvilken grad de lykkes i dette arbeidet fordi utgangspunktet hos den enkelte administrasjonsleder er så ulik.

I forbindelse med verifisering av rapporten kommenteres det at ledelsens vurdering ikke stemmer overens med disse uttalelsene. Det fremholdes at administrasjonslederne følges opp med månedlige samlinger der ulike tema settes på dagsorden, og at dette ofte tema knyttet til personalhåndtering. I tillegg pekes det på at alle nyansatte administrasjonsledere sendes på kurs for nye kirkeverger og daglige ledere i menighet,⁵² at noen har fått delta i et studiepoenggivende lederutviklingsprogram over et år, og at mange har fått anledning til å delta i kurs og studier i regi av andre.

Revisjonen har ikke fått dokumentasjon eller opplysninger som indikerer at det er utarbeidet kompetanseplaner eller lignende for administrasjonslederne.

⁵¹ Tatt til orientering i drøftingsmøtet 15.02.2017, vedtatt i arbeidsmiljøutvalget 16.02.2017 og vedtatt i administrasjonsutvalget 25.09.2017.

⁵² 6 dager fordelt på to semestre).

4.6.2 Vurdering

Undersøkelsen viser at Kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederne fremgår i ulike dokumenter, og revisjonen finner ingen indikasjoner på at dette ansvaret ikke er hensiktsmessig definert. Kirkevergen har nylig plassert ansvaret for å følge opp administrasjonslederne hos to områdeledere. De intervjuede administrasjonsledere opplever dette som en forbedring fra tidligere. Revisjonen registrerer at det ennå ikke er utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen, og mener det er viktig at dette blir gjort.

Revisjonen finner videre at Kirkevergen har utarbeidet informasjon og maler som kan benyttes av administrasjonslederne i deres arbeid, men samtidig går det frem fra undersøkelsen at ikke alle administrasjonslederne har kunnskap om at dette er tilgjengelig. Revisjonen mener i den forbindelse at Kirkevergen bør vurdere tiltak for å sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om hvilke maler og retningslinjer som foreligger, og hvor disse finnes.

Det er stor variasjon i kompetansen og erfaringen blant administrasjonslederne. Revisjonen mener derfor at det er en svakhet at det ikke er utarbeidet opplæringsplaner for den enkelte administrasjonsleder.

4.7 Menighetsrådets myndighet overfor administrasjonsleder

4.7.1 Datagrunnlag

I stillingsbeskrivelsen til administrasjonsleder står det under stillingens formål at:

Administrasjonsleder skal ivareta daglig leder-funksjoner for menighetsrådet og være menighetsrådets administrative ressurs.

Blant hovedoppgavene i stillingen inngår å ha overordnet ansvar for menighetsrådets og fellesrådets virksomhet i menigheten, ivareta daglig ledelse og administrere stabsmøtet i samarbeid med sokneprest (se for øvrig seksjon 4.3).

I rundskrivet fra KA og KR om ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelige fellesråd blir det presisert at menighetsrådets virksomhetsstyring for eksempel utøves gjennom plan, vedtak, budsjettvedtak og prioriteringer som vil være retningsgivende for tilsatte som arbeider innenfor menighetsrådets virksomhetsområde. Det står videre at det er viktig å legge til rette for et godt forhold mellom menighetsrådet og de ansatte, siden det i stor grad vil være disse som skal ivareta menighetsrådets virksomhetsansvar i det daglige.⁵³ Det er i praksis disse ansatte administrasjonsleder er daglig leder for, og det er videre de nevnte virksomhetsplanene som legger føringene for hvordan administrasjonslederne skal styre sine ansatte.

Revisjonen får opplyst at det ikke er utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene der de intervjuede har sitt arbeidssted. I en menighet der det er utarbeidet virksomhetsplan, forteller administrasjonslederen at det fremgår mål for menighetsarbeidet, for eksempel at alle ansatte skal inkluderes, men at det ikke er tydeliggjort hvem i menigheten som har ansvaret for å iverksette hvilke tiltak.

De intervjuede administrasjonslederne opplever i hovedsak at menighetsrådet har tilstrekkelig myndighet overfor dem, og at de selv har tydelig og avklart rolle og ansvar (se seksjon 3.3). Det kommer imidlertid også frem opplysninger som tyder på at det tidvis kan være utfordrende å utøve daglig leder-funksjonen overfor ansatte, og da kanskje særlig overfor vigslede stillingene. Videre uttrykker noen av de intervjuede administrasjonslederne at det kan oppleves som uklart hvilke og hvor mange oppgaver menighetsrådet kan pålegge dem, og hvilke menighetsoppgaver som skal og ikke skal være deres ansvar. Eksempel som blir nevnt er blant annet oppfølging av gudstjenesteutvalget, arbeid med menighetsblad og støtte til merkantile oppgaver for vigslede stillinger.

Sjef for menighetsavdelingen opplever at menighetsrådene ikke alltid er tilstrekkelig tydelige i sine forventninger til de ansatte, noe som kan gjøre administrasjonsledernes arbeid som ledere mer utfordrende. Hun mener videre at dersom menighetsrådenes planarbeid ikke blir fulgt opp av staben, dreier dette seg ofte om at menighetsrådet ikke er tydelig nok i sine planer, noe som igjen kan føre til at administrasjons-

⁵³ KA og KR understreker i denne sammenhengen kirkelovens § 9 hvor det blant annet fremgår at Menighetsrådet minst en gang i året innbyr de tilsatte i soknet til å at del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.

lederne opplever målsettingene som noe uklare. Hun understreker at det er nyttig for administrasjonslederne å ha støtte fra områdelederne i oppfølgingen av de ansatte i menigheten, men peker også på at Kirkevergen – enten sentralt eller via administrasjonslederne – ikke bør instruere ansatte uten etter avtale eller avklaring med menighetsrådet.

For øvrig kommenteres det at noen menighetsråd har blitt mer passive sammenlignet med tidligere, noe som tilskrives etableringen av stillinger – og da særlig administrasjonslederstillingen – for å avlaste menighetsrådene og ivareta oppgaver på deres vegne.

De intervjuede menighetsrådslederne er ikke like entydige i sine svar på om menighetsrådene har tilstrekkelig myndighet overfor administrasjonslederne. Her uttrykker én at det er tydelig og avklart hvilken myndighet menighetsrådet har overfor administrasjonsleder, mens en annen opplever at dette i for stor grad er opp til administrasjonslederen selv å definere. I sistnevnte intervju kommer det frem at det er utfordringer knyttet til at menighetsrådsleder og administrasjonsleder har ulike oppfatninger av hvilke oppgaver som ligger til administrasjonslederstillingen. Det går blant annet frem at det av menighetsrådet oppleves som om at det ikke er en automatikk i at administrasjonsleder effektuerer vedtak gjort i menighetsrådet.

På mer overordnet nivå, blir det i noen intervju fortalt om uro fra menighetene sin side knyttet til en opplevelse av skeiv maktbalansen mellom Kirkevergen og menighetene. Noen av de intervjuede opplever at Kirkevergens administrasjon har fått for stor makt i organisasjonen. De fleste menigheter og menighetsråd setter samtidig pris på at Kirkevergen har stilt administrasjonslederstillingene til rådighet i menighetene.

4.7.2 Vurdering

Basert på det som kommer frem i undersøkelsen, vurderer revisjonen at administrasjonslederstillingen samsvarer med rammene som er satt for daglig leder-stilling i menighetene gjennom kirkeloven (§ 14) og rundskriv fra KR og KA. I sistnevnte er delegering av bestemte arbeidsgiverfunksjoner til en fellesrådstilsatt i soknet en av tre mulige måter å gjennomføre daglig ledelse av ansatte som arbeider i menigheten.

Undersøkelsen viser at menighetsrådene i stor grad er fornøyd for den administrative støtten og organisatoriske profesjonaliseringen som administrasjonslederne yter og representerer. Samtidig er det også en oppfatning av at det kan oppstå uklarheter og en skjev maktbalanse ved at administrasjonslederne står i arbeidsgiverlinjen til Kirkevergen og ikke menighetene.

Revisjonen understreker at det i det i stillingsbeskrivelsen til administrasjonslederne går tydelig frem at de både skal ivareta daglig leder-funksjoner for menighetsrådet og være menighetsrådets administrative ressurs, samt være BKF sin representant i soknet. Menighetsrådene har dermed myndighet til å legge føringer for administrasjonsleders oppgaver. Revisjonen merker seg imidlertid at det ikke er utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene. Dette medfører en risiko for at det blir uklart hva menighetsrådet ønsker at administrasjonsleder skal utføre av oppgaver. Funn fra undersøkelsen tyder på at denne risikoen i noen grad gjør seg gjeldende. Videre tyder funn i undersøkelsen på at det i noen grad kan være uklart for administrasjonslederne hvilke oppgaver menighetsrådene kan pålegge dem, og noen menighetsrådsledere opplever at administrasjonslederne ikke alltid gjør det som er forventet eller er dem pålagt.

I sum er det revisjonen sin vurdering at menighetsrådene i hovedsak har tilstrekkelig myndighet overfor administrasjonslederne slik det går fram av stillingsbeskrivelsen. Likevel mener revisjonen at BKF bør vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene, slik at de nevnte utfordringene knyttet til dette reduseres.

5. Konklusjon og anbefalinger

I denne forvaltningsrevisjonen har Deloitte undersøkt om samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket, om administrasjonslederstillingene i menighetene fungerer etter intensjonen, om arbeidsgiveransvaret til Kirkevergen for administrasjonslederen er hensiktsmessig definert, og om menighetsrådet har tilstrekkelig myndighet ovenfor stillingene.

Det er revisjonen sin overordnede vurdering at samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket. Revisjonen avdekker imidlertid flere forbedringspunkter knyttet til organisering og samhandling mellom Kirkeverge og menighet.

Ansvars- og rolledelingen mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen fremstår i hovedsak som tydelig og avklart; fordelingen fremgår i en rekke dokumenter, har vært tematisert i ulike fora, og oppleves som tydelig og avklart av dem som har blitt intervjuet. Den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene fremstår videre i all hovedsak som hensiktsmessig, selv om enkelte fremholder at en del av de administrative oppgavene som i dag løses i hver menighet burde sentraliseres hos Kirkevergen, og andre at administrasjonslederne bør ta et større ansvar for administrative oppgaver som i dag løses av andre ansatte i menighetene.

Revisjonen vil likevel peke på det det ikke foreligger noe overordnet delegeringsreglement i BKF, og videre at fullmakter samt rolle- og ansvarsdelinger fremgår i en rekke ulike dokumenter. Dette medfører en viss risiko for at det ikke er entydig eller klart hvilket ansvar som ligger til hvilke roller, og følgelig også en viss risiko både for at noen går utover sine fullmakter, og at ansvarsområder ikke blir ivaretatt. Videre oppleves rolle- og ansvarsdelingen lokalt i menighetene tidvis som noe uklar, primært som følge av de ulike arbeidsgiverlinjene. Det er pågående en prosess med å avklare roller og ansvar lokalt.

Rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene praktiseres ellers i stor grad som avtalt, og det er ingen indikasjoner på at den avtalte rolle- og ansvarsdelingen bryter med krav i lovverket.

Når det gjelder administrasjonslederstillingene, er det revisjonen sin overordnede vurdering at disse fungerer etter intensjonen. Administrasjonslederstillingens oppgaver og ansvar fremgår i en rekke retningslinjer og skriv, og vurderes videre i hovedsak som tydelig. Likevel oppleves ikke alle administrasjonsledernes oppgaver og ansvarsområder som tilstrekkelig operasjonalisert eller tydeliggjort, noe som kan føre til at hvilke oppgaver og hvilket ansvar som påhviler administrasjonslederne er uklart for både dem selv og andre.

Det er ellers verken indikasjoner på at rapporteringslinjene til administrasjonslederne ikke er tydelige eller avklarte, eller at rapporteringspraksis bryter med fastsatte rapporteringslinjer. Det er heller ingen indikasjoner på at Kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederne ikke er hensiktsmessig definert, eller at instruksjer og arbeidsbeskrivelser for administrasjonsleder bryter med krav i regelverket.

Menighetsrådenes myndighet overfor administrasjonslederne slik det går fram av stillingsbeskrivelsen til sistnevnte vurderes som i hovedsak tilstrekkelig. Det er likevel i noen grad uklart for administrasjonslederne hvilke oppgaver menighetsrådene kan pålegge dem, noe som også reflekteres i at noen menighetsrådsledere opplever at administrasjonslederne ikke alltid gjør det som er forventet. Dette sees i sammenheng med at ikke alle menighetene har utarbeidet virksomhetsplaner, noe som medfører at det kan bli uklart for administrasjonslederne hva menighetsrådet ønsker at de skal utføre av oppgaver.

Basert på funnene i undersøkelsen, anbefaler revisjonen at BKF iverksetter følgende tiltak:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjør og operasjonaliserer hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - a. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - b. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».

- c. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - d. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
 5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
 6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
 7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
 8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
 9. Sikre at pågående prosesser knyttet rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.

Vedlegg 1: Høringsuttalelse

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Deloitte AS
Postboks 221 Sentrum
0103 OSLO

Frode Lovlie

Dato: 21.08.2019

Vår ref: 19/01900-5

Deres ref:

Høringsuttalelse til forvaltningsrevisjon i BKF

Ansvars- rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene

Kirkevergen er glad for revisjonens konklusjoner. Den bekrefter at*samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket...* samtidig som den foreslår flere forbedringspunkter. Vi er takknemlige for alle forslag som kan utvikle organisasjonen og vil gjerne kommentere de 9 forbedringspunktene.

1. Delegasjonsreglement - det finnes beskrivelser av delegert myndighet flere ulike steder, men ingen samlet oversikt. Dette vil vi arbeide videre med.
2. Rolle- og ansvarsfordeling i BKF og oppfølging av administrasjonsledere og menighetene – her bekrefter revisjonen at det organisatoriske grepet vi har iverksatt med områdeledere er et godt tiltak for oppfølging av administrasjonslederne og menighetene. Denne strukturen er ennå relativt ny og vi har et pågående arbeid med å avklare ansvar og rolle. BKF vil bidra i kursing av de nye menighetsrådene om rolle- og ansvarsfordeling og samhandling mellom menighetsrådene og BKF.
3. Klargjøre og operasjonalisere oppgaver og ansvarsområder – dette henger nøye sammen med det vi har beskrevet i dokumentet om *Samordnet ledelse*. Tydeliggjøring av daglig leder-funksjonen er gjort i stillingsbeskrivelsen, og det er vanskelig å være ytterligere konkret på dette feltet. Her må vi ta hensyn både til KL § 9 som tillegger MR å avgjøre hvem som skal være daglig leder og til kirkevergens anledning til å delegerer arbeidsgiverfunksjoner til en fellesrådsansatt i soknet. Igjen tror vi at konseptet *Samordnet ledelse* kan gi den nødvendige avklaringen. Punktene a), b) og d) vil vi effektivere. Mens det som nevnes under punkt c), mener vi er ivarett gjennom de rapporteringsrutiner og –systemer som allerede eksisterer. I rapporten finner vi noen kommentarer som peker på at administrasjonsleder bør avlaste andre ansatte med administrative oppgaver/sekretærfunksjoner. Da stillingene ble opprettet, var det en tydelig bestilling at de skulle ha en sekretærfunksjon for menighetsrådet og en lederstilling i staben. Stillingsstørrelsen ble fastsatt ut fra dette og det er lite mulighet for å tilby sekretærfunksjoner for andre innenfor nåværende stillingsstørrelse.
4. Kompetanse- og opplæringsplan for administrasjonslederne. Vi erkjenner at kompetansen er ulikt fordelt og at individuell opplæringsplan kan være et godt verktøy for å øke kvalitet og profesjonalitet. Dette er et viktig forslag som vil følges opp av områdelederne.
5. Stillingsbeskrivelser for områdeledere er under utarbeidelse.

Postadresse:	E-post:	Telefon: +47 55 59 32 00	Saksbehandler
Vestre Strømkaien 7 5008 BERGEN	Web: https://kirken.no/bergen/ Org.nr.:	Telefaks:	Tove Margrete Nordmark

2 av 2

6. Klargjøring av rolle- og ansvarsfordeling mellom administrasjonslederne og menighetene – dette er svært viktig for å sikre et godt arbeidsmiljø og en effektiv ressursbruk. Vi har hatt mye oppmerksomhet på dette feltet og er i ferd med å implementere *Samordnet ledelse* i menighetene hvor administrasjonsleder sammen med menighetsrådsleder og sokneprest er sentrale aktører. Ikke bare administrasjonsleder, men også sokneprest er viktige aktører i menighetens daglige drift. Derfor er en rolleavklaring og ansvarsfordeling mellom disse to svært viktig. Vi mener at konseptet *Samordnet ledelse* er et godt svar på denne utfordringen. Dette arbeidet er godt kjent for fellesrådet og er også omtalt i forvaltningsrevisjonen.
7. Menighetenes virksomhetsplaner – det er menighetsrådets ansvar å utarbeide menighetens virksomhetsplan. Dette kan kirkevergen gjøre menighetsrådene oppmerksomme på, men vi kan ikke instruere dem. Samtidig erkjenner vi at menighetens virksomhetsplan er svært viktig for at administrasjonsleder kan lykkes i sitt arbeid. Både prioriteringer og ledelse av staben trenger en forankring i en virksomhetsplan.
8. Menighetsrådets påvirkning i ansettelsesprosesser – dette mener vi er tilstrekkelig ivare tatt i dagens regelverk, men vi vil gjennomgå vår egen praksis for å sikre at disse rutinene følges slik at menighetsrådene opplever seg å være sett og hørt.
9. Sikre ferdigstillelse av pågående prosesser knyttet til rolle og ansvarsfordeling – dette gjør vi og vi rapporterer til fellesrådet.

I tillegg til å kommentere de punktene det vises til over, vil vi gjerne kommentere følgende:

- a) Rapporten gir signaler hvor det etterlyses sentralisering av funksjoner innen IKT, HMS og givertjeneste. Vi har et pågående prosjekt *Operasjon givertjeneste* hvor samordning og felles giversystem er ett av målene for en effektiv givertjeneste. I forlengelsen av dette prosjektet vil vi vurdere om vi skal styrke bemanningen sentralt for å ivareta felles funksjoner for menighetene på dette området og på IKT-feltet. Overordnet HMS-ansvar ligger hos kirkevergen og blir i menighetene fulgt opp av administrasjonslederne.
- b) Det arbeides også med å få på plass enda flere felles systemer og rutiner for menighetene innen økonomi og administrasjon.
- c) Vi vil også peke på et pågående arbeid med verdier og lederprinsipper i BKF. Disse gir alle ledere i organisasjonen verktøy og tenkning for god oppfølging. Tradisjonelt er årlig medarbeidersamtale et vanlig verktøy i ledelse. Dette vil vi fortsette med, men våre lederprinsipper tydeliggjør forventning om en tettere oppfølging av medarbeidere på alle nivåer – noe som vil bidra til tett oppfølging av administrasjonsledere ved områdelederne, og som vil gi administrasjonslederne større trygghet på oppfølging av egen stab.

Med vennlig hilsen

Asbjørn Vilkenen
Kirkeverge

Tove Margrete Nordmark

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Deloitte AS, Frode Lovlie

Postboks 221 0103 OSLO
Sentrum

Vedlegg 2: Revisjonskriterier

Innledning

Revisjonskriteriene er hentet fra og utledet av autoritative kilder, rettsregler, politiske vedtak og fastsatte retningslinjer.

Krav i lov og relevante styrende dokumenter

Kirkeloven kapittel 2 (§§ 5 – 16) regulerer rolle- og oppgave- og ansvarsfordelingen mellom soknene, kirkelig fellesråd og kommunen. Lovens § 2 første ledd fastslår at «Soknet er den grunnleggende enheten i Den norske kirke og kan ikke løses fra denne.»

I kirkeloven § 5 første ledd første punktum går det frem at hvert sokn skal ha et menighetsråd. §§ 6 – 9 i samme lov regulerer menighetsrådets sammensetning, form og oppgaver. Kirkeloven § 5 annet ledd slår fast at «Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av lov at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ.» Med andre ord er menighetsrådets myndighet *negativt* definert, noe som betyr at det er menighetsrådene som utøver all myndighet i hvert sokn med mindre slik myndighet eksplisitt er lagt til et annet organ.

Kirkelovens § 5 første ledd andre punktum sier at det i kommuner med flere sokn skal være et kirkelig fellesråd. § 14 i kirkeloven spesifiserer kirkelig fellesråds oppgaver. I første ledd går det frem at:

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkeloven § 14 annet ledd bokstav a) til g) spesifiserer hvilket ansvar som ligger til kirkelig fellesråd:

- a) bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b) anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c) opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d) anskaffelse og drift av menighets- og prestekontor,
- e) administrativ hjelp for prostene når staten yter tilskudd til det,
- g) anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.⁵⁴

I § 14 tredje ledd går det videre frem at:

Kirkelig fellesråd foretar tilsetting av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetting og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsettingmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele utvalg som nevnt i § 35 første ledd myndighet til å foreta tilsetting og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Siste ledd i § 14 åpner for utvidet myndighetsutøvelse fra kirkelig fellesråd, gitt at oppgavene er overlatt av det enkelte menighetsråd gjennom avtale: «Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.»

Oppsummert er myndigheten til kirkelig fellesråd *positivt* avgrenset, noe som betyr at kirkelig fellesråd ikke har myndighet på områder som ikke går direkte frem av regelverket, eller gjennom avtale med menighetsrådet, jf. kirkeloven § 14 femte ledd.

I kirkeloven § 13 andre ledd, går det frem at «kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten». Dette er kirkevergen.

⁵⁴ Bokstav f) var knyttet til godtgjørelse for reiser og boligtelefon for prester. Bestemmelsen gikk ut i lovendringen av 1. januar 2003.

Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd⁵⁵ spesifiserer nærere hva som menes med kirkelig fellesråd (og menighetsråd i kommuner med et sokn) sitt arbeidsgiveransvar og menighetsrådets virksomhetsansvar:

Kirkelig fellesråd har ... arbeidsgiveransvar for de stillingene som lønnes over fellesrådets budsjett. Menighetsrådet på sin side, har ansvar for virksomheten i soknet; for barne- og ungdomsarbeid, diakoni, undervisning og kirkemusikk (s. 88).

Det står videre forklart at vedtak i menighetsrådet på felt der rådet har virksomhetsansvar skal være retningsgivende for fellesrådet som arbeidsgiver for ansatte som arbeider innenfor disse virksomhetsområdene, men at menighetsrådets virksomhetsansvar samtidig er begrenset av fellesrådet sitt arbeidsgiveransvar for de ansatte i menigheten.

Menighetsrådet kan være arbeidsgiver for stillinger som finansieres over menighetsrådets budsjett. Stillingsopprettelser i menighetsrådet skal godkjennes av fellesrådet (jf. kirkeloven § 9 tredje ledd).

Det blir presisert i håndboken at en avklaring av hvordan man skal forstå forholdet mellom fellesrådets arbeidsgiveransvar og menighetsrådets virksomhetsansvar vil være viktig for å få arbeidet i menighetene til å fungere godt. Det står videre at forholdet mellom kirkelig fellesråd og menighetsrådene gjør det særlig viktig også å avklare hvem som opptre som nærmeste overordnede for den enkelte tilsatte. (s. 88-89).

Et rundskriv fra Kirkerådet (KR) og Kirkens arbeidsgiverorganisasjon (KA)⁵⁶ til alle fellesråd og menighetsråd fra februar 2001, utdyper videre forhold knyttet til fellesrådets ansvar og rolle som arbeidsgiver for ansatte som arbeider innenfor menighetenes virksomhetsansvar.

Rollen som daglig leder i menigheten

§ 8 i kirkeloven slår fast formene for menighetsrådets virksomhet, blant annet knyttet til daglig leder:

Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.

I et rundskriv fra KR og KA til alle menighetsråd og kirkelige fellesråd som omhandler *ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelige fellesråd*⁵⁷ står det at daglig ledelse av de ansatte i menigheten kan skje på tre ulike måter:

1. Daglig leder/kirkeverge som nærmeste overordnede for tilsatte i fellesrådet
2. Kirkelig fellesråd delegerer bestemte arbeidsgiverfunksjoner til menighetsrådet.
3. Kirkevergen delegerer bestemte arbeidsgiverfunksjoner til en fellesrådstilsatt i soknet

I håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd⁵⁸ vises det til at daglig leder i menigheten ofte har en dobbel funksjon; både å ivareta menighetens behov og interesser og samtidig å ivareta fellesrådets myndighet som lokal arbeidsgiverrepresentant.

Det står videre i håndboken at

enten det handler om menighetsråd eller kirkelig fellesråd, er rådets oppgave som arbeidsgiver primært å fastsette budsjett, vedta retningslinjer for personalpolitikken og andre politiske og prinsipielle vedtak som har betydning for hvordan den lokale kirke skal styres. Det må etableres et tjenlig reglement for delegasjon, hvor daglig leder får fullmakt innenfor de overordnede retningslinjene som rådet har fastsatt (kapittel 6.4).

Rundskrivet fra KR og KA presiserer at samarbeid og kommunikasjon mellom fellesråd og menighetsråd må tilpasses de lokale forhold og at det bør være en sentral oppgave for kirkeverge/daglig leder å bidra til at det skapes gode samarbeidsformer og hensiktsmessige rutiner på dette området (s. 4).

⁵⁵ Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd 2015–2019. Kirkerådet.
https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/for-medarbeidere/handboker---veiledninger/haandbok_2015_webutgave.pdf

⁵⁶ *Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd*. KR og KA. Februar 2001. Rundskrivet ligger tilgjengelig som vedlegg til Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd 2015-2019.

⁵⁷ *Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd*. Kirkerådet og KA. Februar 2001.

⁵⁸ Håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd 2015 – 2019. Kirkerådet og Kirkens arbeidsgiverorganisasjon

Håndboken går videre inn på at forholdet mellom kirkelig fellesråd og menighetsrådene gjør det særlig viktig å avklare hvem som er nærmeste overordnede for den enkelte ansatte. Det presiseres at flere modeller for dette vil være mulig, avhengig av blant annet soknets og kommunens størrelse og geografi.

Rundskrivet fra KR og KA går inn på arbeidsgiveransvaret til kirkelig fellesråd og at dette innebærer ansvar for tilsetting, oppsigelse, disiplinærmyndighet, lønn, permisjon, arbeidstid, ferie, arbeidsmiljø mv. Det påpekes at dette er oppgaver hvor fellesrådet normalt vil ha hele ansvaret, selv om arbeidstakeren helt eller delvis har oppgaver innenfor menighetsrådets virksomhetsansvar.

Fastsetting av andre rammebetingelser for stillingen, slik som f. eks. stillingsbeskrivelse og arbeidsplan, vil også være fellesrådets ansvar. Fellesrådet skal legge vekt på eventuelle relevante vedtak i menighetsrådet når slike rammebetingelser for stillingene skal fastsettes. Menighetsrådet skal f. eks. bli gitt anledning til å avgi uttalelse ved fastsettelse eller endring av stillingsbeskrivelse. Det er for eksempel uheldig dersom fellesrådet prioriterer arbeidsområder som er på kollisjonskurs med menighetsrådets planer og prioriteringer.

Menighetens myndighet

I forarbeidene til kirkeloven Ot.prop. 64 (1994-1995) fremgår følgende presisering knyttet til § 14 i kirkeloven:

Med bakgrunn i den relativt omfattende forvaltningsmyndighet som kirkelig fellesråd vil få etter lovforslaget § 14, bør fellesrådet ha representasjon fra samtlige menighetsråd i kommunen. I større kommuner med mange menighetsråd bør det likevel åpnes adgang for særordninger med hensyn til fellesrådets sammensetning. Bestemmelser om valgordning og sammensetning av fellesrådet er inntatt i lovforslaget § 12 (avsnitt 4.4)

Det stadfestes i kirkelovens § 5 at menighetsrådet treffer avgjørelser og opptre på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av lov at myndighet er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ.

Det går videre frem under § 9 at avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellesråd. Menighetsrådet medvirker ved tilsetting i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.

I håndbok for menighetsråd og kirkelige fellesråd står det at vedtak i menighetsrådet innenfor menighetsrådets virksomhetsansvar skal være retningsgivende for fellesrådet som arbeidsgiver i forhold til tilsatte som arbeider innenfor disse virksomhetsområdene. Rundskriv fra KR og KA i 2001 utdyper at dette innebærer at menighetsrådets beslutninger på grunnlag av sitt virksomhetsansvar i utgangspunktet representerer begrensninger på fellesrådets styringsrett som arbeidsgiver. Samtidig kan ikke menighetsrådet i medhold av virksomhetsansvaret utøve det ansvar og de funksjoner som følger av arbeidsgiveransvaret i forhold til de tilsatte, da menighetsrådets virksomhetsansvar også er begrenset i forhold til det helhetsansvaret som fellesrådet har som arbeidsgiver for de tilsatte.

KR og KA understreker i rundskrivet at det er nødvendig med god kommunikasjon mellom menighetsråd og fellesråd og videre at begge organer har en avklart rollefordeling og respekt for hverandres ansvar og funksjoner.

Rundskriv fra KA og KA tar også opp administrasjonsledernes rapportering:

Administrasjonslederne rapporterer til menighetsrådet for saker knyttet til kirkelovens § 9 (menighetsrådets virksomhetsansvar) og til kirkevergen for saker knyttet til kirkelovens § 14 (bl.a. fellesrådets arbeidsgiveransvar). Det er derfor behov for å etablere rutiner for løpende dialog både med representant for menighetsrådet og med kirkevergen.

Vedlegg 3: Sentrale dokumenter og litteratur

Lov og sentrale dokumenter

- Barne- og familiedepartementet, Lov om Den norske kirke (kirkeloven), LOV-1996-06-07-31, sist endret LOV-2016-05-27-17 fra 01.01.2017.
- Ot.prp.nr.64 (1994–1995) 1. Om lov om Den norske kirke (kirkeloven) 2. Om lov om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven (1995-06-08))
- Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd 2015-2019 (2015, utarbeidet av KR og KA)
- Barne- og familiedepartementet, Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet, FOR-1996-11-15-1452, sist endret FOR-2019-05-03-560
- Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd (KA rundskriv 08/01)

Dokumenter fra Bergen kirkelige fellesråd

- Forholdet mellom menighetsråd og fellesråd:
 - Avtale om arbeidsgiveransvar og lønnsrefusjon
 - Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene (notat til kontrollutvalget 23. april 2018)
 - Felles ledelse i menighet (notat utarbeidet 16. november 2018, justert 6. februar 2019)
 - Orientering om administrasjonslederstillingene og bakgrunnen for disse (BKF sak 22/17)
 - Organisatoriske endringer i BKF (BKF sak 25/12)
 - Ansvarsfordeling og samarbeid mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd (fellesbrev fra KA og KR, 2001)
- Stillingsbeskrivelser:
 - Administrasjonsleder
 - Diakon
 - Frivillighetskoordinator
 - Gravplassjef
 - Kantor
 - Kateket
 - Kirkebyggsjef
 - Kirkemusiker
 - Kirketjener
 - Kommunikasjonsrådgiver
 - Menighetspedagog
 - Personalkonsulent
 - Personalsjef
 - Prosteseekretær
 - Sekretær på kirketorg
 - Sjef menighetsavdelingen
 - Økonomisjef
- Planer, regler og prosedyrer:
 - Tilsettingsrutine vedtatt 13.02.2018
 - Vedtak i BKF i sak 67/17, om elektroniske håndbøker (HMS-håndbok og personalhåndbok)
 - Sikkerhets- og beredskapsplan for arrangement og reiser/leir i Bergen kirkelige fellesråd
 - Handlingsplan HMS 2018
 - IA-handlingsplan 2018
 - Retningslinjer for håndtering av mobbe- og trakasseringssaker (2017)
 - Varsling av kritikkverdige forhold (2017)
 - Håndtering av konflikter i menigheten (2015)
 - Kollegaveiledning for ansatte i undervisningsstillinger i Bergen kirkelige fellesråd (2018)

- BKF's livsfasepolitikk (2011)
- Retningslinjer veiledning og oppfølging ansatte (2017)
- Forslag – Personalpolitikk for Bergen kirkelige fellesråd (2018)
- Personal- og arbeidsreglement for Bergen kirkelige fellesråd (gjeldende)
- Økonomireglement for Bergen kirkelige fellesråd (2018)
- HMS-håndbok (2017)
- Skjema for HMS-runde
- Beredskapsplan – mistanke eller anklage om seksuelle overgrep (2008)
- Verdi- og måldokument for kirken i Bergen – 2018-2019 (2018)
- Virksomhetsgjennomgang 2015-2017:
 - Virksomhetsgjennomgang av BKF og alle menighetene i Bergen 2015-2017 (rapport)
 - Virksomhetsgjennomgang av kirken i Bergen – vurderinger og faglige innspill fra KA
 - Arbeidsgruppens konklusjon og anbefaling
 - Hvordan sikre og styrke kirkens nærvær i Bergen? Anbefaling til fellesrådet på bakgrunn av rapporten Virksomhetsgjennomgang av BKF og alle menighetene i Bergen 2015-2017 og høringssvar på rapporten
 - Sak 30/18 – BKF – Hvordan sikre og styrke kirkens nærvær i Bergen?
 - Korrespondanse knyttet til virksomhetsgjennomgangen
 - Høringssvar til virksomhetsgjennomgangen

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 286,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

© 2019 Deloitte AS

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Sekretariat for kontrollutvalet

Bergen kirkelige fellesråd

Vår sakshandsamar: Roald Breistein

Dykkar ref.:
Vår ref: 2018/59
Vår dato: 17.09.2019

Innstilling - Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene - Revisjonsrapport

Vedlagt følger slik innstilling fra kontrollutvalget i sak PS 29/19 Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene som ble behandlet i kontrollutvalget i BKF 10.09.2019:

«På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. *Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.*
2. *Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.*
3. *Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:*
 - a. *Tydliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.*
 - b. *Tydliggjøre hva det vil si å være «BKFs representant i soknet».*
 - c. *Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.*
 - d. *Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.*
4. *Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.*
5. *Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.*
6. *Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.*
7. *Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.*
8. *Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.*
9. *Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.*
10. *Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.»*

Påskrift fra sekretariatet:

Kontrollutvalget ber om at dette blir lagt frem som sak i møte i fellesrådet 30.10.19. Videre ønsker utvalget at Deloitte får 15 minutter til å presentere revisjonsrapporten for fellesrådet.

Med helsing

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi til:
Lars Kristian Stendahl Gjervik
Kirkevergen
Deloitte
Utvalgsleder

Arkivsak: 217
 Arkivnr: 2018/59-17
 Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Utvalg	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	29/19	10.09.2019

Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene - Revisjonsrapport

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget i BKF bestilte forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene» i møte 11.09.2018 med frist for levering til 31.05.2019.

Av den godkjente prosjektplanen fremgår det at formålet med forvaltningsrevisjonen er:

«Formålet med forvaltningsrevisjonen vil være å undersøke om samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket. Videre er det et formål å undersøke om administrasjonslederstillingene i menighetene fungerer etter intensjonen, om arbeidsgiveransvaret til Kirkevergen for administrasjonslederen er hensiktsmessig definert, og om menighetsrådet har tilstrekkelig myndighet ovenfor stillingen.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt formål har revisjonen formulert følgende problemstillinger:

1. I hvilken grad er samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene organisert på en hensiktsmessig måte?
 - a. a) Er rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene tydelig og avklart?
 - b. b) Samsvarer den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene med krav i lovverket?
 - c. c) I hvilken grad er den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene hensiktsmessig?
 - d. d) I hvilken grad praktiseres den avtalte rolle- og ansvarsdelingen mellom Kirkevergen og menighetene?

2. I hvilken grad fungerer administrasjonslederstillingen i menighetene etter intensjonen?
 - a. a) Er administrasjonslederens oppgaver og ansvar tydelige og avklarte, og praktiseres disse som forutsatt?

- b. b) Er administrasjonslederens rapporteringslinjer tydelige og avklarte, og praktiseres disse som forutsatt?
- c. c) Er instruks og arbeidsbeskrivelser for administrasjonslederstillingen i samsvar med regelverket?
- d. d) Er Kirkevergens arbeidsgiveransvar for administrasjonslederstillingen hensiktsmessig definert?
- e. e) I hvilken grad har menighetsrådet tilstrekkelig myndighet overfor administrasjonslederen?

Drøfting:

Deloitte har nå gjort ferdig forvaltningsrevisjon «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», revisjonsrapport er levert og ligger ved som vedlegg til saken. Sekretariatet har merket seg at revisjonsrapporten er levert nesten tre måneder etter den avtalte fristen. Rapporten har vært sendt Kirkevergen for uttalelse og uttalelsen går frem av vedlegg 1 i rapporten.

Deloitte har i denne forvaltningsrevisjonen benyttet dokumentanalyse, intervju, og verifiseringsprosesser som metoder. Etter sekretariatet sin vurdering har Deloitte levert en god rapport som er i samsvar med kontrollutvalget sin bestilling.

Sekretariatet har merket seg at Deloitte i punkt 5 Konklusjon og anbefalinger i rapporten kommer med en slik overordnet vurdering:

«Det er revisjonen sin overordnede vurdering at samarbeidet mellom Kirkevergen og menighetene i Bergen er hensiktsmessig organisert og i samsvar med regelverket. Revisjonen avdekker imidlertid flere forbedringspunkter knyttet til organisering og samhandling mellom Kirkeverge og menighet.»

På bakgrunn av dette kommer Deloitte med slike anbefalinger til BKF i samme punkt i rapporten:

«Basert på funnene i undersøkelsen, anbefaler revisjonen at BKF iverksetter følgende tiltak:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjør og operasjonaliserer hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - a. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - b. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
 - c. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - d. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.»

Konklusjon:

Kontrollutvalget har et spesielt ansvar for å følge opp at fellesrådet sine vedtak i forbindelse med behandling av rapporter om forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Det vises til «Regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd» § 5 der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at Fellesrådets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.»

Forslag til innstilling i saksfremstillingen, bygger i hovedsak på forslag til tiltak i rapporten. På bakgrunn av dette blir det anbefalt at kontrollutvalget innstiller på at fellesrådet ber kirkevergen sørge for å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

Forslag til innstilling

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - e. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - f. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
 - g. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - h. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.
10. Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Forvaltningsrevisor i Deloitte, Frode Løvlie, presenterte resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene» og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget ber om at Deloitte får 15 minutter til å presentere revisjonsrapporten for fellesrådet i møte 30.10.19.

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - i. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - j. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
 - k. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - l. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.
10. Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg

- 1 Bergen kirkelige fellesråd - forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling

DEN NORSKE KIRKE
BKF Gravplass

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Elin Træet		19/01534-10	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	45/19	30.10.2019

BKF - Økonomirapport pr 31.08.19 og regnskap pr 30.09.19

Vedlagt følger økonomirapport pr 31.08.19 og regnskap pr 30.09.19.

Vedlegg:

2019 08 31 - Økonomirapport
2019 09 30 - regnskap til FR

Saksorientering

Det vises til protokoll fra AU 15.10.2019 sak 69/19 og vedtaket:

BKF arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag.

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapport pr 31.08.19 og regnskap pr 30.09.19 til orientering.

ØKONOMIRAPPORT PR
31.08.2019 FOR
BERGEN KIRKELIGE
FELLESRÅD

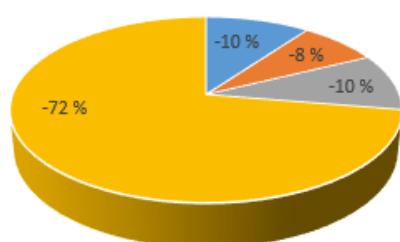
Oppsummering

Drift

Bergen kirkelige fellesråd forvalter store verdier og har ansvar for å forvalte disse på en god måte. Administrasjonen legger i hvert møte i fellesrådet fram rapporter som viser utvikling i inntekter og utgifter. I tråd med forskrift om økonomiforvaltning for kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke skal det foreslås tiltak hvis det er nevneverdig avvik i forhold til opprinnelig eller regulert budsjett.

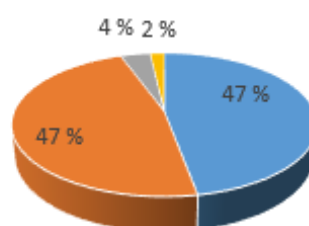
Inntektene i driftsregnskapet kommer hovedsakelig fra kommunen.

Hvor kommer inntektene fra

- 1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter
- 1.3 Refusjoner/overføring
- 1.5 Tilskudd fra rettssubjektet Den norske kirke
- 1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune

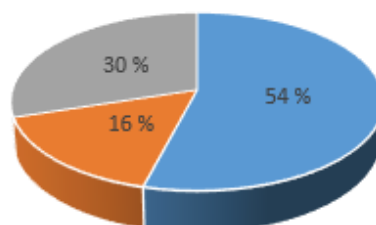
Hva brukes pengene til

- 2.1 Lønn og Sosiale utgifter
- 2.2 Kjøp av varer og tjenester
- 2.3 Refusjoner/overføringer
- 2.5 Tilskudd og gaver

Hvis vi fordeler driftsutgiftene til de ulike tjenesteområdene, så får vi denne fordelingen:

Ressursbruk i BKF

- Kirkelig virksomhet og administrasjon
- Kirkebygg
- Gravplass

Totaloversikt drift

Regnskap pr. 31.08.2019 66,67 % av året	Totaloversikt				
	Regnskap 31.08.19	Budsjett revidert	Budsjett opprinnelig	forbruk % rev.bud.	Regnskap 31.08.18
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-15 225 256	-22 448 400	-22 448 400	67,8 %	-16 005 025
1.2 Salg av driftsmidler	-	-	-		-
1.3 Refusjoner/overføring	-12 421 820	-17 117 129	-17 117 129	72,6 %	-10 945 775
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-	-	-		-
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-12 731 014	-22 094 000	-22 094 000	57,6 %	-11 027 600
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-108 116 832	-161 604 821	-161 604 821	66,9 %	-104 228 583
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-		-
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-5 439	-	-		-2 530
Sum driftsinntekter	-148 500 362	-223 264 350	-223 264 350	66,5 %	-142 209 513
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	69 258 514	106 589 001	106 589 001	65,0 %	65 296 992
2.2 Kjøp av varer og tjenester	72 921 638	107 290 031	107 290 031	68,0 %	67 395 276
2.3 Refusjoner/overføringer	5 665 341	8 446 599	8 446 599	67,1 %	5 492 491
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	-	-	-		-
2.5 Tilskudd og gaver	4 754 891	4 073 697	4 073 697	116,7 %	2 838 096
Sum driftsutgifter	152 600 384	226 399 328	226 399 328	67,4 %	141 022 855
3.1 Renteinntekter og utbytte	-1 432 826	-1 500 000	-1 500 000	95,5 %	-703 126
Sum finansposter	-1 432 826	-1 500 000	-1 500 000	95,5 %	-703 126
Netto driftsresultat	2 667 197	1 634 978	1 634 978	163,1 %	-1 889 784
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år	-	-	-		-
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-	-1 634 978	-1 634 978	0,0 %	-
5.3 Bruk av bundne fond	-	-	-		-
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	64 131	-	-		52 621
5.6 Avsatt til bunde fond	-	-	-		-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	-	-	-		-
Sum interne finansieringstransaksjoner	64 131	-1 634 978	-1 634 978	-3,9 %	52 621
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	2 731 328	0	0		-1 837 163

Post 2.2 Kjøp av varer og tjenester. Utgifter til strøm pr 31.08.2019 er ca kr 0,2 mill høyere enn i fjor som følge av høyere strømpris. Samlet sett er kjøp av varer og tjenester litt høyere enn det som er lagt til grunn i periodisert budsjett. Det forventes at forbruket vil justeres tilsvarende i løpet av året, i tillegg til at enkelte konkrete tiltak på gravplassområdet foreslås å bli dekket av fondsmidler.

Post 1.5 Tilskudd til trosopplæring, kateketer og diakoner er mottatt for 1. halvår. Tilskudd for 2. halvår er mottatt og vil bli bokført i september.

Post 1.3 refusjoner/overføringer og post 2.3 refusjoner/overføringer gjelder blant annet intern overføring av ressursbruk på gravplass som blir utgiftsført på kirkelig virksomhet og administrasjon. Eksempler på dette er fellesutgifter som IKT-utgifter og regnskapstjenester. Dette er en teknisk føring som verken har resultat effekt på totalnivå eller likviditetseffekt.

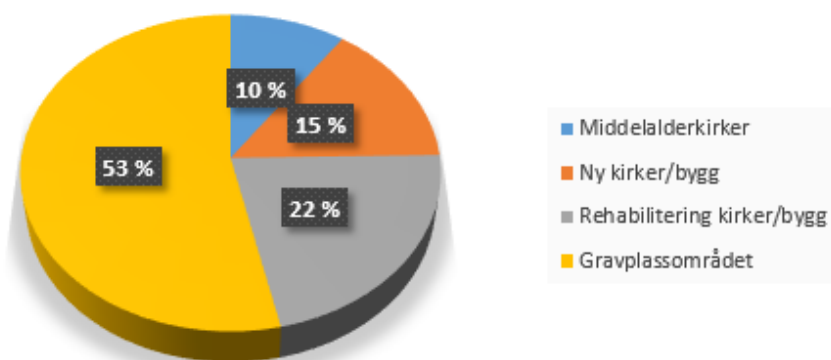
Totaloversikt investering

	Regnskap 31.08.2019	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 31.08.2018
Investeringsregnskap 2019				
Investeringer i anleggsmidler	42 434 113	144 657 000	144 657 000	50 825 999
Moms generell komp.ordn.inv.	7 251 366	-	-	12 675 535
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	-	-	-	1 062 231
Dekning av tidl.års udekket	2 666 667	4 000 000	4 000 000	2 666 667
Avsetninger	38 618 000	4 000 000	4 000 000	12 663 336
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	90 970 146	152 657 000	152 657 000	79 893 768
Finansiert slik:				
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	-1 593 500	-	-	-
Refusjoner	-7 251 366	-	-	-12 675 535
Tilskudd til investeringer	-80 933 601	-121 313 000	-121 313 000	-52 690 933
Sum ekstern finansiering	-89 778 467	-121 313 000	-121 313 000	-65 366 469
Bruk av avsetninger	-13 330 000	-31 344 000	-31 344 000	-1 062 231
Bruk av tidligere års udisponert	-13 330 000	-31 344 000	-31 344 000	-1 062 231
SUM FINANSIERING	-103 108 467	-152 657 000	-152 657 000	-66 428 700
Udekket/udisponert	-12 139 988	-	-	13 465 069

Investeringsbudsjettet er vedtatt på rammenivå, enkeltprosjekter er kommentert under de respektive områdene.

Merverdiavgift på investeringer bruttoføres («Moms generell komp.ordn.inv» / «Refusjoner»), og har ingen resultat effekt. Beløpene blir innarbeidet i budsjettet ved slutten av året.

Fordeling investeringutgifter budsjett 2019

Kirkelig virksomhet og administrasjon

Drift

Regnskap pr. 31.08.2019 66,67 % av året	Kirkelig virksomhet og administrasjon				
	Regnskap 31.08.19	Budsjett revidert	Budsjett opprinnelig	forbruk % rev.bud.	Regnskap 31.08.18
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-2 957 902	-3 940 000	-3 940 000	75,1 %	-2 830 182
1.2 Salg av driftsmidler	-	-	-	-	-
1.3 Refusjoner/overføring	-11 673 881	-16 717 129	-16 717 129	69,8 %	-10 781 323
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-	-	-	-	-
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-12 574 614	-21 941 000	-21 941 000	57,3 %	-10 875 500
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-51 547 504	-76 750 253	-76 750 253	67,2 %	-49 080 987
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-	-	-
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-25	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	-78 753 926	-119 348 382	-119 348 382	66,0 %	-73 567 991
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	64 233 680	98 335 297	98 335 297	65,3 %	60 878 397
2.2 Kjøp av varer og tjenester	13 613 871	20 074 366	20 074 366	67,8 %	12 718 573
2.3 Refusjoner/overføringer	10 027	-	-	-	429
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	-	-	-	-	-
2.5 Tilskudd og gaver	4 748 239	4 073 697	4 073 697	116,6 %	2 830 620
Sum driftsutgifter	82 605 817	122 483 360	122 483 360	67,4 %	76 428 018
3.1 Renteinntekter og utbytte	-1 432 116	-1 500 000	-1 500 000	95,5 %	-703 126
Sum finansposter	-1 432 116	-1 500 000	-1 500 000	95,5 %	-703 126
Netto driftsresultat	2 419 776	1 634 978	1 634 978	148,0 %	2 156 901
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år	-	-	-	-	-
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-	-1 634 978	-1 634 978	0,0 %	-
5.3 Bruk av bundne fond	-	-	-	-	-
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	64 131	-	-	-	52 621
5.6 Avsatt til bunde fond	-	-	-	-	-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	-	-	-	-	-
Sum interne finansieringstransaksjoner	64 131	-1 634 978	-1 634 978	-3,9 %	52 621
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	2 483 907	0	0		2 209 522

Post 1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK (rettssubjektet Den norske kirke). Se post 1.5 under Totaloversikt drift for ytterligere kommentarer.

Kirkebygg

Drift

Regnskap pr. 31.08.2019 66,67 % av året	Kirkebygg				
	Regnskap 31.08.19	Budsjett revidert	Budsjett opprinnelig	forbruk % rev.bud.	Regnskap 31.08.18
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-89 046	-318 400	-318 400	28,0 %	-221 159
1.2 Salg av driftsmidler					
1.3 Refusjoner/overføring	-280 057	-400 000	-400 000	70,0 %	-77 007
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-	-	-		-
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-	-	-		-
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-23 688 608	-35 532 913	-35 532 913	66,7 %	-23 093 333
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-		-
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-	-	-		-
Sum driftsinntekter	-24 057 711	-36 251 313	-36 251 313	66,4 %	-23 391 500
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	244 609	387 459	387 459	63,1 %	42
2.2 Kjøp av varer og tjenester	23 060 311	35 863 854	35 863 854	64,3 %	21 702 014
2.3 Refusjoner/overføringer	24 248	-	-		2 500
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	-	-	-		-
2.5 Tilskudd og gaver	-	-	-		-
Sum driftsutgifter	23 329 168	36 251 313	36 251 313	64,4 %	21 704 557
3.1 Renteinntekter og utbytte					
Sum finansposter	0	0	0		
Netto driftsresultat	-728 543	0	0		-1 686 943
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år	-	-	-		-
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-	-	-		-
5.3 Bruk av bundne fond	-	-	-		-
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	-	-	-		-
5.6 Avsatt til bunde fond	-	-	-		-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	-	-	-		-
Sum interne finansieringstransaksjoner	0	0	0		0
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-728 543	0	0		-1 686 943

Investering

Middelalderkirker

Vi har fire middelalderkirker i Bergen - Mariakirken, Domkirken, Korskirken og Fana kirke.

MIDDELALDERKIRKER

	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Fondsavsetning pr 31.12.18	Forbruk hittil i år i % av budsjett	Opprinnelig Budsjet
Inntekter					
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra kommunen)		17 669 000			17 669 000
Inndekning merforbruk 2018		-4 000 000	-3 200 000		-4 000 000
Rentakompensasjon		464 000			464 000
Sum inntekter		14 133 000	-3 200 000		14 133 000
Utgifter	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjet
Domkirken/Korskirken rehabilitering		14 133 000			14 133 000
DOMKIRKEN	4 162 818				
KORSKIRKEN	5 749 299				
Mariakirken - diverse rehabilitering (MARK1902)	5 003				
Fana - diverse rehabilitering (FANK1501)	67 264				
Sum utgifter	9 984 384	14 133 000		70,6 %	14 133 000

Middelalderprosjektene går som planlagt og rapportert i august. Vi holder blant annet på med å søke om å få lov til å ha bergvarme i Korskirken. Det vil bety mye for klimaet, men for Riksantikvaren er det utfordrende å gi oss tillatelse til å grave i middelaldergrunnen.

Nye kirker

NYE KIRKER

	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Fondsavsetning pr 31.12.18	Forbruk hittil i år i % av budsjett	Opprinnelig Budsjet
Inntekter					
Sædalen nærkirkebygg		10 557 000	30 488 790		10 557 000
Investeringsmidler - nye kirker		11 043 500	20 379 823		11 043 500
Sum inntekter		21 600 500	50 868 613		21 600 500
Utgifter	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjet
BIRA1430 Birkeland kirke, utvidelse	315 805	8 000 000	20 379 823		8 000 000
SÆDK1501 Sædalen kirke, nytt kirkebygg	29 213	11 000 000	30 488 790		11 000 000
Haukås nærkirke		1 000 000			1 000 000
Reserve / Prioriterte prosjekt ihht innspill fra menigheter		1 600 500			1 600 500
Sum utgifter	345 017	21 600 500	50 868 613	1,6 %	21 600 500

Vi jobber enda med å få byggetillatelse til tilbygg Birkeland kirke.

Reguleringsplan for Sædalen nærmer seg ferdig fra saksbehandler.

Haukås nærkirke kom inn på byrådets økonomiplan med 20 millioner kroner.

Rehabilitering kirkebygg

REHABILITERING KIRKEBYGG (IKKE MIDDELALDERKIRKER)

Inntekter	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Fondsavsetning pr 31.12.18	% forbruk	Opprinnelig Budsjet
Investeringsmidler - kirker		11 043 500	2 515 112		11 043 500
Ekstramidler Fyllingsdalen kirke - kirketak		20 000 000			20 000 000
Rentekompensasjon		480 000			480 000
Sum inntekter		31 523 500	2 515 112		31 523 500
Utgifter	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjet
Rehabilitering kirker		28 700 000			28 700 000
Fridalen kirke, skifting av vindu kirkerom (FRIK1901)	252 011	400 000		63,0 %	400 000
Fyllingsdalen kirke - rehabilitering tak (FYLK1601, FYLK1701)	318 832	20 000 000		1,6 %	20 000 000
Johanneskirken rehabilitering (JOHK1701)	21 808	4 000 000		0,5 %	4 000 000
Loddefjord kirke - utvidelse kor, nytt tak uthus (LODK1801, LODK1901)	172 913	200 000		86,5 %	200 000
Nykirken - rehabilitering iht tilstandsrapport (NYKK1701)	366 980	300 000		122,3 %	300 000
Storetveit kirke - rehabilitering iht tilstandsrapport (STOK1701)	4 200	2 000 000		0,2 %	2 000 000
St. Markus kirke, rehabilitering iht tilstandsrapport (STMK1901)	9 450	1 200 000		0,8 %	1 200 000
Åsane gamle kirke, rehabilitering iht tilstandsrapport (ÅSGK1801)	14 090	600 000		2,3 %	600 000
Arna kirke - takreparasjon kyrkjestova (ARNK1801)	995 852				
Biskopshavn kirke - rehab ihht tilstandsrapport (BISK1601, BISK2601)	1 245 720				
Eidsvåg kirke - rehabilitering vegger og vindu (EIDK1601, EIDK1801)	419 976				
Fyllingsdalen kirke - nytt ringeanlegg (FYLK1901)	283 825				
Kirkedører - rehabilitering og vedlikehold (KDØR1701)	1 433 342				
Nygård kirke - sikring av tak (NYGK1801)	2 100				
Sælen kirke - fuktsikring (SÆLK1801)	34 000				
Søreide kirke - rehabilitering klokketårn (SØRK1701)	14 525				
Ventilasjonsanlegg Fyllingsdalen		500 000		0,0 %	500 000
ENØK-tiltak diverse kirker (ENØK1501, ENØK1801, ENØK1901, LODK1601)	1 456 196	1 000 000		145,6 %	1 000 000
Universell utforming diverse kirker (SANK1703, ÅRSK1801, BIRA1801)	389 834	1 000 000		39,0 %	1 000 000
Reserve		323 500			323 500
Sum	7 435 654	31 523 500		23,6 %	31 523 500

Nykirken

I Nykirken har vi hatt store problemer med fuktighet i kjelleretasjen. Vi har nå reparert («strømpet») alle de eksisterende avløpsrørene. Nå setter vi i gang reparasjon av takrenner og nedløp. I tillegg innhenter vi tillatelse fra Riksantikvaren for å grave nye avløp der det har manglet slike.

For øvrig er det ingen store prosjekter som er startet opp eller avsluttet siden forrige rapportering. Flere vil komme i gang nå i oktober.

Når det gjelder investeringsregnskapet, har vi gjort justeringer innenfor kirkevergens fullmakter. Dette er også gjennomgått med kirkebyggetvalget på møte 22.august. Justeringene vil bli innarbeidet i budsjettjusteringer som legges frem til fellesrådet senere i høst.

Gravplass

Gravplassmyndighetens arbeid går planmessig etter årshjulet. Det har vært arrangert nytt informasjonsmøte for naboene til Antveit gravplass og Åsane Tidende hadde en fin artikkel om ny gravplass i Åsane. Human-Etisk Forbund har arrangert åpent hus på Møllendal. BKF bidro med foredrag om «eng» som ble holdt av Carmen Isabell Olsen Roman fra Akasia under konferansen STIKK19, og det medførte et nytt innsalg i radiosending til NRK Hordaland. Gravplassmyndigheten har mange medieoppslag og bidrar jevnt til media.

Drift

Regnskap pr. 31.08.2019 66,67 % av året	Gravplass				
	Regnskap 31.08.19	Budsjett revidert	Budsjett opprinnelig	forbruk % rev.bud.	Regnskap 31.08.18
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-12 178 308	-18 190 000	-18 190 000	67,0%	-12 953 684
1.2 Salg av driftsmidler					
1.3 Refusjoner/overføring	-467 883	-	-		-87 445
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-	-	-		-
1.5 Tilskudd fra Staten/rDnK	-156 400	-153 000	-153 000	102,2%	-152 100
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-32 880 720	-49 321 655	-49 321 655	66,7%	-32 054 263
1.7 Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-		-
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlede midler	-5 415	-	-		-2 530
Sum driftsinntekter	-45 688 725	-67 664 655	-67 664 655	67,5%	-45 250 022
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	4 780 224	7 866 245	7 866 245	60,8%	4 418 553
2.2 Kjøp av varer og tjenester	36 247 457	51 351 811	51 351 811	70,6%	32 974 689
2.3 Refusjoner/overføringer	5 631 066	8 446 599	8 446 599	66,7%	5 489 562
2.4 Kalkulatoriske utgifter v/kommunal tj.yting	-	-	-		-
2.5 Tilskudd og gaver	6 652	-	-		7 476
Sum driftsutgifter	46 665 399	67 664 655	67 664 655	69,0%	42 890 280
3.1 Renteinntekter og utbytte	-710	-	-		
Sum finansposter	-710	0	0		
Netto driftsresultat	975 964	0	0		-2 359 743
5.1 Bruk av udisponert fra tidligere år	-	-	-		-
5.2 Bruk av disposisjonsfond	-	-	-		-
5.3 Bruk av bundne fond	-	-	-		-
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	-	-	-		-
5.6 Avsatt til bundne fond	-	-	-		-
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	-	-	-		-
Sum interne finansieringstransaksjoner	0	0	0		0
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	975 964	0	0		-2 359 743

Post 1.1 Fakturering av festeavgifter er a jour pr 31.08.

Post 2.2 Ellers er det stor aktivitet på gravplassene med mange besøkende og mange innmeldte behov. Slåtten har vært bedre enn siste år. Det er avtalt at slåtten skal gå til 15 oktober i år. Kostnaden med dette er ca 350 000 kroner. Mindre prosjekter gjøres løpende og på bildene nedenfor ser vi et parti av Mjeldheim gravplass der topplaget har blitt erstattet av mer drenerende masser, samt talende før og etterbilde fra Bønes kirkegård.

Spesielt for situasjonen hittil i år er at bolighuset som står på fremtidig gravplassseiendom på Mjeldheim i Arna er tatt over av BKF og utleid. I forbindelse med utleien har det vært noen utbedringer som måtte foretas.

Videre oppstod det i sommer en akutt situasjon på kjølingen på bårerommet på Møllendal krematorium og det betyr at det går mer utgifter til dette i år enn foregående år. Dette er belastet utgifter på bygg hittil i år.

Investering

GRAVPLASSER, KAPELL OG KREMATORIUM

Inntekter	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Fondsavsetning pr 31.12.18	% forbruk	Opprinnelig Budsjet
Ordinær rammebevilgning 2019		22 000 000			22 000 000
Tilleggsbevilgning iht Gravferdsplan		4 000 000			4 000 000
Antveit 2019		25 000 000			25 000 000
Antveit 2018		25 000 000	32 000 000		25 000 000
Fra fondsavsetninger 2018		5 000 000	5 599 672		5 000 000
Investeringsmidler - fond til forskjønnelse		400 000	362 742		400 000
Sum inntekter		81 400 000	37 962 413		81 400 000

Utgifter	Regnskap 31.08	Revidert Budsjet	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjet
Bygg		11 500 000			11 500 000
Forprosjekt Solheim og Øvsttun kapell (SOLC1902, ØVSC1901)	737 875	1 000 000		73,8 %	1 000 000
Møllendal krematorium, samt BKFs bårerom (MØLC1901)		500 000		0,0 %	500 000
Rehabilitering driftsbygninger på gravplass	1 089 144	2 000 000		54,5 %	2 000 000
<i>BORG1801 Borgstova - rehabilitering bygg og bårerom</i>	196 815				
<i>EIDG1801 Eidsvåg gravplass - driftsbygg</i>	165 010				
<i>EIDG1802 Eidsvåg gravplass - klokketårn</i>	296 653				
<i>MØLC1802 Møllendal krematorium - rehab som følge av lekkasje</i>	51 331				
<i>MØLG1902 Møllendal - driftsbygg 1. etg.</i>	379 335				
Øvsttun kapell - rehabilitering	2 568 029	7 000 000		36,7 %	7 000 000
Utredning krematorium og livssynsnytralt seremonirom (LIVG1901)	72 875	1 000 000		7,3 %	1 000 000
Anlegg		65 900 000			65 900 000
Antveit gravplass - nyanlegg (ANTG1701)	2 189 520	48 000 000		4,6 %	48 000 000
Bevaringsplan og rehabilitering gravminner 1:2		1 000 000		0,0 %	1 000 000
Kalkyle og forprosjekt gravplasser	785 179	1 000 000		78,5 %	1 000 000
<i>TENG1218 Tennebekk gravplass - reguleringsarbeid</i>	163 441				
<i>TILG1801 Tilstandsanalyser gravplass</i>	621 738				
Møllendal - navnet minnelund (MØLG1905)		3 000 000		0,0 %	3 000 000
Møllendal - rehabilitering fontene (MØLG1904)	45 925	400 000		11,5 %	400 000
Nygård kirkegård - Fase B og Navnet minnelund	2 674 774	5 000 000		53,5 %	5 000 000
Port (minst en per år)		400 000		0,0 %	400 000
Rehabilitering gravplass - tilrettelagte graver	517 830	5 000 000		10,4 %	5 000 000
<i>MØLG1901 Møllendal - rehabilitering av trapper</i>	425 994				
<i>Fana kirkegård - rehabilitering (FANG1901, FANG1902)</i>	91 836				
Universell utforming		400 000		0,0 %	400 000
VA-anlegg med vannposter Møllendal (MØLG1903)	11 700	1 700 000		0,7 %	1 700 000
Vannmålere alle gravplasser (GRAV1902)	132 222				
Sum utgifter inneværende års prosjekter	10 825 072	77 400 000		14,0 %	77 400 000
Overføres til investeringsfond					
Finansiering kjøp av gravplassareal Antveit og Øvsttun	2 666 667	4 000 000		66,7 %	4 000 000
SUM	13 491 738	81 400 000		16,6 %	81 400 000

Bygg

Forprosjekt på Solheim kapell er igangsatt og det er gjort prøvegravinger for å se hvordan grunnforholdene og endringer i grunnvannet har påvirket bygningen. Nå har man klarlagt hvordan bygget er fundamentert og hvilke masser det hviler på. Det er også gjort undersøkelser på muren langs Fjøsangerveien, da den er sterkt knyttet opp mot dette prosjektet.

Møllendal krematorium og bårerom er ikke påbegynt. Midlene blir prioritert til forprosjekt for et større prosjekt som skal foregå i 2020.

Borgstova i Arna er ferdig og har blitt et bygg som vi alle kan være stolte av. Det samme gjelder klokketårn og driftsbygg på Eidsvåg gravplass på Eidsvåg. På Møllendal gravplass har driftsbygget vært stengt grunnet dårlig innelima. Øvrige midler som er satt av til driftsbygninger på gravplass vil bli brukt til å utrede lekkasje og resten vil bli ført over til 2020 som en start på rehabiliteringen av driftsbygget på Møllendal.

Rehabiliteringen av Øvsttun kapell er hovedprosjektet i år, kontrakten er på 7 545 000 kroner og det vil bli gjort en budsjettrevisjon for å få med seg den økte kostnaden.

Arbeidet startet i begynnelsen av juni i år, og var beregnet til å slutføres 15. november i år.

Underveis i prosjektet er det avdekket større råteskader enn antatt og det er også oppdaget asbest som har medført endringsmeldinger på 390.000,- eks mva og tidskonsekvens på tre uker forlenget byggetid. Prosjektet har jobbet med å finne løsninger som kan om mulig hente inn noen av disse kostnadene og tidsforbruket, men det lar seg ikke gjøre og vi varsler at det er behov for en budsjettjustering til 8 millioner kroner. Brukere og menighet blir varslet om eventuelle forsinkelser i sluttdato etter at dette arbeidet er gjennomført.

Utredningen av krematorium og livssynsnøytralt seremonirom er ferdig fra oss og levert til Bergen kommune for innspill. Utredningen ble svært mye rimeligere enn antatt, men Bergen kommune har noen innspill og det vil bli brukt noen timer til justering. Kostnaden vil likevel ikke bli mer enn ca. 100 000 kroner.

Anlegg

Utbyggingen av Antveit gravplass er i gang. Det er Sartor maskin som har fått oppdraget på grunnentreprisen. Kontrakt ble underskrevet i juli og kontraktssummen er på vel 27 millioner kroner med plan for ferdigstilling 31.12.2020. Nå arbeides det med kontrakter på resten av utbyggingen.

Bevaringsplanarbeidet er ikke kommet så langt som ønsket, men i høst vil i vi få på plass prosjektleder som kan ta arbeidet videre.

Reguleringsplanen for Tennebekk ligger til behandling hos kommunen.

Tilstandsanalyser gravplass. Arbeidet med tilstandsanalyser har ikke gått som ønsket, men vi har likevel tro på at vi skal kunne lage nye planer og beregninger ut fra det arbeidet som er gjort.

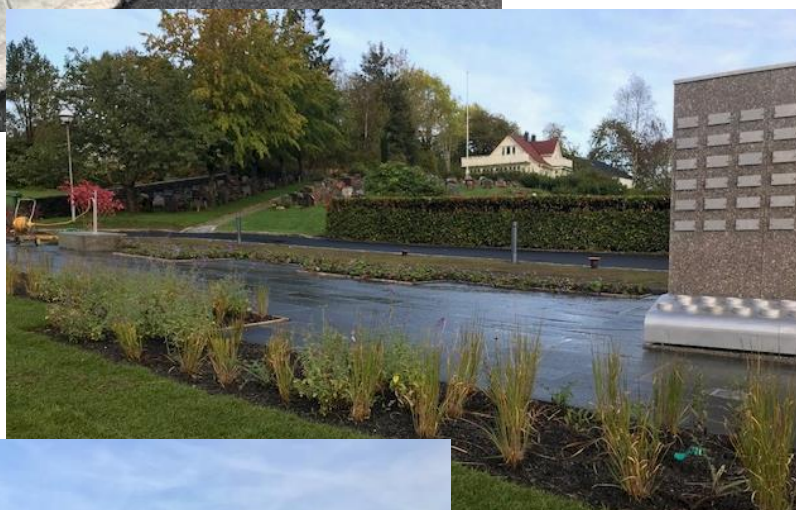
Arbeidet med navnet minnelund på Møllendal er i god gjenge, men i år vil det bare bli et forprosjekt. Minnelunden vil først bli bygget i 2020.

Vi hadde gledet oss til å få på plass fontenen og kunstverket «Gutt på fisk» av Inggard Rosseland på Møllendal. Det har imidlertid kommet innspill fra landskapsarkitekten om at kunstverket av Nils Aas som er på lager bør settes opp i stedet. Vi har også funnet ut av at den historiske plasseringen av skulpturen «Gutt på fisk» er noe annerledes enn først antatt. Det er behov for en strategi for kunsten som er på gravplassene og en styrket kunnskap om kunst. Administrasjonen trekker derfor prosjektet ut av 2019 i påvente av at det foreligger en Kunst- og designplan for gravplassene i Bergen.

Det største prosjektet i år er fase B av rehabiliteringen av Nygård kirkegård inkludert navnet minnelund. Her er arbeidet i avslutningsfasen og AU får sak om ferdig bygget anlegg til vedtak i oktober. Det rapporteres god økonomistyring og fremdriftsplanen hadde en god margin med planlagt ferdigstillelse 1.

nov 2019. Nå er anlegget ferdig, med unntak av portløsningen som må utredes, og det er mulig å få godkjenningprosessen i gang slik at den kan åpnes i månedsskiftet november desember. Bildene er tatt av prosjektleder i Akasia og er fra 2. oktober.

Det vil mot slutten av 2019 foregå en utredning av portløsninger for gravplassene i Bergen. Det vurderes samtidig andre løsninger for å begrense motorisert ferdsel på gravplassene, for eksempel om en kan bruke pullerter enkelte steder.

Rehabilitering gravplass er en sekkepost der nødvendige tiltak kan prioriteres gjennom året. På Møllendal er en viktig trapp rehabilitert og nå er også rekkverket levert.

Neste tiltak var planlagt å være masseutskiftning på gravfelt på Mjeldheim og Loddefjord gravplasser, samt på Fana kirkegård. På grunn av anslåtte kostnader på prosjektene på Mjeldheim og Loddefjord har vi sett oss nødt til å prioritere urnegravfelt på øvre del av Solheim gravplass først. Det er behov for urnegraver der i løpet av 2020. Prosjektene på Mjeldheim, Loddefjord og Fana vil bli utredet i høst, men bare Solheim, der det først blir mangel på graver og som ser ut til å være et enklere prosjekt, vil bli utført i år.

Videre vil det bli rehabilitert 119 meter gjerde og en port på Solheim gravplass i år. Vi ønsker også å prioritere prosjektering av rehabilitering av om lag en tredjedel av Fana kirkegård og prosjektere nytt inngangsparti og lagerplass på Nygård kirkegård.

Midler avsatt til universell utforming vil bli tatt med i prosjekt/tiltak som har tilgjengelighet som hovedformål.

Det har også vært arbeidet med utredning på VA-anlegg og vannposter på Møllendal gravplass, først med forprosjekt og planer. Det er ønske om utførelse av vannposter på Møllendal, avdeling Haukeland på høsten, men noe av arbeidet vil trolig gå inn i 2020.

Prosjekt vannmåler på alle gravplasser går som planlagt og vi regnet i august med å være klar til å svare kommunen at vi har fått alt på plass i 2019. Det er avsatt 1,7 millioner til dette prosjektet, men det ser ut til å bli ca 2 millioner kroner og da er Åsane kirkegård og Solheim gravplass ikke helt avklart. BKF har god dialog med VA-etaten i arbeidet med vannmålerne.

I september har det særlig vært fokus på bestillinger av utredninger av tiltak som skal gjennomføres neste år, og alle tiltakene har behov for utredning og kalkulasjon.

Driftsregnskap pr 30.09.19 for Bergen kirkelige fellelsråd

Regnskap pr 30.09.19 75% av året	Kirkelig virksomhet og administrasjon				Kirke				Gravplass				Totalt			
	Regnskap	Årsbudsjett	forbruk % årsbudsjett	Regnskap i for	Regnskap	Årsbudsjett	forbruk % årsbudsjett	Regnskap i for	Regnskap	Årsbudsjett	forbruk % årsbudsjett	Regnskap i for	Regnskap	Årsbudsjett	forbruk % årsbudsjett	Regnskap i for
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-3 921 659	-3 940 000	99,5 %	-3 077 800	-145 546	-318 400	45,7 %	-249 052	-13 562 247	-18 190 000	74,6 %	-14 487 041	-17 629 452	-22 448 400	78,5 %	-17 813 893
1.2 Salg av driftsmidler	-12 964 924	-16 717 129	77,6 %	-11 812 825	-365 407	-400 000	91,4 %	-324 150	-490 931	0	0	-85 807	-13 821 263	-17 117 129	80,7 %	-12 222 782
1.3 Refusjoner/overføring	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
1.4 Kalkulatoriske inntekter	-18 095 614	-21 941 000	82,5 %	-14 505 750	-156 400	-153 000	102,2 %	-152 100	-156 400	-153 000	102,2 %	-152 100	-18 252 014	-22 094 000	82,6 %	-14 657 850
1.5 Statlige tilskudd	-57 971 530	-76 750 253	75,5 %	-55 306 485	-26 649 684	-35 532 913	75,0 %	-25 980 000	-36 990 810	-49 321 655	75,0 %	-36 061 046	-121 612 023	-161 604 821	75,3 %	-117 347 531
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0	
1.7 Tilskudd fra fellelsråd/meninghetsråd	0	0	0,0 %	-200	0	0	0,0 %	0	-5 415	0	0	-4 270	-5 439	0	0	
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlende midler	-92 953 752	-119 348 382	77,9 %	-84 703 060	-27 160 637	-36 251 313	74,9 %	-26 553 202	-51 205 802	-67 664 655	75,7 %	-50 790 264	-171 320 191	-223 264 350	76,7 %	-162 046 526
Sum driftsinntekter	73 224 703	98 335 297	74,5 %	69 438 789	279 589	387 459	72,2 %	11 452	5 442 116	7 866 245	69,2 %	5 032 340	78 946 408	106 589 001	74,1 %	74 482 581
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	15 170 110	20 074 366	75,6 %	14 131 544	25 104 611	35 863 854	70,0 %	23 969 860	40 248 623	51 351 811	78,4 %	36 788 760	80 523 344	107 290 031	75,1 %	74 890 163
2.2 Kjøp av varer og tjenester	10 027	0	0,0 %	429	24 248	0	0,0 %	2 500	6 334 949	8 446 599	75,0 %	6 175 758	6 369 224	8 446 599	75,4 %	6 178 687
2.3 Refusjoner/overføring	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
2.4 Kalk. Utg. ved komm. Tjytingsavtale	3 897 739	4 073 697	95,7 %	2 830 620	0	0	0,0 %	0	6 652	0	0	7 476	3 904 391	4 073 697	95,8 %	2 838 096
2.5 Tilskudd og gaver	92 302 579	122 483 360	75,4 %	86 401 381	25 408 448	36 251 313	70,1 %	23 983 812	52 032 341	67 664 655	76,9 %	48 004 334	169 743 368	226 399 328	75,0 %	158 389 527
Sum driftsutgifter	-2 542 541	-1 500 000	169,5 %	-1 145 230	-710	0	0,0 %	0	-710	0	0	0	-2 543 251	-1 500 000	169,6 %	-1 145 230
3.1 Renteinntekter og utbytte	-2 542 541	-1 500 000	169,5 %	-1 145 230	-710	0	0,0 %	0	-710	0	0	0	-2 543 251	-1 500 000	169,6 %	-1 145 230
Sum finansposter	-3 193 713	1 634 978	-195,3 %	553 091	-1 752 190	0	0,0 %	-2 569 390	825 829	0	0	-2 785 930	-4 120 074	1 634 978	-252,0 %	-4 802 229
Netto driftsresultat	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
5.1 Bruk av utdisponert fra tidl.år	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
5.2 Bruk av disposisjonsfond	0	-1 634 978	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	-1 634 978	0	0,0 %	0
5.3 Bruk av bundne fond	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	69 755	0	0,0 %	53 713	0	0	0,0 %	0	69 755	0	0	69 755	0	0	0,0 %	53 713
5.6 Avsatt til bundne fond	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0,0 %	0	0	0	0,0 %	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %	0
Sum interne finansieringstransaksjoner	69 755	-1 634 978	-4,3 %	53 713	-1 752 190	0	0,0 %	-2 569 390	825 829	0	0	-2 785 930	-4 050 319	-1 634 978	-4,3 %	53 713
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-3 123 958	0	0,0 %	606 804	-1 752 190	0	0,0 %	-2 569 390	825 829	0	0	-2 785 930	-4 050 319	0	0,0 %	-4 748 516

Investeringsregnskap pr 30.09.19 for Bergen kirkelige fellesråd

MIDDELALDERKIRKER

	Regnskap 30.09	Fondsavsetning pr 31.12.18	Forbruk hittil i år i % av budsjett	Opprinnelig Budsjett
Inntekter				
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra kommunen)				17 669 000
Inndekning merforbruk 2018		-3 200 000		-4 000 000
Rentekompensasjon				464 000
Sum inntekter		-3 200 000		14 133 000
Utgifter	Regnskap 30.09	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjett
Domkirken/Korskirken rehabilitering				14 133 000
DOMKIRKEN	4 544 164			
KORSKIRKEN	6 923 228			
Mariakirken - diverse rehabilitering (MARK1902)	5 003			
Fana - diverse rehabilitering (FANK1501)	67 264			
Sum utgifter	11 539 659		81,7 %	14 133 000

NYE KIRKER

	Regnskap 30.09	Fondsavsetning pr 31.12.18	Forbruk hittil i år i % av budsjett	Opprinnelig Budsjett
Inntekter				
Sædalen nærkirkebygg		30 488 790		10 557 000
Investeringsmidler - nye kirker		20 379 823		11 043 500
Sum inntekter		50 868 613		21 600 500
Utgifter	Regnskap 30.09	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjett
BIRA1430 Birkeland kirke, utvidelse	372 655	20 379 823		8 000 000
SÆDK1501 Sædalen kirke, nytt kirkebygg	29 213	30 488 790		11 000 000
Haukås nærkirke				1 000 000
Reserve / Prioriterte prosjekt ihht innspill fra menigheter				1 600 500
Sum utgifter	401 867	50 868 613	1,9 %	21 600 500

REHABILITERING KIRKEBYGG (IKKE MIDDELALDERKIRKER)

Inntekter	Regnskap 30.09	Fondsavsetning pr 31.12.18	% forbruk	Opprinnelig Budsjett
Investeringsmidler - kirker		2 515 112		11 043 500
Ekstramidler Fyllingsdalen kirke - kirketak				20 000 000
Rentekompensasjon				480 000
Sum inntekter		2 515 112		31 523 500
Utgifter	Regnskap 30.09	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjett
Rehabilitering kirker				28 700 000
Fridalen kirke, skifting av vindu kirkerom/ny altertavle (FRIK1901, FRIK1902)	276 761		69,2 %	400 000
Fyllingsdalen kirke - rehabilitering tak (FYLK1601, FYLK1701)	399 393		2,0 %	20 000 000
Johanneskirken rehabilitering (JOHK1701)	48 808		1,2 %	4 000 000
Loddefjord kirke - utvidelse kor, nytt tak uthus (LODK1801, LODK1901)	172 913		86,5 %	200 000
Nykirken - rehabilitering iht tilstandsrapport (NYKK1701)	369 180		123,1 %	300 000
Storetveit kirke - rehabilitering iht tilstandsrapport (STOK1701)	4 200		0,2 %	2 000 000
St. Markus kirke, rehabilitering iht tilstandsrapport (STMK1901)	9 450		0,8 %	1 200 000
Åsane gamle kirke, rehabilitering iht tilstandsrapport (ÅSGK1801)	14 090		2,3 %	600 000
Arna kirke - takreparasjon kyrkjestova (ARNK1801)	995 852			
Biskopshavn kirke - rehab ihht tilstandsrapport (BISK1601, BISK2601)	1 245 720			
Eidsvåg kirke - rehabilitering vegger og vindu (EIDK1601, EIDK1801)	459 456			
Fyllingsdalen kirke - nytt ringeanlegg (FYLK1901)	283 825			
Kirkedører - rehabilitering og vedlikehold (KDØR1701)	1 497 050			
Nygård kirke - sikring av tak (NYGK1801)	2 100			
Sælen kirke - fuktsikring (SÆLK1801)	70 000			
Søreide kirke - rehabilitering klokketårn (SØRK1701)	14 525			
Ventilasjonsanlegg Fyllingsdalen			0,0 %	500 000
ENØK-tiltak diverse kirker (ENØK1501, ENØK1801, ENØK1901, LODK1601)	1 567 628		156,8 %	1 000 000
Universell utforming div. kirker (SANK1703, ÅRSK1801, ÅRSK1901, BIRA1801, ÅSAK1901)	470 658		47,1 %	1 000 000
Reserve				323 500
Sum	7 901 608		25,1 %	31 523 500

GRAVPLASSER, KAPELL OG KREMATORIUM

Inntekter	Regnskap 30.09	Fondsavsetning pr 31.12.18	% forbruk	Opprinnelig Budsjett
Ordinær rammebevilgning 2019				22 000 000
Tilleggsbevilgning iht Gravferdsplan				4 000 000
Antveit 2019				25 000 000
Antveit 2018		32 000 000		25 000 000
Fra fondsavsetninger 2018		5 599 672		5 000 000
Investeringsmidler - fond til forskjønnelse		362 742		400 000
Sum inntekter		37 962 413		81 400 000
Utgifter	Regnskap 30.09	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Opprinnelig Budsjett
Bygg				11 500 000
Forprosjekt Solheim og Øvsttun kapell (SOLC1902, ØVSC1901)	775 375		77,5 %	1 000 000
Møllendal krematorium, samt BKF's bårerom (MØLC1901)			0,0 %	500 000
Rehabilitering driftsbygninger på gravplass	1 418 564		70,9 %	2 000 000
<i>BORG1801 Borgstova - rehabilitering bygg og bårerom</i>	459 253			
<i>EIDG1801 Eidsvåg gravplass - driftsbygg</i>	225 430			
<i>EIDG1802 Eidsvåg gravplass - klokketårn</i>	296 653			
<i>MØLC1802 Møllendal krematorium - rehab som følge av lekkasje</i>	57 894			
<i>MØLG1902 Møllendal - driftsbygg 1. etg.</i>	379 335			
Øvsttun kapell - rehabilitering	4 688 422		67,0 %	7 000 000
Utredning krematorium og livssynsøytralt seremonirom (LIVG1901)	72 875		7,3 %	1 000 000
Anlegg				65 900 000
Antveit gravplass - nyanlegg (ANTG1701)	2 338 130		4,9 %	48 000 000
Bevaringsplan og rehabilitering gravminner 1:2			0,0 %	1 000 000
Kalkyle og forprosjekt gravplasser	849 679		85,0 %	1 000 000
<i>TENG1218 Tennebekk gravplass - reguleringsarbeid</i>	194 041			
<i>TILG1801 Tilstandsanalyser gravplass</i>	655 638			
Møllendal - navnet minnelund (MØLG1905)			0,0 %	3 000 000
Møllendal - rehabilitering fontene (MØLG1904)	54 025		13,5 %	400 000
Nygård kirkegård - Fase B og Navnet minnelund	3 616 000		72,3 %	5 000 000
Port (minst en per år)			0,0 %	400 000
Rehabilitering gravplass - tilrettelagte graver	568 730		11,4 %	5 000 000
<i>Mjeldheim - rehabilitering gravfelt (MJEG1901)</i>	600			
<i>Møllendal - rehabilitering av trapper (MØLG1901)</i>	430 944			
<i>Fana kirkegård - rehabilitering (FANG1901, FANG1902)</i>	92 436			
<i>Loddefjord gravplass - masseutskiftning (LODG1902)</i>	5 400			
<i>Nygård kirkegård - inngangsparti og felt 03 og 04 (NYGG1901)</i>	30 950			
<i>Solheim gravplass - masseutskiftning (SOLG1902)</i>	8 400			
Universell utforming			0,0 %	400 000
VA-anlegg med vannposter Møllendal (MØLG1903)	72 175		4,2 %	1 700 000
Vannmålere alle gravplasser (GRAV1902)	181 192			
Sum utgifter inneværende års prosjekter	14 635 166		18,9 %	77 400 000
Overføres til investeringsfond				
Finansiering kjøp av gravplassareal Antveit og Øvsttun	3 000 000		75,0 %	4 000 000
SUM	17 635 166		21,7 %	81 400 000

Kirkelig virksomhet og administrasjon	Regnskap 30.09	Ubenyttet tidligere år	% forbruk	Budsjett
IKT1601 Ny IT- løsning	0	144 234	0,0 %	
Sum	0	144 234		0

DEN NORSKE KIRKE

BKF Økonomiavdelingen

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Mette Rogstad Heimli		19/00907-5	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	46/19	30.10.2019

Revidert budsjett 2019 (oktober)

I henhold til kirkelovens §14 og økonomiforskriftens § 4-4 skal det legges fram rapporter for fellesrådet som viser utvikling i inntekter og kostnader. Ved store avvik skal det foreslås nødvendige tiltal som innarbeides i revidert budsjett

Behov for revisjon av budsjett 2019 inneholder følgende elementer:

1. Innarbeiding av kjente endringer som har oppstått etter at budsjettet ble vedtatt i desember 2018
2. Justering av overføringer til og fra investeringsfond, primært som følge av at store prosjekter er forsinket
3. Bruk av premiefond til dekking diverse «engangsutgifter» i 2019, samt til fondsavsetning for å møte tilsvarende utgifter i 2020
4. Bruk av disposisjonsfond gravplass til pålagt prosjekt vedr vannmålere, ekstra slått og økt vedlikehold for å ta igjen noe etterslep
5. Økte renteinntekter og omdisponering av deler av disse fra «Kirkelig virksomhet og administrasjon» til «Kirkebygg» og «Gravplass». Fordi bevilgningene fra Bergen kommune kommer tidligere enn gjennomføring av store prosjekter står midlene på bankkonto. Det er derfor naturlig at deler av renteinntektene tilføres de respektive prosjektene for å kompensere for prisstigning i perioden.
6. Avsetning av forventet inntekt 2020 fra Fønix miljø slik at inntekt og fordring får korrekt regnskapsmessig behandling i 2019-regnskapet.

Driftsbudsjett:

Følgende endringer er innarbeidet i forslag til revidert driftsbudsjett:

BKF-sak	DRIFT	Beløp	Kommentar
16/19	Bergen kommune - tilleggsbevilgning diakoni i levekårsområder	-500 000	Øker inntektene - benyttes til utvidelse av diakonistillinger
16/19	Bergen kommune - redusert tilskudd pensjon	7 500	Reduserte inntekter - dekkes innenfor vedtatte budsjetttrammer
28/19	Den norske kirke - økt lønnstilskudd til kateketer og diakoner	-360 000	Øker inntektene (og reduserer underfinansieringen av disse stillingene). Budsjettet inntektsføring fra fond kan reduseres tilsvarende
28/19	Den norske kirke - økt tilskudd til trosopplæring	-400 000	Øker inntektene, men vil bli viderebetalt til menighetene slik at utgiftene øker tilsvarende
28/19	Økt trosopplæringstilskudd til menighetene	400 000	Ref. kommentar over
	Den norske kirke - tilskudd til valg 2019	-1 057 614	Tilskuddet er mottatt juli 2019
	Valgtilskudd viderebetalt til menighetene	1 000 000	Utgiftsført august, utbetalt september
	Finansinntekter	-2 000 000	Øke inntektene pga høyere rente og ubenyttede fondsavsetninger "på bok". Renteinntektene omfordeles mellom virksomhetsområdene og avsettes på fond til respektive utbyggingsprosjekter
	Reguleringspremie og rentegaranti 2019	-1 000 000	Vi har mottatt avregning fra BKP for reguleringspremie og rentegaranti for 2019 - denne blir lavere enn aktuarens opprinnelige anslag
	Bruk av premiefond til betaling av reguleringspremie og rentegarantipremie	-5 051 600	Noe disponeres i 2019, resten settes på disposisjonsfond. Se kommentar i saksfremlegget
6/19	Bruk av disposisjonsfond gravplass	+/- 4 000 000	Økt vedlikehold pga myndighetspålegg (vannmålere), ekstra slått, vedlikeholdsprosjekter pga etterslep (blant annet sandfangkummer). Merforbruket dekkes fra disposisjonsfond.
15/19	Økte salgsinntekter gravplass vedr Fønix miljø	-700 000	Ref. revisjonsrapport for 2018. Forventet inntekt for driftsåret 2019 inntektsføres 2019 og settes på fond til bruk i 2020 når inntekten utbetales

Som det fremgår av tabellen blir reguleringspremie og rentegarantipremie for 2019 dekket av premiefond. Dette frigjør midler til inndekking av andre utgifter. I det opprinnelige budsjettet for 2019 var de tatt høyde for at kr 420.000 knyttet til investering og opplæring i nye arkiv og tidsregistreringssystem kunne dekkes fra premiefond. Flytting til nye lokaler for Kirkevergens administrasjon og Bergen domkirke menighet har et foreløpig kostnadsestimat på ca 2 millioner, hvorav kr 800.000 forventes å påløpe i 2019. Restbeløpet settes på fond til senere bruk, primært flyttekostnader i 2020 og behov for investeringer i IKT-infrastruktur til kirker og menighetskontor, og eventuelle andre uforutsette utgifter. Utdypende informasjon blir gitt i møtet. Kirkevergen kommer tilbake med konkrete forslag i forbindelse med forslag til budsjett for 2020.

Investeringsbudsjett

BKF-sak	INVESTERING		Kommentar
16/19	Nytt tak Fyllingsdalen kirke - fondsavsetning	+/- 19 000 000	Taket blir skiftet i 2020 - kr 19.000.000 overføres til fond i 2019
	Sædalen kirke	+/- 10 557 000	Reguleringsplan ikke vedtatt, utbygging kan ikke starte
	Birkeland kirke	+/- 7 500 000	Byggesaksbehandling fortsatt ikke avsluttet, utbygging kan ikke starte
	Utbygging Antveit gravplass	+/- 36 000 000	Forventet forbruk 2019 er kr12.000.000. Vi reverserer inntektsføring av fond fra 2018 og overfører kr 11.000.000 av årets bevilgning til investeringsfond
53/18 og 17/19	Kjøp av areal til utvidelse av Mjeldheim gravplass	13 843 986	Arealet ble ervervet i februar 2019 (ervervet var i utgangspunktet forventet slutført i 2018)
53/18 og 17/19	Finansiering kjøp av areal til utvidelse av Mjeldheim gravplass - inntektsføring av investeringsfond	-13 330 000	Beløpet tilsvarer kjøpesum bevilget av Bergen kommune, restbeløpet (dokumentavgift, meglerhonorar mv) dekkes innenfor rammetilskudd 2019
17/19	Grunnavståelse Møllendal	-1 300 000	Hordaland Fylkeskommune (Bybanen) - foreslås overført til investeringsfond
17/19	Grunnavståelse Åsane kirke	-280 000	Hordaland Fylkeskommune (nye Åsane vgs og kulturhus). Overføres bundet investeringsfond og nyttes til tiltak knyttet til Åsane kirke
	Renteinntekter kirkebygg og gravplass	+/- 2 190 000	Renteinntekter kirkebygg og gravplass overføres fra driftsregnskapet og settes på fond

Endringer er i hovedsak knyttet til forsinket oppstart på de store investeringsprosjektene (Antveit, Sædalen, Birkeland og Fyllingsdalen). Øvrige omdisponeringer gjøres innenfor rammen av kirkevergens fullmakter.

Forslag til revidert drifts- og investeringsbudsjett er vedlagt.

I desembermøtet blir det lagt fram forslag til ny budsjettrevisjon. Her vil poster som ikke har resultat effekt (mva-kompensasjon, avskrivninger og inntekt knyttet til tjenesteyting fra Bergen kommune) bli innarbeidet, samt mer nøyaktig anslag i forhold til fondsavsetninger.

Vedlegg:

Revidert driftsbudsjett 2019 (oktober) til FR
Revidert investeringsbudsjett 2019 (oktober) til FR

Saksorientering

Det vises til protokoll fra AU 15.10.2019, sak 70/19 og vedtaket:

AU tar utkast til revidert budsjett til orientering

Forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert budsjett 2019 (oktober)

Revidert budsjett 2019 - oktober	Kirkelig virksomhet og administrasjon				Kirke				Gravplass				Totalt			
	Regnskap pr 30.09.19	Årsbudsjett	Endring	Revidert budsjett - oktober	Regnskap pr 30.09.19	Årsbudsjett	Endring	Revidert budsjett - oktober	Regnskap pr 30.09.19	Årsbudsjett	Endring	Revidert budsjett - oktober	Regnskap pr 30.09.19	Årsbudsjett	Endring	Revidert budsjett - oktober
1.1 Brukerbetaling, salg, avgifter og leieinntekter	-3 921 659	-3 940 000		-3 940 000	-145 546	-318 400		-318 400	-13 562 247	-18 190 000	-700 000	-18 890 000	-17 629 452	-22 448 400	-700 000	-23 148 400
1.2 Salg av driftsmidler				0				0				0	0			0
1.3 Refusjoner/overføring	-12 964 924	-16 717 129		-16 717 129	-365 407	-400 000		-400 000	-490 931	0	0	0	-13 821 263	-17 117 129		-17 117 129
1.4 Kalkulatoriske inntekter	0	0		0	0	0		0	0	0	0	0	0	0		0
1.5 Statlige tilskudd	-18 095 614	-21 941 000	-1 817 614	-23 758 614	0	0		0	-156 400	-153 000		-153 000	-18 252 014	-22 094 000	-1 817 614	-23 911 614
1.6 Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	-57 971 530	-76 750 253	-492 500	-77 242 753	-26 649 684	-35 532 913		-35 532 913	-36 990 810	-49 321 655		-49 321 655	-121 612 023	-161 604 821	-492 500	-162 097 321
1.7 Tilskudd fra fellesråd/meninghetsråd	0	0		0	0	0		0	0	0		0	0	0		0
1.8 Andre tilskudd, gaver, innsamlende midler	-25	0		0	0	0		0	-5 415	0		0	-5 439	0		0
Sum driftsinntekter	-92 953 752	-119 348 382	-2 310 114	-121 658 496	-27 160 637	-36 251 313	-	-36 251 313	-51 205 802	-67 664 655	-700 000	-68 364 655	-171 320 191	-223 264 350	-3 010 114	-226 274 464
2.1 Lønn og Sosiale utgifter	73 224 703	98 335 297	-6 051 600	92 283 697	279 589	387 459		387 459	5 442 116	7 866 245		7 866 245	78 946 408	106 589 001	-6 051 600	100 537 401
2.2 Kjøp av varer og tjenester	15 170 110	20 074 366	1 220 000	21 294 366	25 104 611	35 863 854		35 863 854	40 248 623	51 351 811	4 000 000	55 351 811	80 523 344	107 290 031	5 220 000	112 510 031
2.3 Refusjoner/overføringer	10 027	0		0	24 248	0		0	6 334 949	8 446 599		8 446 599	6 369 224	8 446 599		8 446 599
2.4 Kalk. Utg. ved komm. Tj.ytingsavtale	0	0		0	0	0		0	0	0		0	0	0		0
2.5 Tilskudd og gaver	3 897 739	4 073 697	1 400 000	5 473 697	0	0		0	6 652	0		0	3 904 391	4 073 697	1 400 000	5 473 697
Sum driftsutgifter	92 302 579	122 483 360	-3 431 600	119 051 760	25 408 448	36 251 313	-	36 251 313	52 032 341	67 664 655	4 000 000	71 664 655	169 743 368	226 399 328	568 400	226 967 728
3.1 Renteinntekter og utbytte	-2 542 541	-1 500 000	190 000	-1 310 000				-1 335 000	-1 335 000	-710	0	-855 000	-855 000	-2 543 251	-1 500 000	-2 000 000
Intern korreksjon	1 642 500				-1 001 250				-641 250					0		
Sum finansposter	-900 041	-1 500 000	190 000	-1 310 000	-1 001 250	0	0	-1 335 000	-1 335 000	-641 960	0	-855 000	-855 000	-2 543 251	-1 500 000	-2 000 000
Netto driftsresultat	-1 551 213	1 634 978	-5 551 714	-3 916 736	-2 753 440	0	0	-1 335 000	-1 335 000	184 579	0	2 445 000	2 445 000	-4 120 074	1 634 978	-4 441 714
5.1 Bruk av udisponert fra tidl.år	0	0		0	0	0		0	0	0		0	0	0		0
5.2 Bruk av disposisjonsfond	0	-1 634 978	1 634 978	0	0	0		0	0	0		0	-1 634 978	1 634 978		0
5.3 Bruk av bundne fond	0	0		0	0	0		0	0	0		0	0	0		0
5.5 Avsatt til disposisjonsfond	69 755	0	3 916 736	3 916 736	0	0		0	0	0	700 000	700 000	69 755	0	4 616 736	4 616 736
5.6 Avsatt til bundne fond	0	0		0	0	0		0	0	0		0	0	0		0
5.7 Overføring til investeringsregnskapet	0	0		0	0	0	1 335 000	1 335 000	0	0	855 000	855 000	0	0	2 190 000	2 190 000
Sum interne finansieringstransaksjoner	69 755	-1 634 978	5 551 714	3 916 736	0	0	1 335 000	1 335 000	0	0	1 555 000	1 555 000	69 755	-1 634 978	8 441 714	6 806 736
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	-1 481 458	0	-	0	-2 753 440	0	0	0	184 579	0	4 000 000	4 000 000	-4 050 319	0	4 000 000	4 000 000

	Regnskap	Opprinnelig		Revidert
	01.01.2019 -	budsjett		budsjett
Revidert investeringsbudsjett 2019 - oktober	30.09.2019	2019	Endring	2019 - oktober
Investeringer i anleggsmidler	48 346 587	144 657 000	-64 727 000	79 930 000
Nytt tak Fyllingsdalen kirke-Prosjektering			-19 000 000	
Forsinket oppstart Sædalen kirke			-10 557 000	
Forsinket oppstart Birkeland kirke			-7 500 000	
Kjøp av areal Mjeldheim gravplass			13 330 000	
Antveit gravplass			-36 000 000	
Reversering budsjettet overføring fra fond gravplass			-5 000 000	
Moms generell komp.ordn.inv.	8 676 690	0		0
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	0	0		0
Dekning av tidl.års udekket	3 000 000	4 000 000		4 000 000
Avsetninger	43 247 750	4 000 000	51 827 000	55 827 000
Nytt tak Fyllingsdalen kirke-Avsetning til 2020			19 000 000	
Sædalen kirke			10 557 000	
Birkeland kirke			7 500 000	
Antveit gravplass			11 000 000	
Grunnavståelse Møllendal			1 300 000	
Grunnavståelse Åsane kirke			280 000	
Renteinntekter kirkebygg og gravplass til fond			2 190 000	
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	103 271 027	152 657 000	-12 900 000	139 757 000
Finansiert slik:				
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	-1 593 500	0	-1 580 000	-1 580 000
Grunnavståelse Møllendal			-1 300 000	
Grunnavståelse Åsane kirke			-280 000	
Refusjoner	-8 676 690	0		0
Tilskudd til investeringer	-91 050 300	-121 313 000		-121 313 000
Sum ekstern finansiering	-101 320 490	-121 313 000	-1 580 000	-122 893 000

Bruk av avsetninger	-13 330 000	-31 344 000	14 480 000	-16 864 000
Kjøp av areal Mjeldheim gravplass			-13 330 000	
Antveit gravplass			25 000 000	
Reversering budsjettet overføring fra fond gravplass			5 000 000	
Overført fra driftsregnskapet			-2 190 000	
Bruk av tidligere års udisponert	-13 330 000	-31 344 000	14 480 000	-16 864 000
SUM FINANSIERING	-114 650 490	-152 657 000	12 900 000	-139 757 000
Udekket/udisponert	-11 379 463	0	0	0

DEN NORSKE KIRKE

BKF Økonomiavdelingen

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Mette Rogstad Heimli		19/04160-3	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	47/19	30.10.2019

Økonomiplan 2021 - 2024

Fellesrådet skal hvert år vedta en rullerende 4-årig økonomiplan både for drift og investering. Planen skal i henhold til årshjul for økonomisaker behandles på møte i september/oktober.

Økonomiplanen er grunnlaget for BKF sin budsjettsøknad til Bergen kommune for 2021 / økonomiplan 2021-2024 som sendes i løpet av våren 2020.

Menighetsrådene i Bergen fikk brev fra BKF i mai hvor de ble oppfordret om å komme med budsjettinnspill for perioden 2020-2024 innen 10. september. Brevet som ble sendt ut, samt alle menighetenes innspill følger som vedlegg til denne saken. Det er også laget en kortfattet oppsummering av alle innspillene fordelt på ønsker vedrørende stillinger og bygg.

Byrådets politiske plattform

Byrådet har i sin politiske plattform blant annet sagt følgende om sin tros- og livssynspolitik:

«Den kristne og humanistiske kulturarven har preget fellesverdiene i det norske samfunnet i over tusen år. En forståelse av vår egen kulturarv er viktig for å forstå og møte andre religioner på en positiv og inkluderende måte. Byrådet legger vekt på et godt samarbeid med Bergen kirkelige fellesråd og ønsker å gi gode rammebetingelser som sikrer forsvarlig drift og vedlikehold av kirker og gravplasser. Byrådet vil være positiv til flere diakoner til menighetene, legge frem sak om bygging av ny kirke i Sædalen, og vil sikre planleggingen av nye bygg i pressområder som eksempelvis Haukås i Åsane».

Byrådets budsjettforslag for 2020

Byrådets budsjettforslag for 2020 ble lagt fram 25. september, med endelig behandling i Bystyret 18. desember.

For BKF ser tallene slik ut:

DRIFT	Administrasjon	Kirke	Gravplass	Sum	
Bevilgning 2019	17 384 887	95 236 349	49 321 085	161 942 321	
Prisjustering	444 795	2 413 569	1 249 898	4 108 262	
Foreløpig inntektskrav for BKKN	-2 537			-2 537	
Nye tiltak i hht gravferdsplan			1 000 000	1 000 000	
Sum drift	17 827 145	97 649 918	51 570 983	167 048 046	
INVESTERING					
	Kirkebygg	Kirkebygg Haukås	Middelalder- kirker	Gravplass	Sum
Bevilgning 2019	22 394 500		17 669 400	26 086 500	66 150 400
Prisjustering	979 000		530 000	3 000 000	4 509 000
Nye tiltak - Haukås		10 250 000			10 250 000
Nye tiltak - gravferdsplan				4 000 000	4 000 000
Sum investering	23 373 500	10 250 000	18 199 400	33 086 500	84 909 400
TOTALT					251 957 446

Budsjettforslaget legger opp til videreføring av tilskudd bevilget for 2019 + justering for pris og lønnsvekst. I tillegg er det lagt inn «friske» driftsmidler med 1 million kroner til gravplassområdet til tiltak beskrevet i gravferdsplanen. Fra 2021 er det lagt opp til en økning av bevilgningene til drift av gravplassene med henholdsvis 2 millioner kroner i 2021, og ytterligere 1 million kroner både i 2022 og 2023.

Utenom økte bevilgninger til gravplassområdet er det ikke lagt inn andre «friske midler» i planperioden. Det vi si at de senere års satsing på diakoni er ikke videreført. Dette gjelde også alle øvrige postene har BKF søkt om «friske» penger til for perioden 2020 - 2023 (musikk på sykehjem, økte driftsmidler til verdibevarende vedlikehold kirkebygg og gravplasser, driftsmidler til Sædalen kirke når den er bygget, samt kompensasjon for inntektsbortfall ved å tilby fri grav til alle).

På investeringsområdet er svært gledelig at det ligger inne 10,25 millioner kroner både i 2020 og 2021 til etablering av nærkirkebygg på Haukås. I tillegg fortsetter opptrappingen på gravplassområdet, med nye 4 millioner kroners økning i rammefinansieringen pr år i 2020, 2021 og 2022. Dette dekker opp noen av tiltakene beskrevet i gravferdsplanen som det ikke ville være mulig å dekke innenfor opprinnelig rammetilskudd.

I BKF sin budsjettsøknad 2020 / økonomiplan for 2020-2023 ligger det inne forslag om ekstrabevilgninger til rehabilitering av Johanneskirken fra og med 2022. Posten er foreløpig ikke inne i kommunens økonomiplan, men er omtalt som et fremtidig investeringsbehov (100 millioner kroner) i teksten som følger talloppstillingene.

Til tross for at alle omsøkte midler ikke er imøtekommet i Byrådets budsjettforslag, er det kirkevergens vurdering at dette er et godt budsjett for BKF og kirken i Bergen. Frem til bystyrebehandlingen i desember vil kirkevegen jobbe aktivt både mot politikere og administrasjon, for å sikre at midler som allerede ligger inne i Byrådets budsjettforslag ikke «faller ut» i løpet av den politiske behandlingen. I tillegg vil BKF særlig peke på behovet for budsjettmidler til nye diakonstillinger, men det er også viktig å løfte fram våre øvrige behov som er meldt i budsjettsøknaden.

Øvrige inntekter

I BKF sitt budsjett for 2019 utgjør bevilgningene fra Bergen kommune 75,2 % av totale driftsinntekter. 10,3 % kommer fra Den norske kirke, mens egne inntekter i form av festeavgifter, brukerbetaling og refusjoner utgjør 14,5 %.

I 2019 har Den norske kirke fått ekstra statlige bevilgninger til diakoni. BKF har etter søknad fått tilsagn om lønnstilskudd på kroner 800.000. Bevilgningen gis under forutsetning av at 50 % av stillingen finansieres av andre midler. Kombinert med kommunale bevilgninger og menighetenes egenfinansiering har dette gitt mulighet for oppretting av diakonstillinger i 3 nye menigheter i henholdsvis 100, 100 og 50 % stillinger, samt utvidelse av en eksisterende stilling med 30 %.

Effektiviseringsprosjektet i Dnk er godt i gang. Målet er å frigjøre mer penger til menighetsbyggende arbeid. Foreløpig er det for tidlig å si hvordan dette eventuelt kan slå ut for kirken i Bergen.

Den største enkeltposten innenfor «egne inntekter» er festeavgifter. Her har vi de siste årene hatt høye inntekter som resultat av oppryddingsprosjekt og etter at faktureringsperioden er endret fra 10 til 5 år. Vi forventer derfor at inntektene vil reduseres i årene fremover.

Gravplassplanen foreslår endring av politikk, der alle får fri grav, også når en bruker en allerede festet grav til ny gravlegging. Årlig inntektsbortfall er anslått til 3,7 mill kroner. BKF har startet arbeidet med å analysere anslått inntektsbortfall. Tiltaket foreslås iverksatt fra og med 2021.

I forbindelse med virksomhetsoverdragelsen fra Bergen kirkelige fellesråd til Akasia AS ble driftsmidler som BKF eide stilt til Akasia AS sin disposisjon mot betaling av en fast årlig leie på 3,5 mill kroner. Inntektsbortfallet (antatt fra 2022) var i utgangspunktet forutsatt å kunne bli kompensert av utbytte fra Akasia AS. Etter at fellesrådet har gitt sin anbefaling til Akasia AS om å omdanne Akasia-barnehagene til idelle virksomheter er dette ikke lenger et realistisk mål. Kirkevergen vil derfor arbeide med å identifisere mulige innsparings – og eller effektiviseringstiltak, og kommer tilbake til fellesrådet med en egen sak i løpet av 2020.

Fond

Pr 31.12.2018 har BKF følgende bokførte fond:

	Beløp	I % av budsjetterte driftsinntekter 2019	Kommentarer
Disposisjonsfond			
Kirkelig virksomhet og administrasjon	7 503 779	6,0 %	
Kirkebygg	5 365 603	11,9 %	
Gravplass	9 825 252	12,2 %	
Sum frie disposisjonsfond	22 694 634	9,0 %	
Diverse fond avsatt til øremerkede fomål	2 452 033		Trosopplæring, AFP mv
Sum disposisjonsfond	25 146 666		
Investeringsfond			
Kirkelig virksomhet og administrasjon	333 604		
Middelalderkirker	-3 291 000		
Sædalen nærkirke	30 488 790		
Nye kirkebygg (blant annet tilbygg Birkeland)	20 470 823		
Kirkebygg	2 515 112		
Gravplass	5 599 672		
Gravplass Antveit	32 000 000		
Forskjønnelse av gravplasser	362 742		
Kjøp av areal Mjeldheim	13 330 000		Er brukt i 2019
Sum investeringsfond	101 809 742		

Riksrevisjonen anbefaler norske kommuner å ha disposisjonsfond som utgjør minimum 5 % av driftsinntektene. Disposisjonsfondene gir organisasjonen noe fleksibilitet i forhold til aktivitetsnivå, spesielt mot slutten av året. I BKF sitt budsjett for 2019 ligger det inne vedtak om bruk av disposisjonsfond kirkelig virksomhet og administrasjon på 1,6 mill kroner. Som det fremgår i sak om revidert budsjett foreslås det å bruke deler av gravplass sitt disposisjonsfond i 2019.

Investeringsfondene er i hovedsak øremerket fremtidige prosjekter (Ny gravplass i Åsane, Sædalen nærkirke, tilbygg Birkeland kirke og nytt tak Fyllingsdalen kirke). Areal til utvidelse av Mjeldheim gravplass er ervervet i 2019.

Premiefond i Bergen kommunale pensjonskasse

I tillegg til bokførte fond har BKF et premiefond i Bergen kommunale pensjonskasse. Pr 31.12.18 er dette fondet på 16,3 mill kroner. Premiefond er ikke en del av BKF sitt ordinære regnskap, men fremgår av noteopplysningene. Dette er midler som kun kan benyttes til betaling av løpende pensjonsforpliktelse. I 2017 dekket vi 1,9 mill kroner av pensjonspremien av fondet (og satt mindreforbruket på disposisjonsfond), men utover det har det de senere årene ikke har vært aktivt bruk av disse midlene. Fondet har hatt følgende utvikling:

Pr 31.12.	Saldo	Bruk	Endring
2012	3 194 104		
2013	3 439 098		244 994
2014	6 003 786		2 564 688
2015	8 043 470		2 039 684
2016	11 247 497		3 204 027
2017	12 519 166	1 957 246	1 271 669
2018	16 275 508		3 756 342

Bruk av premiefond til betaling av pensjonsutgifter reduserer de bokførte pensjonsutgiftene tilsvarende. I tillegg blir man ikke belastet arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter som dekkes fra premiefond. Dette kan frigjøre midler til andre formål.

Det er viktig at midlene ikke går inn i ordinær drift og gir oss en høyere fast kostnadsbase enn det er rom for. Isteden foreslås midlene benyttet til ulike typer «engangsformål» som vi ikke kan forvente å få dekket gjennom økte bevilgninger. Dette kan for eksempel gjelde anskaffelse av nye og bedre datalinjer inn til byggene våre og nye datasystemer. Flyttekostnader som påløper i 2019 / 2020 når BKF og Bergen domkirke menighet samlokalisers i «Kirkens hus i Bergen» (Marken 34) og ulike typer prosjektstillingen er andre eksempel på tiltak som kan finansieres på denne måten. For 2019 har administrasjonen valgt å dekke reguleringspremie og rentegarantipremie (totalt kroner 5.051.600) fra premiefond. Kirkevergen kommer tilbake med konkrete forslag til disponering både i revidert budsjett 2019 og i budsjettforslag for 2020.

Klima og miljø

Kirken i Bergen ønsker å ta sin del av ansvaret for å minke klimagassutslippene, og utreder muligheten for å oppnå sertifisering som Miljøfyrtårn. Målet er å få dette på plass i løpet av 2020.

Driftsbudsjett

FUNKSJON 390 DEN NORSKE KIRKE

I tillegg til deflatorvekst søkes det om følgende tiltak på funksjon 390:

TILTAK (alle tall i mill kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Diakoni	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Verdibevarende vedlikehold kirkebygg	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Drift av Sædalen kirke/nærkirke		0,6			
Musikk ved sykehjemmene i Bergen	0,5	0,5			
Sum	2,3	2,9	1,8	1,8	1,8

FUNKSJON 393 GRAVPLASSER, KAPELL OG KREMATORIER

I tillegg til deflatorvekst søkes det om følgende tiltak på funksjon 393:

TILTAK (alle tall i mill kroner)	2020	2021	2022	2023	2024
Nye tiltak - jfr Gravferdsplan	1,0				
Inntektsbortfall ved fri grav til alle		3,7			
Drift av nye felt på gravplassene	1,0	2,0	1,0	1,0	1,0
Verdibevarende vedlikehold gravplasser og bygg	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Sum	2,5	6,2	1,5	1,5	1,5

Kirkelig virksomhet

Det er både et stort behov – og ønske - om minimum en diakon i hver menighet. Vi opprettholder derfor vår søknad om «friske» driftsmidler til et årsverk pr år til diakonalt arbeid i menighetene. Vi ser store behov også utenfor det Bergen kommune definerer som «områder med levekårsutfordringer.»

Det er ikke signaler i budsjettforslaget for 2020 om midler til styrking av musikktilbudet ved sykehjemmene i Bergen. Søknad om midler til gjennomføring av tiltaket flyttes derfor til 2021. Våre kantorer og frivillige gjør allerede tjeneste på mange sykehjem, men det er varierende kapasitet til dette i ulike menigheter. Det vil kreve noe styrking av totalt antall kantor-/organistårsverk å få dette til.

Søknad om resterende driftsmidler til Sædalen kirke når denne er ferdig opprettholdes også – foreløpig fra 2021. Når avklaring vedr. reguleringsplan foreligger vil vi kunne si med større grad av sikkerhet når kirkebygget kan være klart til bruk. Budsjettsøknad vil tilpasses i forhold til dette.

Menighetene har spilt inn ulike behov for økte stillingsressurser. Det er ikke realistisk å forvente økte rammer til andre stillinger enn diakoni. Eventuelle andre nye stillinger vil derfor

måtte finansieres gjennom intern effektivisering, endring av rutiner og arbeidsprosesser eller egenfinansiering (for eksempel gjennom menighetenes givertjeneste).

Kirkebygg

Kirkebyggene våre er monumentale bygg – signalbygg i landskapet som svært mange mennesker har et godt og nært forhold til. Vakre kirker og arkitektoniske perler er ikke nødvendigvis ensbetydende med at byggene er enkle å drifte og vedlikeholde!

BKF jobber kontinuerlig med å ta igjen vedlikeholdsetterslep på kirkene. Blant annet utarbeider vi nå tilstandsanalyser for alle byggene. (Tilstandsanalyser for ca halvparten av kirkebyggene har avdekket et vedlikeholdsetterslep på 200 millioner kroner.)

Etter hvert som kirkene blir rehabilitert er det viktig at vi har nok midler til verdibevarende vedlikehold, slik at byggene ikke forfaller på nytt. På samme måte som Bergen kommune ønsker vi å bruke Holte Byggsafe FDV-nøkkel som standard for beregning av nødvendig nivå for vedlikeholdskostnader. Forslag til økning i driftstilskudd i planperioden vil delvis bidra til å bevare verdien på byggene fellesrådet forvalter. I tillegg til søknad om økte bevilgninger jobber BKF også med ENØK og andre effektiviseringstiltak for å frigjøre midler til samme formål.

(Finansbyråden benyttet for øvrig finanstalen 25. september til å fortelle at Bergen kommune nå har nådd «Holte-standard» for løpende vedlikehold av kommunale bygg.)

Gravplass

I Gravplassplanen er det spilt inn et tiltak om endring av politikk, der alle får fri grav, også når en bruker en allerede festet grav til ny gravlegging. Tiltaket er anslått til å gi et årlig inntektsbortfall på 3,7 mill. kroner. Arbeid med å tallfeste beløpet mer nøyaktig er påbegynt. Tiltaket skal etter planen fases inn fra 2021.

I budsjettforslaget for 2020 ligger det inne forslag om en bevilgning på 1 million kroner for å finansiere tiltak beskrevet i gravferdsplanen (økt vedlikehold bevarte gravminner og en ekstra slått på gravplassene pr år).

De senere årene er flere av gravplassene våre utvidet med store nye felt (Åsane kirkegård og Loddefjord, Fyllingsdalen og Øvsttun gravplasser), og det er etablert 5 navned minnelunder (Åsane, Fana, Storetveit og Nygård kirkegårder og Fyllingsdalen gravplass) uten at tilskuddet er endret i perioden. I 2021 skal Antveit gravplass tas i bruk og i 2023 utvides Fyllingsdalen gravplass ytterligere.

Det er derfor gledelig at økonomiplanen for årene 2021 til 2023 legger opp til en styrking av driftsmidler knyttet til drift og vedlikehold av gravplassene (1 million kroner i 2020, 2 millioner kroner i 2021, 1 million kroner i 2022 og 1 million kroner i 2023). BKF sine tall justeres i henhold til kommunens budsjettforslag.

Det er omfattende behov for styrkede tiltak på drift og vedlikehold på de aller fleste gravplassanlegg og –bygg. Tilstandsanalyser på gravplassenes bygg og anlegg ferdigstilles i 2019 og skal gi retning for planene fra og med 2020. Når rehabilitering er gjennomført er det viktig med tilstrekkelig løpende vedlikehold for å sikre at gravplasser og –bygg ikke forfaller igjen. Vi opprettholder derfor vår søknad om en opptrapping på kroner 500.000 pr år til dette formålet.

Investeringsbudsjett kirkebygg

Klima og miljø

Verdens klimautfordringer er noe vi som kirke må ha et aktivt forhold til. Kirken i Bergen ønsker å ta sin del av ansvaret for å minke klimagassutslippene. I tillegg ser vi at det endrede klimaet gir oss utfordringer som vi må ta hensyn til, både på bygg og eiendom. Dette får innvirkning for store deler av vårt arbeid og styrer mange av våre handlinger gjennom hverdagen.

Bergen kirkelige fellesråd har vedtatt en klimapolitikk for forvaltningen av kirkebyggene. Denne følger vi opp i årene som kommer gjennom blant annet:

- 1) Montering av styringsanlegg i kirkene for å optimalisere energiforbruket
- 2) Installering av bergvarme i flere kirker (vi søker blant annet om å få bruke bergvarme i Domkirken og Korskirken)
- 3) Vurdering av solceller på flere kirketak
- 4) Montering av luft-luft-varmepumper
- 5) Senkning av temperaturen i kirkerommene
- 6) Informasjonsarbeid for å få menighetene med på energisparetiltak
- 7) Montering av elbil-lader for å stimulere ansatte til å bruke elbil
- 8) Legge til rette for at alle ansatte kan sykle til jobb
- 9) Vi prøver å redusere antall flyreiser gjennom bruk av videomøter, og tog når vi må reise
- 10) Vi tenker klimaoptimalisering i våre innkjøp (blant annet gjennom å stimulere til gjenbruk)

Bergen kirkelige fellesråd har som mål å bli miljøtårnsertifisert. Dette vil også ha innvirkning på videre arbeid med klimatiltak.

Middelalderkirker

	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra kommunen)	18 200 000	18 200 000	18 200 000	18 200 000	18 200 000
Investeringsmidler - middelalderkirker (fra staten, via kommu)	18 200 000	18 200 000	18 200 000	18 200 000	18 200 000
Inndekning fra fond (rentekompensasjon)	480 000	480 000	480 000	480 000	480 000
Sum	36 880 000	36 880 000	36 880 000	36 880 000	36 880 000
Mariakirken rehabilitering	300 000	1 000 000			
Domkirken/Korskirken rehabilitering	36 580 000	35 880 000	36 880 000	36 880 000	36 880 000
Sum	36 880 000	36 880 000	36 880 000	36 880 000	36 880 000

Prosjektene i Korskirken og Domkirken går sin gang. Utvendig rehabilitering av Korskirken vil i hovedsak være ferdig ved utgangen av 2019, med unntak av dører, vinduer og kirkegård. Dørene og vinduene er planlagt rehabilitert i 2020. Når det gjelder Korskirkegården, er det en lang prosess med mange myndigheter som skal involveres (Byantikvar, Riksantikvar, Byggesak, politi, Bymiljøetat (om trafikk og trær), Fylkesmannens kulturvernabdeling, Kirkens Bymisjon, Bergen domkirke menighetsråd m.fl.). Dermed vet vi ikke med sikkerhet når vi kan starte det fysiske arbeidet. I 2020 starter arbeidet med utvendig rehabilitering av skipet i Domkirken (vegger og tak).

I årene videre vil først Domkirken bli gjort ferdig utvendig, før oppstart av innvendig rehabilitering av Korskirken. Vi har kommet langt med prosjektering av innvendig rehabilitering av Korskirken, mens vi er i startgropen med tilsvarende arbeid i Domkirken. Det må de to neste årene også brukes noe penger på Mariakirken til inngangen til Sakristiet og kalkmaling. Antatt utgiftsramme er kroner 200.000-300.000 i 2020 og 1 million kroner i 2021.

Det er fortsatt ikke konkrete signaler i forslag til statsbudsjett for 2020 om store statlige bevilgninger til vedlikehold av middelalderkirke, men vi fortsetter å legge inn forventninger som tidligere år om statlige bevilgninger på samme nivå som de kommunale.

For 2019 er det bevilget 40 millioner kroner, hvorav det nettopp er åpnet for å søke om midler til «istandsetting og brannsikring» av middelalderkirker, innenfor en totalramme på 20 millioner kroner og maksimalt kroner 900.000 pr kirkebygg. BKF vil søke om dette for både Domkirken og Korskirken, totalt kroner 1.800.000.

Nye kirker

	2020	2021	2022	2023	2024
Haukås nærkirke	10 300 000	10 300 000			
Investeringsmidler - nye kirker	11 700 000	11 700 000	11 700 000	3 400 000	3 400 000
Tilskudd fra menighet (Haukås nærkirke)		7 000 000			
Tilskudd fra menighet (orgelprosjekt Nygård)	1 250 000				
Sum	23 250 000	29 000 000	11 700 000	3 400 000	3 400 000
Sædalen nærkirke, nytt kirkebygg	10 450 000	5 000 000			
Birkeland kirke, utvidelse		5 000 000			
Haukås "nærkirke"	10 300 000	17 300 000	2 000 000		
Kirketilbygg for å oppnå lovkrav (Loddefjord)			7 000 000		
Orgelprosjekt	2 500 000				
Reserve / Prioriterte prosjekt ihht innspill fra menigheter	-	1 700 000	2 700 000	3 400 000	3 400 000
Sum	23 250 000	29 000 000	11 700 000	3 400 000	3 400 000

Her er det ikke lagt inn noen endringer i forhold til tidligere planer om de store prosjektene. I avgående byråds budsjettforslag er det lagt inn penger til Haukås. Senere i prosessene vil det bli laget nye og oppdaterte kalkyler for de ulike prosjektene. Når endelig kostnad for de ulike prosjektene er kjent blir dette bli innarbeidet i oppstillingen sammen med nødvendig overføring fra øremerkede fondsmidler. Dette kan skape behov for endringer.

Sædalen nærkirke

Vi har et berettiget håp om at reguleringsplanen for Sædalen skal bli vedtatt i 2019. Da vil en kunne starte arbeidet med arkitektkonkurranse i 2020.

Haukås nærkirke

For Haukås er første steg å få laget reguleringsplan. Arbeidet med denne vil kunne starte i 2020.

Nygård kirke – nytt orgel

Som oppfølging av fellesrådets vedtak om orgelpolitikk, har kirkevergen gjort avtale med Nygård menighetsråd om å starte et orgelprosjekt i Nygård kirke, med et mål om at orglet ikke skal koste mer enn 2,5 millioner kroner. Avtalen er inngått under forutsetning av godkjenning i fellesrådets budsjettbehandling. Menigheten betaler 50% av prosjektkostnadene.

Tilbygg Birkeland kirke

Tilbygg til Birkeland kirke skulle vært igangsatt i 2019. Vi har imidlertid hatt utfordringer med å få byggetillatelse. Dette jobber vi videre med, og vil igangsette prosjektet så snart de nødvendige tillatelser foreligger. Som en del av prosjektet med tilbygget til kirken, planlegger vi å få installert jordvarme både for kirken og for tilbygget.

Endret fordelingsnøkkel

Pr. i dag brukes halvparten av rammetilskuddet fra kommunen til kirkebygg til nye kirker, mens halvparten brukes til rehabilitering av eksisterende kirker (ikke middelalderkirker). Når utbyggingen i Loddefjord er fullført mot slutten av planperioden ser vi pr dato ikke behov for å bruke en tilsvarende stor andel til nye kirkebygg. Derimot vil det fortsatt være store og uløste behov for rehabilitering av eksisterende kirker, og det er derfor naturlig å tilpasse fordelingen av rammetilskuddet i henhold til dette. Tabellene for «Nye kirker» og «Rehabilitering kirkebygg» blir da slått sammen til «Investering kirkebygg»

Rehabilitering kirkebygg

	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsmidler - kirker	11 700 000	11 700 000	11 700 000	20 000 000	20 000 000
Fyllingsdalen tak - overførte midler fra 2019	19 000 000				
Investeringsmidler - rehabilitering Johanneskirken			10 000 000	10 000 000	10 000 000
Inndekning fra fond (rentekompensasjon m.m.)	480 000	480 000	480 000	480 000	480 000
Sum	31 180 000	12 180 000	22 180 000	30 480 000	30 480 000
Rehabilitering kirker	28 100 000	8 800 000	19 100 000	27 300 000	27 300 000
Johanneskirken rehabilitering	6 000 000	4 000 000	14 000 000	14 000 000	14 000 000
Fyllingsdalen kirke, rehabilitering tak	19 000 000				
Rehabilitering i henhold til tilstandsrapporter og rådsinnspill		2 800 000	3 300 000	6 000 000	6 500 000
St. Markus kirke, rehabilitering ihht tilstandsrapport (TG3)	1 500 000				
Søreide kirke, utvendig rehabilitering	500 000		1 000 000		
Fridalen kirke, rehabilitering kirkerom	300 000				
Slettebakken kirke, 50 års jubileum	300 000				
Kirkedører	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Biskopshavn, nytt tak, nye vindu				6 500 000	
Arna kirke, nytt tak					6 000 000
Nykirken, rehabilitering før 400 års jubileum		1 500 000			
Nygård kirke, 50 års jubileum			300 000		
Søreide kirke, 50 års jubileum				300 000	300 000
Ventilasjon rehabilitering/oppgradering	1 200 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Ventilasjonsanlegg Fyllingsdalen	1 200 000				
ENØK	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
SD-anlegg og varme, div. kirker	1 000 000				
Universell utforming	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
HC-toalett Årstad, Løfteplattform Åsane m.m.	700 000				
Reserve	180 000	980 000	680 000	780 000	780 000
Sum	31 180 000	12 180 000	22 180 000	30 480 000	30 480 000

Behovene for rehabilitering av kirkebyggene er stort, så utfordringen er å gjøre den rette prioriteringen. Kirkevergen følger opp tidligere vedtak og praksis med å sette av penger til faste poster – universell tilrettelegging, ENØK, ventilasjon. Nytt av året er at det også legges inn en fast post til rehabilitering av kirkedørene våre. Vi må komme opp på en god standard for disse, samtidig som det sørges for å legge til rette for jevnlig vedlikehold, slik at en klarer å beholde en god standard.

Johanneskirken

Johanneskirken har store behov – prosjektet vil til sammen koste nærmere 100 millioner. Teknisk sett burde en starte med kirketårnet fordi lekkasjene der er størst, men da vil en først måtte samle nok penger til å fullføre dette. (ca 30 mil.)

Kirkevergen har bestilt detaljprosjektering av hele rehabiliteringen, og vil i løpet av den prosessen bestemme om en skal starte med sakristi og kor, eller om det skal samles nok penger til tårnet før det aktive prosjektet startes.

Fyllingsdalen kirke

Planen er å stenge kirken i juni 2020, for så å starte både takprosjektet og ventilasjonsprosjektet.

Dersom en klarer å gjøre takprosjektet billigere enn 20 millioner, vil vi spørre kommunen om vi får lov til å bruke de resterende midlene til andre kirkeprosjekter, eller om vi må tilbakebetale mindreforbruket. Blir prosjektet dyrere enn 20 millioner, vil vi måtte dekke dette innenfor rammetilskuddet.

Det settes også av 1,2 millioner til å lage nytt ventilasjonsanlegg i hele kirken. Anlegget er ferdig prosjektert, det legges ut på offentlig anbud ved årsskiftet, for utførelse om sommeren når kirken likevel er stengt. I dag er det to ventilasjonsanlegg i kirken – ett som er gammelt og utslitt, og ett nyere som måtte monteres midlertidig for å senke radonnivået i kirken.

St Markus kirke

Det er en svakhet i takkonstruksjonen og overgangen mellom tak og vegg som gjør at mye fuktighet kommer inn i kirkeveggene. Helst burde hele taket skiftes, men vi venter på et forslag til en rimeligere løsning der det legges nye beslag i overgangen tak/vegg og nye takrenner m.m., noe som gjør at vannet ikke kommer inn i veggene.

Budsjettet er satt opp etter et grovt estimat.

Søreide kirke

Søreide kirke har samme takplater som Fyllingsdalen kirke. I løpet av noen år vil en måtte skifte dette taket også, men vi tror vi kan utsette det noen år. Det er ikke meldt om noen lekkasjer fra taket i denne kirken. Det er imidlertid kommet frem andre behov gjennom tilstandsrapporten og befaring på stedet. Kirken har en utfordrende konstruksjon, der mye av bæringen står ubeskyttet.

- Kirken trenger å bli malt.
- En del takrenner må skiftes.
- En del bærekonstruksjoner som begynner å råtne må repareres.
- Det må gjøres en tilpasning av klokketårnet – i dag lekker det inn vann mellom klokketårn og resten av våpenhuset/kirken.
- Flisene på utsiden av kirken løsner til stadighet. En burde egentlig ta bort alle utvendige fliser og erstatte dem med skifer.
- Arkitekten vil gjerne at det blir gjort akustikktilpasninger i menighetssalen.

Søreide – behov for tiltak, over vises tak over uteplassen, under vises et utsnitt av uteplassen der fliser løsner

Fridalen kirke

I Fridalen kirke regner en med at det kommer opp en ny altertavle sommeren 2020, betalt av menigheten. Fellesrådet bør da samtidig gjøre noen grep med sliping av gulv, maling av frontveggen, maling av orglet m.m. Utskifting av fontvinduet for tilpasning til kunstverket, vil bli betalt av menighetsrådet.

Slettebakken kirke

BKF har tradisjon for å sette av kroner 300.000 til fysiske tiltak når en kirke fyller 50 eller 100 år. Slettebakken menighetsråd har gitt innspill til bruken av pengene, videre planlegging vil skje utover høsten.

Kirkedører

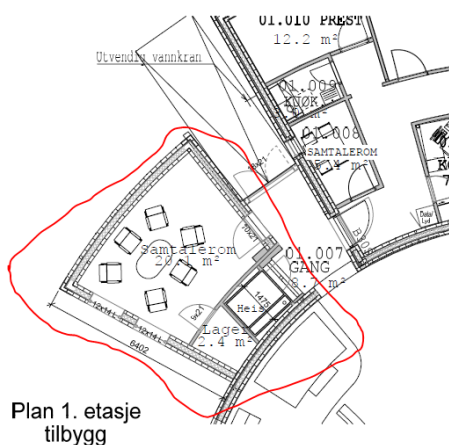
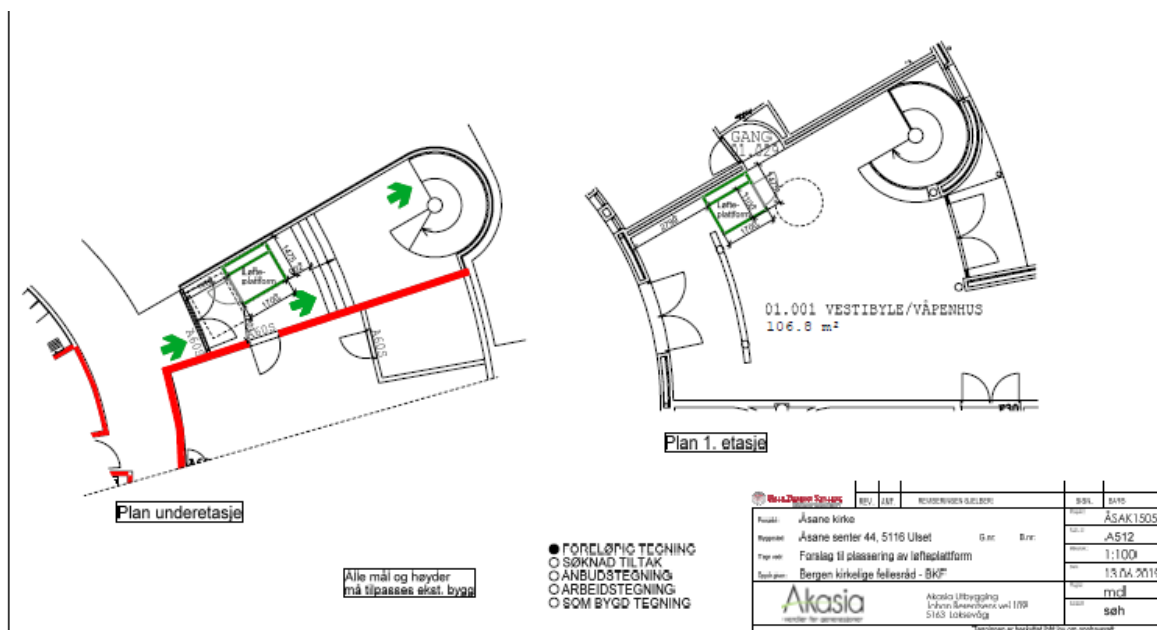
I kirkene i Bergen finnes mange vakre bevaringsverdige dører. Vedlikeholdet er utfordrende, ikke minst på grunn av det fuktige klimaet vi har. Vi foreslår i langtidsplanen å sette av kroner 500.000 hvert år. I 2020 må vi fullføre de siste dørene på Johanneskirken, dessuten må ytterdøren i Salhus skiftes, en dør i Fridalen må skiftes og snekkerne holder på med dørene i Korskirken. Det er noen dårlige dører i St. Jakob kirke og Domkirken. (Det finnes flere kilder til finansiering av prosjektet.)

Universell tilrettelegging

Midler til rampe i Sandvikskirken er bevilget. Neste prosjekt, som tenkes utført i vinter, er å få HC-toalett i Årstad kirke. Det er ferdig prosjektert og godkjent.

I Domkirken vil en lage midlertidig rampe finansiert i middelalderkirke-prosjektet.

Neste prosjekt som foreslås er løfteplattform i Åsane kirke, mellom hovedetasjen og torgstuen i underetasjen. Kirkevergen har jobbet med menigheten om dette, men prosjektering er ikke fullført. Det er også kommet forslag om å bygge et utbygg på kirken med plass til heis og kontorer, i stedet for innvendig løfteplattform. Hvilken løsning som skal velges, er ikke bestemt. (figurene under viser innvendig løfteplattform øverst og utvendig tilbygg med heis nederst.

Alternativ løsning Åsane, med tilbygg som gir møterom eller kontor og heis i hovedetasjen, og lager i underetasjen.

Utfordringen med løfteplattformen er blant annet at den tar litt for mye plass i gangen i underetasjen. I tillegg vil vi få noen utfordringer med varmekablene i gulvet i våpenhuset i hovedetasjen.

Nykirken

Nykirken feirer 400 års jubileum i 2021. I år har vi startet arbeidet med å få til en god drenering. Tilstandsanalysen forteller om mange ulike rehabiliteringsbehov for kirkebygget, først og fremst utvendig, men det er også store innvendige behov.

Biskopshavn kirke

Samtidig som vi skiftet ut klokketårnet i Biskopshavn, fikk vi en tilstandsrapport som tilsa at vi burde skifte taket på kirken så fort som mulig. Vi har lagt opp midlertidig sikring som gjør at mennesker som befinner seg på kirkegården ikke skal bli skadet om steiner løsner og faller ned.

Den ene takflaten her vil egne seg svært godt for å legge solceller i stedet for skifer. Dette vil bli utredet. I Biskopshavn er det også en del vindu som er punktert som burde skiftes.

Arna kirke

Menighetsrådet i Arna har påpekt at skifertaket på kirken er fra 1965, og at stadig flere steiner løsner og faller ned. I løpet av noen år burde en få lagt om dette taket. Hvorvidt skifersteinen har god nok kvalitet til å bli lagt tilbake når det er lagt nytt undertak, eller om det må kjøpes ny skifer, er ikke undersøkt enda.

Investeringsbudsjett gravplass

	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringsmidler - rammetilskudd	33 100 000	37 100 000	41 100 000	41 100 000	41 100 000
Investeringsmidler - fra fond	34 800 000	7 100 000			
SUM	67 900 000	44 200 000	41 100 000	41 100 000	41 100 000
Bygg	8 000 000	20 600 000	3 500 000	3 500 000	4 000 000
Møllendal krematorium, samt BKF's bærerom	3 000 000	500 000	500 000	500 000	1 000 000
Rehabilitering driftsbygninger på gravplass		5 100 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Solheim kapell - rehabilitering	5 000 000	15 000 000			
Anlegg	55 900 000	23 600 000	37 600 000	37 600 000	37 100 000
Nyanlegg og utvidelser					
Antveit gravplass	32 000 000	4 000 000			
Fyllingsdalen gravplass - utvidelse		5 000 000	25 000 000	10 000 000	
Kalkyle og forprosjekt gravplasser	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Navnet minnelund					
Møllendal inkl anonym minnelund	4 000 000				
Nytt minnesmerke Fyllingsdalen og ny i Loddefjord		3 100 000			
Nytt minnesmerke Storetveit og ny på Øvsttun			1 000 000		
Nytt minnesmerke Åsane				1 000 000	
Ny på Fana, Antveit og Mjeldheim					1 000 000
Rehabilitering gravplasser					
Tilrettelagte graver - inkl. Fana, Loddefjord og Mjeldheim					
+ Inngangsareal Nygård + gjerder + vannposter	17 100 000				
Urnegraver Fyllingsdalen		8 500 000			
Urnegraver Øvsttun og Storetveit inkl tilrettelegge for navnet minnelund			9 600 000		
Storetveit m.fl inkl tilrettelegge for navnet minnelund				24 800 000	34 300 000
Andre tiltak					
Port (Minst en pr år)	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Universell utforming	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Bevaringsplan og rehabilitering gravminner	1 000 000	1 000 000			
Utrede kunst og designprogram		200 000			
Utrede plan for å styrke gravplassenes grønne verdier			200 000		
Lånekostnad Øvsttun og Antveit gravplasser	4 000 000				
SUM	67 900 000	44 200 000	41 100 000	41 100 000	41 100 000

Gravferdsplan – «Verdig gravferd for alle»

I juni 2018 ble Bergen kommunes gravferdsplan, «Verdig gravferd for alle» vedtatt. Planen skal gi innbyggerne i Bergen en verdig gravferd og hovedprinsippet er at alle skal få grav i den bydelen der de bor / ønsker. Planen har i tillegg tiltak for brukersyn inkludert tilrettelegging for tros- og livssyn, kultur og historie, miljø- og klimakostnader og demografikostnader. Bergen kirkelige fellesråd er svært glad for at Bergen kommune har laget en gravferdsplan som vil gi innbyggerne i Bergen enda bedre gravferdstjenester.

Planen legger opp til flere utredninger og det vil bli foretatt nærmere kalkuleringer over investeringsbehovet, for best mulig planarbeid.

Hovedprioritering for bruk av rammetilskuddet er og har vært å anlegge nye graver. Ettersom det nå er gitt ekstrabevilgninger til utbygging av Antveit gravplass vil det også bli mulig å rehabilitere seremonirom innenfor rammetilskuddet. Øvsttun kapell og Solheim

kapell er derfor tatt med i langtidsplanen. For Solheim kapell må det gjennomføres en omfattende prosjektering og en mulighetsstudie for bruk av bygget til kolumbarium.

Planen tar også opp i seg behov for investering på infrastruktur, som VA- anlegg, vannposter, veier, murer og gjerder og bygninger. De første årene er det tilstrekkelig antall graver og seremonirom som er prioritert.

Gravferdsplanen beskriver investeringstiltak på 48,7 millioner kroner pr i år i 10 år og 2 millioner kroner i engangsinvestering («2018-kroner»). Noe er allerede dekket gjennom tilleggsbevilgninger til Antveit gravplass og erverv av fremtidig gravplassareal på Mjeldheim gravplass. I tillegg legger byrådets forslag til budsjett 2020 og økonomiplan for perioden 2020 – 2023 opp til en opptrapping av rammetilskuddene med 4 millioner pr år i planperioden. Vi er svært glade for kommunens vilje til å prioritere gode gravferdstjenester for byens innbyggere, men ser også det det fortsatt er udekkede behov. Dette blir konkretisert nærmere når budsjettsøknaden skal sendes til Bergen kommune våren 2020.

Nyanlegg / utvidelse av gravplasser

Når Antveit gravplass i Åsane er ferdig i 2021 er det viktig å få på plass en utvidelse av Fyllingsdalen gravplass. Det er anlagt nye graver på eksisterende gravplass og kapasiteten nå er beregnet å skulle holde til 2023, samme år som det ifølge planen er siste år med midler satt av til nye graver på Fyllingsdalen gravplass.

I Fana er det også stort behov for nye graver i perioden. Fana kirkegård betjener innbyggerne i bydelene Fana og Ytrebygda, og må prioriteres innenfor fireårs-perioden. Det er ikke tilstrekkelig med midler eller tilgjengelig areal til utvidelse av gravplassen, men det er mulig å utvikle eksisterende gravplass og tilrettelegge graver. Dermed skal det ikke mangle graver i området i fireårsperioden. Det vil bety store ulemper for brukerne av gravplassen med anleggsarbeid inne på gravplassen, men av arealhensyn er det viktig å utnytte eksisterende gravareal. Det vil bli foretatt nye kalkulasjoner for å utvikle eksisterende gravplass i Fana samtidig som det er viktig å få klarlagt mulighet for nytt gravplassareal i området.

I fireårsperioden er det rehabilitering av eksisterende gravplasser på Solheim gravplass, Mjeldheim gravplass, og anlegg av nytt gravareal på Øvsttun og Loddefjord gravplasser som må prioriteres. I tillegg ønsker vi å utvikle Storetveit kirkegård.

Planen tar høyde for at det skal etableres minst en ny navnet minnelund, med tilhørende nye gaver, pr år. To av de nye navnete minnelundene blir fulle i perioden (Fyllingsdalen og Åsane) og det ligger derfor inne forslag om nye minnesmerker på de samme gravplassene.

Gravferdsplanen har forslag til en 10 års plan for utbygging av gravplasser, etter Antveit i Åsane, utvikling av Fana og utvidelse av Fyllingsdalen er det utvidelse av Mjeldheim i Arna og ny gravplass i Tennebekk som står for tur.

Rehabilitering, masseutskifting og omregulering eksisterende areal

Rehabilitering av gravplass

Gravplassene må stadig utbedres. Det er nødvendig for å kunne tilrettelegges for ny gravlegging innenfor eksisterende areal og av hensyn til sikkerhet. Det er også viktig for at gravplassene skal være en verdig ramme rundt gravferden og egnet til ro og ettertanke for brukerne. Utbedringen innebærer masseutskifting av jord, omregulering av gravfelt, anlegg av tinstrom, rehabilitering av vann og avløp mm. Tilstandsanalyser skal dokumentere nødvendige tiltak og legge grunnlag for prioritering.

Omregulering og masseutskifting er nødvendig for å kunne tilby nye graver på eksisterende gravplasser. Med den varslede opptrappingen i økonomiplanen skal det være mulig å tilrettelegge graver innenfor eksisterende areal, tidsnok til at det ikke skal mangle ordinære graver. Tilrettelegte graver kan til dels ha krav som en pr i dag ikke kan avhjelpe, men moderate tilrettelegginger skal være mulig innenfor den planlagte investeringsrammen. Den største usikkerheten er hensiktsmessig gjenbruk av slettede graver som nå skal tildeles som nye graver på Fana kirkegård og muligheten for nytt areal i Fana og i Ytrebygda.

Pr i dag er det rehabilitering av eksisterende infrastruktur av anleggene som er et uttalt og udekket behov. Det ikke er tidligere ikke laget ferdig planer, da prioriteringen siste år har vært å tilby graver der det er behov for det. Det er utarbeidet tilstandsanalyser og disse vil bli bearbeidet til konkrete planer i løpet av 2019/2020. Dette er i tråd med Bergen kirkelige fellesråds verdi- og måldokument og Gravferdsplanen. Pr i dag arbeides med plan for VA-anlegg med vannposter på Møllendal gravplass samt plan for rehabilitering av gjerder på Møllendal, Solheim og Årstad gamle gravplasser.

Navnet minnelund er det enkelttiltaket som er høyest prioritert i pr i dag. Planene er som følger:

- 2021 Loddefjord gravplass og nytt minnesmerke på Fyllingsdalen gravplass
- 2022 Øvsttun gravplass og ny navnet minnelund på Storetveit gravplass
- 2023 Åsane kirkegård - nytt minnesmerke
- 2024 Fana kirkegård - ny navnet minnelund, minnesmerker på Antveit gravplass og navnet minnelund på Mjeldheim gravplass.

Andre tiltak

Plan om universell utforming, minst en ny port hvert år og bevaringsplan for gravplassene i Bergen er dekket dersom opptrapping av den planlagte investeringsrammen fortsetter. Videre utreder fellesrådet mulighetene for omfattende bruk av eng, insektshotell, bikuber, fossilfrie tjenester, en kunst og designplan, plan for utvikling av grøntarealene og søknad om bruk av alternative gravleggingsformer, i første omgang kolumbarium. Utredningene gjøres innenfor eksisterende rammer, men tiltakene kan medføre søknad om økte budsjettmidler.

Vedlegg:

Innspill fra menighetsråd - kirkebygg
 Innspill fra menighetsråd - stillinger
 Samlefil innspill menighetene
 Innspill til budsjett 2020 og økonomiplan 2021 - 2024

Saksorientering

Det vises til protokoll fra AU 15.10.2019, sak 72/19 og vedtaket:

BKF arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag.

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar økonomiplan 2021 - 2024

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Arna	Luftfukter til orglet	x		x							
Arna	Prestesakristi ytterdør	x	x	x							
Arna	Alarmanlegg	x				x					
Arna	Inngangskontroll	x				x					
Arna	Lyssetting i kirketaket (skjult)	x	x					x			
Arna	Vannlekkasje i kirkerom og prestesakristi	x						x			
Arna	Skifertaket må skiftes	x	x					x			
Arna	Kyrkjestova, utvendig maling og ENØK-tiltak	x								x	
Arna	Takvam kapell, utvendig vedlikehold	x		x							Prøver å hindre stort forfall. Bygget lite i bruk
Arna	Merking av parkeringsplasser	x		x							
Arna	SD-anlegg		x							x	
Arna	Fjerne to bed ved inngang Arne kirke		x	x							
BDM -Domkirken	Ny messehakel Domkirken	x							x		Inkluderes i pågående prosjekt
BDM -Domkirken	Midler til renovering Domkirken	x					x				Pågår
BDM -Domkirken	Diverse innspill ang. Domkirken som blir rettet i rehabilite	x					x				Pågår
BDM - Johanneskirken	Ny messehakel	x		x							BKF finansierer rens og reparasjon
BDM - Johanneskirken	Ny innbruddsalarm		x			x					
BDM - Nykirken	Nytt orgel	x									Må utredes
BDM - Nykirken	Oppgradering kjelleren i Nykirken	x									Drenering utført 2019
BDM - Nykirken	Opprusting av kirkegården rundt Nykirken		x								Må utredes
BDM - Nykirken	Ordning av hellegang utenfor kirken		x					x			
BDM - Nykirken	Rullestolrampe til inngangsdøren		x					x			Prioriteringsliste
BDM - Nykirken	Ny brannalarm		x			x					Skiftes når den gamle ryker
BDM - Nykirken	Ny innbruddsalarm		x			x					Skiftes når den gamle ryker
BDM - Nykirken	Ny adgangskontroll		x				x				
BDM - Nykirken	Bedre ventilasjon i kjelleren		x	x							Tiltak er utført
BDM - Nykirken	Rullestolrampe til inngangsdøren		x					x			Prioriteringsliste
BDM - Nykirken	Fjerne overvann foran rullestolinnegang		x	x							
BDM - Nykirken	Ordne avløp på nedsiden		x	x							
Birkeland	Ordning av uteområdet	x		x							Ordnes i forbindelse med tilbygg
Birkeland	Ordning av området rundt villaen	x									Gjøres av leietakere

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Birkeland	Bedre kontorsituasjon i murhuset	x							x		Mindre ting gjøres i påvente av tilbygg
Birkeland	ENØK-tiltak kirken - isolasjon og tetting	x								x	Vurderes ifm utbygging
Birkeland	Bedre kirkebenkovner	x								x	Vurderes ifm utbygging
Birkeland	Bedre lys i koret (LED)	x		x							
Birkeland	Nytt elektrisk anlegg i kirken	x	x						x		Vurderes ifm utbygging
Birkeland	Se på innvendig oppgradering (før 2028)	x							x		
Birkeland	Bedre vifte på veggen i dåpssakristiet	x		x							
Birkeland	Hjertestarter	x							x		
Birkeland	reparasjon av orgel	x		x							
Birkeland	Fornyelse av kirketekstiler	x		x							BKF betaler rens/rep
Birkeland	Oppdatering lydanlegg	x		x							
Birkeland	Oppgradering kirke før jubileum i 2028								x		
Birkeland	Male taket i kirkeskip og kor		x						x		
Birkeland	Rehabilitering utvendig tak		x						x		
Birkeland	Bedring steinhellene		x						x		
Biskopshavn	Nytt tak hovedkirke	x							x	x	Sikringstiltak utført. Skal utrede solceller på nytt tak
Biskopshavn	Utsifting punkterte vinduer og råtne karmen	x	x	x							
Biskopshavn	Benkeputer i kirkerommet	x	x			x					
Biskopshavn	Ny kirkeløper	x	x						x		
Biskopshavn	Flere parkeringsplasser	x		x							Utredning pågår
Biskopshavn	Reparasjon av tak i sal og kontorer	x		x							
Biskopshavn	Slitte gulvbelegg i menighetssalene	x							x		
Biskopshavn	Oppgradering toaletter	x	x						x		
Biskopshavn	Adgangskontroll		x				x				
Biskopshavn	Kirketjenerrom - oppgradering		x						x		
Biskopshavn	Solskjerming		x		x						
Bønnes											
Eidsvåg	Renovering toaletter	x							x		
Eidsvåg	Pauserom for staben	x							x		

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Eidsvåg	Gjennomgang elektrisk anlegg	x		x							
Eidsvåg	Renovering alterring, lesepult, prekestol	x			x						
Eidsvåg	Bedre nettilgang	x			x						Eget prosjekt
Eidsvåg	Skifte belegg kontorfløy	x						x			
Eidsvåg	Minikjøkken kontorfløy	x						x			
Eidsvåg	Utbedring av ringeanlegg		x					x			
Eidsvåg	Nytt SD-anlegg		x							x	
Eidsvåg	Innbruddsalarm		x				x				
Eidsvåg	Punkterte vinduer		x					x			
Fana	Hev-senkepult i Ytrebygda		x						x		Prioriterer faste kontorplasser
Fana	Brannmagneter på dørene i Ytrebygda		x		x						
Fana	Heller rundt Fana kirke		x		x						
Fana	Avtrekksvifte over komfyr åpen barnehage		x		x						
Fana	Salmebokstativ i Fana kirke		x		x						
Fana	Oppdaterte prosjektorer i alle lokalene		x			x					
Fana	Nye mygger - hver prest sin bøyle		x		x						
Fana	SD-anlegg		x	x				x			Er bestilt
Fana	Oppgradert ringeanlegg		x					x			
Fana	Sikring og oppbevaring messehagler		x					x			
Fridalen	Maling kirkerom		x				x				Maling av koret
Fridalen	Sliping av gulv kirke/menighetssal		x				x				
Fridalen	Maling av orgel		x				x				
Fridalen	Ny dør til sakristiet		x				x				
Fridalen	Bedre lyskastere til korområdet		x				x				
Fridalen	Nye stoler i kirkerommet, evt. opptrekking av eksisterende	x						x			
Fridalen	Bytte ventilasjonsanlegg		x					x			sannsynlig tatt i 2021
Fridalen	Lekkasjer i overbygg v/hovedinngang		x		x						
Fridalen	Råtne kledningsbord		x		x						
Fridalen	Punkterte vinduer i gangen		x					x			
Fridalen	Utvendig maling		x					x			
Fridalen	Lekkasjer i klokketårn		x					x			
Fridalen	Reparere/skifte ut heller i atrium og inngangsparti		x					x			

Menighet
Fridalen

Budsjettinnspill
Bedre skilting

Fyllingsdalen

Kjøkken i sakristi

x	Innspill fra menighetsråd								
	Innspill via Lydia	x							
	Planlagt ordnet 2019		x						
	Vurderes planl. vedl. 2020		x						
	Menighetsrådsansvar								
	Planl. tatt ved akutt behov								
	Investering 2020								
	Utsatt til senere								
	Inkludert i ENØK-prosjekt								
	Kommentar								

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Fyllingsdalen	Dusj for ansatte	x	x							x	
Fyllingsdalen	Hjertestarter	x				x					
Fyllingsdalen	Diverse mindre oppgraderinger	x		x			x				
Fyllingsdalen	Reparere kirkestoler		x					x			
Fyllingsdalen	Adgangskontroll		x			x					
Fyllingsdalen	Skifte av diverse lys i takene		x				x				
Fyllingsdalen	Ny varmeløsning og SD-anlegg		x						x		
Laksevåg	Bedre utgang for kister	x						x			Må utredes
Laksevåg	Bedre isolasjon /varme i våpenhus	x		x					x		Mindre justeringer
Laksevåg	Mikrofon som gjengir kirkeklokkene i kirkerommet	x		x							
Laksevåg	Rampe til barnevogner i menighetssal		x						x		prioriteringsliste
Laksevåg	oppgradering kirketekstiler		x	x							BKF finansierer reperatur
Laksevåg	Grunnmur/trapper og mur		x					x			
Laksevåg	Sprekker i vegg i kirkerom		x					x			
Laksevåg	Vannbord+kledning+maling		x	x							
Landås	Sykkel/elsykkelparkering med tak over	x							x		
Landås	Utgang fra menighetssal til platting utenfor	x							x		Vi jobber med utredning
Landås	Nytt gulv menighetssal	x		x							
Landås	Oppgradering lokaler i kjelleren, særlig ventilasjon og lyd	x							x		
Landås	Nye kraner i vaskene		x	x							
Landås	Innbruddsalarm		x			x					
Loddefjord	Utvidelse av kirken mot nord	x							x		
Loddefjord	Oppgradering av uteområdet rundt hele kirken	x							x		
Loddefjord	Flere parkeringsplasser ved kirken	x							x		Står på prioriteringsliste
Loddefjord	Utretting av skarp sving mot gravplass	x		x							
Loddefjord	Mer lys i koret		x	x							
Loddefjord	Bedre ventilasjon og lyddemping kontorer		x	x							
Loddefjord	Rømning fra galleriet		x						x		
Loddefjord	Nytt alarmanlegg		x			x					
Loddefjord	Maling av kirkerommet		x						x		

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Løvsstakks. (Solheim)	Reparasjon stoler i kirkerom	x		x							
Løvsstakks. (Solheim)	Reparasjon / fornyelse stoler i menighetssal	x				x					
Løvsstakks. (Solheim)	Fuktskadesjekk nordsiden av kirken	x						x			
Løvsstakks. (Solheim)	Skap prestesakristi	x		x							
Løvsstakks. (Solheim)	Oppgradering parken ute	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Murpuss faller av utvendig	x						x			Starter ned drenering
Løvsstakks (St.Markus)	Fuktgjennomslag	x						x			Starter ned drenering
Løvsstakks (St.Markus)	Drenering utenfor kjeller	x						x			Starter ned drenering
Løvsstakks (St.Markus)	Reparasjon tak menighetssal	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Vurdering/oppgradering takrenner	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Ventilasjon	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Oppgradering tekjøkken i kirken	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Oppgradering toalett i kirken	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Bedre lys i koret	x		x							
Løvsstakks (St.Markus)	Rømningsvei fra galleri	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Nye inngangsdører nede	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Oppslagstavle ute	x						x			
Løvsstakks (St.Markus)	Innbruddsalarm	x					x				
Løvsstakks (St.Markus)	Murvegg trenger maling	x	x					x			
Nygård	Nytt orgel	x						x			Foreslår oppstart snarest
Nygård	Nye bord i menighetssalen	x				x					
Nygård	Nye stoler og bord i møterommet	x						x			
Nygård	Prosjektor og lerret møterommet	x				x					
Nygård	Prosjektor og lerret kirkerommet	x				x					
Nygård	Prosjektor og lerret underetasjen	x				x					
Nygård	SD-anlegg	x	x							x	
Nygård	Tak-lekkasje	x						x			
Nygård	Innbruddsalarm	x					x				
Nygård hybelhus	Vedlikehold altaner	x		x							
Nygård "Løen"	Generelt vedlikehold	x		x							
Olsvik	Nytt gulv	x	x						x		

		Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Menighet	Budsjettinnspill										
Salhus	Bedre adkomst for rullestoler inn i kirken	x			x						
Salhus	Utvide porten inn til kirken	x						x			
Salhus	HC-parkering ved port	x						x			
Salhus	Skifte gulv i kirken (før 2023)	x						x			
Salhus	SD-anlegg		x							x	
Sandviken	Oppgradering uteområde, spesielt mht drenering	x			x						
Sandviken	Menighetshus ved kirken	x						x			
Sandviken	Nye varevinduer i koret (samme som resten av kirken)	x						x			
Sandviken	Nye hvite antependier, evt. reparasjon	x				x					BKF betaler reparasjon
Sandviken	Ladepunkt elbil	x								x	
Sandviken	Skifte inntakskabel		x		x						
Sandviken	Ny brannsentral		x				x				
Sandviken	Ny innbruddsalarm		x				x				
Skjold	Prosjektor i peisestuen	x				x					
Skjold	Male våpenhus og kirkerom	x						x			
Skjold	sykkelstativ	x			x						
Skjold	Nye stoler, evt. ny festeanordning mellom stoler	x			x						
Skjold	Skillevegger og barnemøbler til barnekrok	x				x					
Skjold	Trådløs bryter for kirkeklokker	x			x						
Skjold	Boskur		x		x						
Skjold	Adgangskontroll		x				x				
Skjold	Oppgradere lydanlegg		x					x			
Skjold	Skap til teknisk utstyr		x					x			
Skjold	Drenering		x					x			

Menighet
Sælen
Sælen
Sælen

Budsjettinnspill
Knust glassbyggstein
Adgangskontroll
Forbedring utelys

Innspill fra menighetsråd							
Innspill via Lydia	x						
Planlagt ordnet 2019	x						
Vurderes planl. vedl. 2020	x						
Menighetsrådsansvar							
Planl. tatt ved akutt behov				x			
Investering 2020					x		
Utsatt til senere					x		
Inkludert i ENØK-prosjekt							
Kommentar							

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar	
Søreide	Forbedre inngangspartiet	x		x							Ønsker en enkel løsning i påvente av mulig flytting av klokketårn	
Søreide	Frittstående klokketårn	x						x				
Søreide	oppgradering barnehagebygg til konfirmantarbeid	x						x				
Søreide	Oppgradering flisene rundt kirken	x	x					x				
Søreide	Oppgradering inngang til bårerom	x		x								
Søreide	parkeringsplassen må merkes på nytt	x		x								
Søreide	Markert parkering for 3 ansatte	x		x								
Søreide	Gelender helt opp til orglet	x		x								
Søreide	Ladestasjon elbil	x							x			
Søreide	God skilting til kirken	x		x								
Søreide	Informasjonstavle med belysning	x						x				
Søreide	Nytt lydskap		x					x				
Ytre Arna	Maling av kirken utvendig (spes. Tårnet)	x	x	x								Malingsarbeidet blir trolig delt i flere omganger Utredes i 2020
Ytre Arna	Oppgradering bårerommet	x						x				
Ytre Arna	Nye panelovener i kirkeskipet	x		x								
Ytre Arna	Ny kirkeløper	x						x				
Ytre Arna	Trapp på østvegg		x					x				
Årstad	Malingen flasser i koret			x								
Årstad	Ny brannsentral		x				x					
Årstad	Ny innbruddsalarm		x				x					
Årstad	Mer lagerplass		x					x				
Åsane	Ny nærkirke på Haukås								x		Begynner å jobbe med reguleringspl	

Menighet	Budsjettinnspill	Innspill fra menighetsråd	Innspill via Lydia	Planlagt ordnet 2019	Vurderes planl. vedl. 2020	Menighetsrådsansvar	Planl. tatt ved akutt behov	Investering 2020	Utsatt til senere	Inkludert i ENØK-prosjekt	Kommentar
Åsane	Heis mellom etasjene (universell tilrettelegging)	x	x				x				Avklares med menighetsråd
Åsane	Skilting i/rundt Åsane kirke	x						x			
Åsane	Utvivelse/ombygging for flere kontorer og møterom	x		x							Ombygging blir vurdert
Åsane	Sprekk i vindu i kirkerommet	x						x			
Åsane	Oppgradering teleslynge	x		x							
Åsane	Reparasjon av trevirket rundt glassmaleriet (ute)	x						x			
Åsane	Rampe til korpartiet	x						x			Prioringeringsliste
Åsane gamle kirke	Sliping av gulv	x						x			
Åsane gamle kirke	Fikse gjengrodd areal oppå mur ved p-plass	x						x			
Åsane gamle kirke	Diverse mindre oppgraderinger (utsatt fra 2019)						x				

Innspill stillinger

Arna	Diakon
Birkeland	Større kirketjenerressurs
Birkeland	Større ressurser til vakthold og opprydding
Fyllingsdalen	Diakonstilling
Løvtakksiden	Utvidet administrasjonslederstilling
Løvtakksiden	Barne- og ungdomsarbeider
Olsvik	Diakonstilling
Skjold	Diakon 50%
Skjold	Ungdomsarbeider 20%
Skjold	Kantor 15% extra
Storetveit	Menighetskonsulent, økning til 80%
Storetveit	Nettsideansvarlig, 20%
Storetveit	Ungdoms/studentdiakon 50%

BDM	Mer kirketjenerressurs
Birkeland	Stillinger i Sædalen
Birkeland	Større kirketjenerressurs
Fyllingsdalen	Diakonstilling
Laksevåg	Diakon (sammen med Nygård, evt. betalt delvis av menighet)
Loddefjord	Diakonstilling
Løvtakksiden	Utvidet administrasjonslederstilling
Løvtakksiden	Barne- og ungdomsarbeider
Nygård	Diakon (gjerne sammen med Laksevåg, evt. delvis betalt av menighet)

Olsvik	Diakonstilling
Olsvik	Utvidelse frivillighetskoordinator
Olsvik	Utvidelse kirketjener
Olsvik	Kulturarbeiderstilling
Sandviken	Økt stillingsressurs kontor, 70% til 100%
Skjold	Diakon 100%
Skjold	Ungdomsarbeider 20%
Skjold	Frivillighetskoordinator 70%
Skjold	Kantor 100%
Storetveit	Menighetskonsulent, økning fra 50% til 70%
Storetveit	Nettsideansvarlig, 20%
Storetveit	Økonomiansvarlig ungdomsklubben, 10% (spleise med klubben)
Søreide	Diakonstilling, spesielt rettet mot ungdom

SAMLEFIL INNSPILL FRA MENIGHETSRÅD TIL BUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLAN 2020-2024

Arna menighetsråd:

Luftfukter til orgelet er frå 80-talet(?) og stopper heile tida og krevjar tilsyn av fagfolk. I tillegg er det svært mykje støv når den går.

Ytterdøra til prestesakristiet er morken, vasstrukken og i oppløysing; bør skiftast ut.

Alarmanlegget i kyrkja frå 90-talet må bytast ut. Alarmselskapet seier at anlegget er for gammalt til at det fungerer som det skal. Dette skaper mykje ekstra arbeid.

Inngangskontroll i kyrkja, ønskje om adgangskort i plassen for nøklar. For å få økt sikkerhet ved bruken av kyrkja i høve faste aktivitetar og utleige.

Lyssetting i skjult himling i kyrkjerom, frå 1965. Lysrøyr må fases ut og erstattast av LED-lys. Vanskeleg å kome til, varmt og mykje støv.

Vatnlekkasje i kyrkjerom og prestesakristi når det regner mykje. Det kjem inn vatn under det bakre vindaugget på sørsida, over preikestolen og i nova på sørveggen i prestesakristiet. Etter kalking av kyrkjerommet i 2015 har det vært lett å sjå kor vatnet har runne.

Reparasjon av skifertak på kyrkja. Taket var nytt i 1965. Stendig fleire skiferplater må skiftast ut av di dei fell ned, eller er lause. Lekter/ fester er nok knekte.

Kyrkjestova i Arna. Behov for måling utvendig. ENØK-tiltak: Skifte ut/ isolere etlags blyglas-vindauge, blåser nesten rett inn. Innartak/ himling er ikkje isolert.

Takvam kapell, utvendig treng bygget vedlikehald. Det er ønskjeleg å halde ytterveggene fri for grønske, då held malinga og kledninga lenger.

Parkeringsplass. Ny oppmerking av plassane, malinga er nesten ikkje synleg mange stader.

Diakon. Skulle stått øvst på lista, men soknerådet har enno ikkje utarbeidet ein søknad med grunngjeving av behovet.

Bergen domkirke menighetsråd:

031/19 **Innspill til BKF sitt budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2024**

- *Orgel i Nykirken- orgelet er dårlig stand og i tillegg det er for langt vekte fra det som skjer i kirkerommet*
- *Messehakel til Domkirken og Johanneskirken – messehaklene er utslitt (menighetsrådet mener at det er BKF sin oppgave å sørge for messehakler i kirkene)*
- *Midler til renovering og utsmykning i Domkirken – som byens domkirken trenger kirken en oppgradering og utsmykning innvendig*
- *Oppgradering av kjelleren i Nykirken – Nykirken har unike kjellerrom; Erkebispegården og teatersalen. I midlertid er kjelleren som helhet i så dårlig forfatning at rommene står mye ubrukt. Hele kjelleren trenger en oppgradering, men spesielt trengs oppgradering av ventilasjon, kjøkken og toalett.*
- *Økte kirketjener ressurser til å holde kirken åpen på dagtid i ukedagene - vi leser verdi- og mådokumentet 2017-2018 fra Bergen kirkelige fellesråd, der det blant annet gis uttrykk for at: «Kirkebyggene skal fylles med innhold syv dager i uken, gjennom et mangfold av aktiviteter for alle aldersgrupper.» Med den bemanningen menigheten har i dag kan en til nød klare å holde kirken åpen en dag i uke.*
- *Toalett i tilknytning til sideskipet i Domkirken.*

Byens sentrums kirker bør kunne tilby innbyggerne og tilreisende muligheter til å komme inn i kirkene alle dager i uken»

Vedtak:

Bergen domkirke menighetsråd oversender samme budsjettinnspill i år som for 2018

Birkeland menighetsråd:

Birkeland menighetsråd har i sitt møte de 11. juni behandlet saken om budsjettinnspill til BKF.

I samme møte ble det også behandlet en søknad fra kantor Asbjørn Snilstveit om vedlikehold av orgelet i Birkeland kirke. Det ble besluttet at søknaden videresendes sammen med dette innspillet. Her foreligger det en god beskrivelse av behovet.

For øvrig ønsker menighetsrådet å spille inn følgende:

Stillinger:

- Birkeland kirke har behov for mer enn 50 % kirketjenerstilling fordi det er en stor menighet med mye aktivitet. Dette behovet vil være spesielt synlig når det nye tilbygget står klart. Fast kirketjener trengs mye i ukedagene og menigheten har god muligheter for å bruke helgekirketjenere på kveld og helg. Vikarbudsjettet kan med fordel økes.

Birkeland tilbygg og uteområde:

- Tilbygg til kirken er allerede inne på budsjettet og det er et ønske om tilstrekkelig midler tilrettelegging av uteområdet. Dersom dette tar mye lenger tid kan det allerede nå legges en plan for deles av området slik at det. Vi ønsker muligheten for å se om det kan gjøres forberedende tiltak nå som kan få området til å se bedre ut, mens vi venter på et nytt tilbygg. Også området rundt villaen og baksiden av murhuset kan med fordel ettersees. Dette er omgivelser for gravfølger og brudepar.

I murhuset er det for få kontorplasser, dårlige datalinjer, manglende møterom og lager. Hvis tilbygget utsettes ytterligere kan bør det investeres i tiltak for å bedre situasjonen i murhuset.

Birkeland kirke:

- Enøk-tiltak for å sikre varmetap i Birkeland kirke. Isolering av gulv i kirkerommet. Tette gulvlister.
- Ovnene under kirkebenkene lager mye støy når metallet i dem varmes opp. De er dessuten svært dyre i drift.
- Lyset i kor er bra etter tiltak, men spotter på sidene bør byttes ut med LED-lys, eller nyere lamper. Disse går ofte og det er kostbart å skifte pga. behov lift.
- Det er generelt gammelt elektrisk anlegg i kirken noe som kan føre til feil og mangler.

- Viften på veggen i dåpssakristiet trenger en lukke-mekanisme, slik at det ikke blåser inn når den ikke er i bruk. Det blir et stort varmetap der når det er kaldt og litt nordavind (stort sett hele vinteren).
- Det er fra flere hold meldt inn behov for hjertestarter i kirken samt opplæring for å kunne bruke denne.
- Reparasjon av orgel jfr søknad fra Asbjørn Snilstveit.
- Fornyelse av kirketekstiler: hvit alterduk og messehagel.
- Midler til oppdatering av lydanlegg i Birkeland kirke.

Lokalmiljø:

Bergen kommune etablerte Mo-senter (mottakssenter for rusavhengige) på Nesttun for noen år siden. Birkeland menighet har siden oppstart vært positive og har ønsket å bidra til et godt naboskap på Nesttun. Vi har blant annet Konserten for et varmere Nesttun hver høst der band fra Mo-senteret bidrar. Dette er fortsatt en holdning som skal prege menigheten. Når vi melder dette inn i budsjettinnspillet er det fordi vi opplever en økning i innbrudd, både i kirken, på menighetshuset og i menighetshuset. Vi har hatt flere tyveri av datautstyr, samt ødeleggelse. Vi tenker det kan være nyttig å synliggjøre økte kostnader til vakthold og opprydding.

Birkeland menighetshus:

Birkeland menighetsråd har store kostnader til drift av menighetshuset. Huset er gammelt og det er behov for reparasjoner og vedlikehold. Menighetshuset er et svært viktig samlingssted for et voksende ungdomsarbeid. Her er det speidergrupper med mer enn 100 medlemmer, ukentlige kor og en åpen nattkafe annenhver fredag, som er det eneste tilbud til ungdom i området. Menighetshuset fungerer også som et kulturhus med nabokafe og samlinger for voksne i alle aldre.

Dersom arbeidet med tilbygg drar ut i tid tapper dette egenkapitalen for menighetshuset fordi det er behov for større reparasjoner.

Lang langtidspan:

I 2028 er det 150-årsjubileum for Birkeland kirke. I den anledning ville det vært interessant å vurdere noen endringer i interiør. Den siste ombyggingen av Birkeland kirke var i 1960-61. Da ble det lagt nytt innvendig tak, som i dag har blitt mørkt. I koret ble taket åpnet slik at takstolene ble synlige. Det har både en estetisk side ettersom himlingen over alteret ble fjernet, og en økonomisk side da det fører til varmetap.

Biskopshavn menighetsråd:

Budsjett 2020 og økonomiplan 2021 – 2024

1. Punkterte vinduer i Småsalen og Ungdomssalen. Her har glassmester vært tilstede og BKF har trolig fått en pris på jobben.

Venter på gjennomføring.

2. Puter i kirkebenkene. Putene er helt nedslitte.
3. Løper i kirkerommet. Slitt med rifter og ujevne fargenyanser.
4. Toaletter tilhørende kirkerom og storsal. Toalettene er fra kirken var ny. Rommene trenger oppgradering.
5. Kirkesakristi/kirkekjøkken trenger en oppgradering.
6. Slitte gulvbelegg i Storsal, Småsal, kjøkken og ungdomssal.
Kanskje dette bør ses i sammenheng med utvidelse av Storsalen..
7. Parkeringsplasser i nedre del av kirkehagen.
8. Hovedtaket på kirken skal skiftes. Det er sikret med midlertidige løsninger.

Eidsvåg menighetsråd:

EIDSVÅG MENIGHET - Innspill til langtidsbudsjett 2020 -2024

Renovering av toaletter – Toaletter for damer/herrer. Gulvet er (fliser) slitt og har småskader flere steder. Murvegger sprukket flere steder og til dels groper i muren. Innredningen har skader flere steder. Toalettdører vanskelig å lukke/låse. Brune tredører som bryter med øvrig stil i området.

Pauserom for staben. Staben har i dag pause på ulike steder, alt etter hvor det er ledig. Personalet har behov for å ha pause i et rom hvor det ikke er gjennomgangstrafikk i forhold til andre aktiviteter som er i kirken. Personalrommet er tenkt som et kombinert pause og møte rom.

Gjennomgang av elektrisk anlegg i kjelleren. Vi har sendt dette inn i Lydia for å få en gjennomgang og en sikkerhetsrapport.

Renovering av altering, lesepult, og prekestol tilbake til original standard.

Bedre nettilgang i hele kirken. Dårlig nettilgang i deler av kirken.

Skifte belegg i kontorfløy. Belegget er av den gamle typen. Det er mørkt og slitt.

Minikjøkken i kontorfløy der hvor det i dag er et lite bøttekort. Dette er praktisk for staden å ha de dagene kjøkken er utleid.

Fana menighetsråd:

- Heve/senkepult til kontorene i Ytrebygda
- Brannmagneter på dørene i Ytrebygda kirke
- Heller rundt Fana kirke særlig på fylkesvei-siden
- Avtrekksvifte over komfyren i lokalene i Åpen barnehage
- Salmebokstativ i Fana kirke
- Oppdaterte prosjektorer i alle lokalene
- Nye mygger- hver prest sin bøyle.

Fridalen menighetsråd:

INNSPILL TIL BKF's BUDSJETT FOR 2020 OG ØKONOMIPLAN 2021 – 2024

1. Utsmykking av kirkerommet.

Fridalen menighetsråd arbeider med å få på plass en utsmykking – ny altertavle – i kirken. Det har vært foretatt konkurranse blant kunstnere, og et utkast er valgt. Det har også vært flere befaringer sammen med fungerende biskop og representanter fra BKF.

For at denne altertavlen skal kunne bli godkjent, vil det trenges en del endringer særlig i korpartiet i kirken for at helheten skal bli bra.

Etter innspill fra fungerende biskop og representanter fra BKF søker derfor Fridalen menighetsråd om at følgende blir tatt inn i BKF's budsjett for 2020:

- Maling av kirkerommet, evt. kun veggene i korpartiet.
- Sliping av gulv eller nytt gulv da gulvsliper mente det at nåværende er av dårlig kvalitet, fliser seg opp og ikke kan slipes særlig mer. Kirkebyggsjef Arne Tveit vil undersøke pris, og kirkearkitekt Siri Øijord Haugan vil finne rett farge.
- Maling av orgel. Dette har fra tidligere bispevisitas vært et eksplisitt ønske fra biskop, og vil kunne gi en bedre ro i korpartiet. Kirkebyggsjef Arne Tveit undersøker pris.
- Ny dør til sakristiet i stil med dørene inn til kirkerommet og menighetssalen. Døren vil tegnes av Siri Øijord Haugan.
- Lyskastere - nåværende er gamle og utdatert. Det er nødvendig med bedre belysning i korområdet. Lyset må kunne styres/justeres slik at man får belyst ønskede elementer som bl.a. altertavle.
- Løper og stoltekk er utslitt og trenger å skiftes; Stolene i sin helhet eller omtrekking. Fargevalg bør tilpasses den nye kunsten.

2. Økning av stillingsstørrelse for kontor.

Dette er oppfølging av tidligere innmeldt ønske og behov. Kantorstillingen i Fridalen er på 60%. I tillegg har kontor 20% stilling som frivillighetskoordinator, noe som blir benyttet til utstrakt kontakt med og oppfølging av gudstjenestemedarbeidere og foreldre/ledere i barne- og ungdomsarbeidet. Innføringen av TID som registreringsverktøy har aktualisert saken på nytt, fordi det viser seg at de kirkemusikalske oppgavene i Fridalen langt overstiger 60% stilling. Vi viser derfor til tidligere tilsendt dokumentasjon og fornyer søknad om at stillingen som kontor i Fridalen økes til 80%.

Fyllingsdalen menighetsråd:

Fyllingsdalen menighetsråd vedtok i dag følgende innspill til budsjett:

Fyllingsdalen menighetsråd takker for muligheten til å komme med budsjettinnspill. De neste årene vil være spesielle for menigheten grunnet reparasjon og stenging av kirken. I den forbindelse vil vi peke på muligheten til å gå gjennom behovet for flere mindre oppgradering av rom og interiør, gjerne med en befaring. Eksempler på aktuelle ting er kjøkken i sakristi, dusj for ansatte og hjertestarter. Vi vil også igjen løfte frem behovet for en diakonstilling i Fyllingsdalen.

Laksevåg menighetsråd:

Laksevåg MR ønsker oppgradering av inngangspartiet.

Det er mørkt og kaldt i våpenhuset, spesielt vinterhalvåret.

Det er trekk når alle dørene står åpne og kirkevertene må stå med ytterklær.

Kan det evt installeres varmpumper eller vifteovner?

Det er vanskelig å få ut kisten etter seremoni i kirken, da pårørende bærer kisten, utgangsdør fra inngang til yttergang er for smal.

En mikrofon/høytaler slik at vi hører kirkeklokkene inne i kirkerommet.

Rampe til barnevogner ved inngangen til menighetssal/kirkestue.

Viktig for foreldre som skal på babysang, de bruker den inngangen.

Kirketekstilene er slitte og stygge.

Landås menighetsråd:

Landås menighet vedtar følgende innspill

1. Sykkel og el-sykkelparkering med mulighet for overbygging for elsykler
2. Oppgradering av lokalene i kjeller under menighetssalen, med et særlig blikk på ventilasjon og lyd
3. Utgang fra menighetssalen og ut til en platting rett utenfor
4. Nytt gulv i menighetssalen

Dette er i hovedsak en videreføring av prioriteringslisten fra sak 045/18, med et overbygging av overbygging for elsykler som tillegg. Elbil-lader er tatt ut av planen da denne er realisert.

Loddefjord menighetsråd:

BUDSJETTINNSPILL 2019 FRA LODDEFJORD MENIGHET

Loddefjord menighetsråd fremmer disse sakene til innspill til budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2024:

1. Utvidelse av kirkebygg mot nord med et tilbygg som er tilnærmet likt tilbygget mot sør.
2. Oppgradering av uteområdet rundt hele kirken og menighetshuset.
3. Flere parkeringsplasser for besøkende til kirken. Dette er påtrengende ved mange folk tilstede i kirken ved gravferdsseremonier, enkelte gudstjenester og vigselsseremonier.
4. Utretting av den skarpe svingen på veg ned mot gravplassen.

Sak 42/19

Innspill til budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2024

Flere parkeringsplasser for besøkende til kirken ved seremonier er sterkt ønskelig. Etter at den ene av parkeringsplassene ved innkjørselen til Loddefjord menighetshus i sommer ble reservert til elektriske biler tilhørende Helseetaten, er behovet for parkeringsplasser merkbart.

Vedtak:

Loddefjord sender et revidert brev (innspill) til kirkevergen og føyer til et punkt om parkeringsforholdene ved kirke og menighetshus.

Løvtakksiden menighetsråd:

Forord

- ❖ Løvtakksiden menighet sitt innspill til økonomiplan 2021 - 2024 er bygget på de premisser som er gitt av Bergen Kirkelig Fellesråd, kirkeloven § 14 & 15 og budsjettinnspill fra Løvtakksiden menighet de foregående år. Vi takker for det gode arbeidet som er gjort og ser at vi er kommet god i vei nå med arbeid som har stått lenge på ønskelisten, men som årene går er det jo, klart at my slites ned.
- ❖ Oppsettet er ikke satt opp i prioritert rekkefølge siden alle egentlig er store mangler. I kapitlet om begrunnelse har vi valgt å begrunne noe og la noe tale for seg selv, ellers ville vi få en lang avhandling. For nærmere utdyping og begrunnelse se også Kirkemeldingen og visitasmelding framlagt av Solheim menighet jan 2002 og visitas rapport for Løvtakksiden 2016
- ❖ Vi setter også meget stor pris på det store og kostbare arbeidet som er lagt ned i Solheim kirke. Et nytt varmeanlegg har vært ut og inn på listen etter hvert som vi trodde det var i gang. Men nå er det en realitet. Vi er spente på hvordan det vil virke til vinteren, men de siste justeringene ser det meget bra ut. Nye kontorer i den gamle presteboligen er oss en glede. Det eneste skår i gleden er at det er lyd gjennomgang mellom rommene.
- ❖ St Markus kirke hadde 75-års jubileum i 2014. Vi markerer dette på ulike vis gjennom året. Menigheten er svært takknemlig for det arbeidet som er lagt ned i St.Markus de siste årene for jubileet. Og vi takker for det nydelige arbeidet som nylig er gjort ved å trekke om alterringen i St.Markus. I 2019 er St.Markus kirke 80 år her trengs en del på akutte saker av større tiltak.
- ❖ Menigheten har bare satt opp de mest prekære sakene og innser at vi må ta en del store utgifter selv. Nye kjøkken i tilknytning til begge kirkene, stoler og bord i begge menighetsalene er saker som er nedslitte. Men vi innser at menighetene selv må bære en større utgift de kommende årene. Menigheten tar utgiftene ved nytt kjøkken i underetasjen i St.Markus selv for det må gjøres noe med.

Solheim kirke

Stolene nede i kirkeskipet

Solene i skipet er jærstoler med fletting. Flettingen er på ganske mange stoler raknet. For noen av stolene er det blitt slik at vi er bekymret for at en går igjennom eller fra hverandre. Vi har fjernet noen av de verst skadede stolene. Sammen med Siri Ø Haugan så vi på muligheten å få reparert stolene. Det viste seg at dette ble meget dyrt og at alle egentlig trengte reparasjon og bør skiftes ut. Siden dette var et så omfattende prosjekt lå vi det på is og satser på at vi kan få en utskifning av alle stolene om få år.

Stoler og bord i menighetsavdelingen er også meget slite etter mange år bruk.

Fuktskade

Solheim kirke ble malt for noen år siden og det er vil meget glade for. Men det er fremdeles noe fukt gjennomslag særlig på nordsiden. Malingen på ytterveggen bobler og flasser av, slik at murpussen smuldrer vekk. Det kan være fare for soppdannelse, dette kunne en ikke slå fast før en hadde foretatt en prøve. Det er sterkt ønskelig, at en prøve blir foretatt, da det kan få store helsemessige utslag og plager for allergikere og astmatikere. Lovstakksiden menighetsråd ønsker at en går får en full rehabilitering av veggene slik at verken de ansatte eller bygningen lider overlast.

Prestesakristiet

Sakristiene ble malt ved oppussingen. Menighetsrådet betalte gulvteppet til dåps/samtalerom selv. Men vi trenger noen skap til prestesakristiet.

Uteområdet

Vi ønsker på sikt at vi kan få oppjustert uteområdet rundt kirken til en pen parkområde.

St. Markus Kirke (se kirkemeldingen)

Fuktgjennomslag

Det store problemet i St. Markus kirke er fuktgjennomgang. Vi var fornøyd da kirken ble malt, men det forekommer et amatørblikk at det kanskje ikke har vært så vellykket som ønskelig var. Der er en kant rett under taket, her løsner murbiter fra kanten.

Inne er det store fuktmerker og saltutslag flere steder i bygget, særlig på nordsiden i trappeoppgangene både oppover og nedover og på samtalerom i 2. etasje brukt som diakonkontor.

Der er også innslag langs veggen bak alteret.

I underetasjens «Krypt» har det i mange år vært sterk lukt «sopp/rote/jordslag» Her er prøvd flere tiltak uten å lykkes. Dette har gjort rommet ubrukelig og er blitt stengt av. Dette var brukt til klubbrom og andre barn og ungdomsaktiviteter. Møbler og alt som var på rommet er nå ødelagt og må bare kastes. Det som er enda verre er at det er i ferd med å trekkes seg inn i andre rom også.

Lekkasje. På yttervegg ved takk på menighetssalen er så råtnete at de måtte byttes ble det sagt. Dette venter vi på ennå, samt maling på nedsiden ved menighetssal.

Her bør også vurderes om takrennene er store nok, det renner stadig vann over, gjennom ol.

Ventilasjon

Der finnes ikke noe gått ventilasjonsanlegg i kirken. Det merket vi tydelig da vi våren 2018 brukte rom i St. Markus som kontorer.

Kjøkkenet ved sakristiet

Kjøkkenkroken ved sakristiene har nok ikke vært gjort noe med siden kirken var ny. Det er så slitt at skuffene på kjøkkenbenken var falt av og vanskelig å få opp igjen. Men en frivillig tusenkunstner har kart å få til en midlertidig ordning. For å få vasket særkalkene har vi en stor gammeldags panne. Denne er tung å håndtere oppå en liten kokeplate. Her kunne trenges en ny oppvaskbenk og en liten oppvaskmaskin.

Toalettet ved siden av kjøkkenet

Her er veggflisene begynt å falle av. (Fukt?) Oven på toalettet slår seg med jevne mellomrom ut. Den ser ut som den en eller annen gang har nesten tatt fyr.

Bedre lys i koret

I koret har vi fått nye lys over alterbilde. Dette hjelper presten som forretter. Men fortsatt er det problemer for de andre som står i koret. Her er ingen annen lyskilde.

Rømningsvei fra Galleri

Dersom denne nedgangen blir stengt skal organist og andre klatre ned en stige fra galleriet som blir satt opp nedenifra. Dette er ingen god løsning, da en alltid er avhengig av at stigen virkelig blir satt opp fra kirkerommet. Hva dette vil komme på er ikke tallfestet, men det er påpekt flere ganger av diverse instanser at den måten som det nå er lagt opp til ikke er bra nok. St. Markus kirke har et fantastisk galleri, godt egnet for kor bruk. Men dette kan vi ikke benytte da brannforskriftene sier at vi bare kan være 10-12 stk der pga at der

er bare en nedgang fra galleri. Det hindrer en hver mulighet for kor fra galleriet, med dets store muligheter for fine musikalske opplevelser. Det er et større arbeid, som riksantikvaren nok må inn i. Vi henviser til løsningen som er gjort i Årstad kirke, som en mulig løsning.

Underetasjen

Da tilbygget ble bygget brukte en nok det som var moderne da, glassdører som ser fine og innbydende ut. På baksiden er døren forsterket. Men det bør vurderes om ikke inngangspartiet til menighetsalen og nødutgang døren fra menighetsalen bør byttes ut til hel tre.

Monter/oppslagstavle

Vi har ingen oppslags tavle på fremsiden av kirken. Vi skulle gjerne hatt en litt stor oppslagstavle gjerne frittstående på gresset foran hovedinngangen.

Administrasjon og drift

Løvtakksiden menighet er kraftig redusert i stillingsressurser. Dette gjør at vi ikke klarer å opprettholde det samme tilbudet som vi hadde før. Vi ønsker at administrasjonslederstillingen utvides til 100 %. Vi ser også behovet for en barne- og ungdomsarbeider som kan gi vår menighet bedre mulighet til å bidra positivt i forhold til de utfordringene som med jevne mellomrom blir tydeliggjort i levekårsundersøkelsen for området.

Avslutnings kommentarer

Menigheten er fremdeles meget takknemlig for alt det arbeidet som er blitt utført i Solheim kirke i løpet av våren 2018. Ansatte har fått lyse, trivelige og tjenlige kontorer.

Vi ønsker en menighet med kirker som er godt vedlikeholdte, og som fortsatt kan være Gud til ære – mennesker til gagn.

For Løvtakksiden menighetsråd
Bergen den

Ragnvald Jakobsen
Nestleder(s)

Solveig Sjursæther
Administrasjonsleder

Nygård menighetsråd:

Re innspill budsjett 2019 og økonomiplan 2020-2023 fra Nygård menighet

Vi ønsket oss diakon, det får vi snart.

Vi ønsket oss orgel – det jobbes det videre med.

Menighetssalen

Bordene i menighetssalen er veldig slitte. Vi ønsker nye.

Møterommet

Stolene og bordene her har vært siden kirken var ny i 1972 og bærer preg av det. Det er også ønskelig med prosjektor og Lerret for bruk på møterommet.

Kirkerommet

Her ønskes prosjektor og lerret – det jobbes det med allerede

Underetasjen – Store U

Her er det også ønskelig med prosjektor og lerret.

Olsvik menighetsråd:

Olsvik menighetsråd behandlet saken på sitt møte 20. juni 2019 og vil komme med følgende innspill til BKF angående budsjett 2020 og økonomiplan 2021 – 2024:

1. Stillinger.

Olsvik menighet har i mer enn ti år lønnet diakon i 50 % stilling på innsamlede midler. Menigheten er en stor menighet og behovet for diakonale tjenester, ikke minst innen besøkstjeneste, er stor. Dette kommer også tydelig frem i levekårsundersøkelsene. Menigheten har det siste året sett en betydelig økning både i behov for besøk, men også i antall personer som ønsker å besøke.

Olsvik menighet har klart å lønne denne stillingen, men det er krevende og vi mener at en tildeling til vår menighet nå er på sin plass.

2. Bygg og eiendom.

Vi vil igjen spille inn at Olsvik kirke har behov for nytt gulv i kirkerommet til erstatning for gulvflisene som stadig sprekker og blir stadig vanskeligere å erstatte. Kirken trenger også å erstatte stolene som nå er svært slitt. Uteområdet er fortsatt ikke fullstendig rehabilitert. Det foreligger planer.

I kirken er det heis fra kirkerommet og ned i menighetsavdelingen. Det er imidlertid vanskelig for forflytningshemmede å komme til her på grunn av tunge dører og terskler. For å sikre en universell adkomst til hele bygget bør dette utbedres.

3. Enøk-tiltak.

Vi vil også minne om at menighetsrådet tidligere har sagt seg villige til at Olsvik kirke bør kunne være aktuell for alternative energikilder.

Salhus menighetsråd:

Dette er Salhus menighet sine behov:

1. Utvide port for innkjørsel til kirken – Eldre port, og eneste kjøreadkomst til kirken skaper problemer for gravferdsbiler, HC-transporter og er umulig å passere for brannbiler. Det er helt påkrevet at porten utvides til minimum 3 meter bredde.
2. HC-plasser ved port: I samband med utvidelse av port bør det etableres 2 HC-plasser for bilder like på utsiden av porten (se punkt over). I dag er HC-parkeringsplasser svært langt fra kirkedøren.
3. Skifte gulv i kirken (støpe nytt gulv og flislegge) + stoler før 100-årsjubelet i 2023 – En tidligere kirkearkitekt tilrådte at krypekjeller under kirken og tregulvet fjernes og erstattes.

Sandviken menighetsråd:

Sandviken menighetsråd har følgende innspill til budsjett for 2021 – 2023:

1. Sandviken menighetsråd ber om at uteområdet rundt Sandvikskirken blir oppgradert spesielt med tanke på drenering da kraftig regn fører til store dammer og vanskelig fremkommelighet. Vi ber om at parkeringsplassen på sørsiden blir utvidet og at det blir asfaltert.
2. Menighetshus i tilknytning til kirken, se innspill til budsjett levert i 2016, 2017 og 2018 samt møter med «bybanen til Åsane».
3. Utskiftning av resterende pleksiglass foran vinduene i koret i Sandvikskirken.
4. Nye hvite kirketekstiler. Eventuelt restaurering. Det hvite antependiet er i meget dårlig forfatning.
5. Lader for el-bil ved kirken – samt utestikkontakt.

Skjold menighetsråd:

021/19 Budsjettforslag til BKF

Vedtak:

- 50% diakonstilling som blir betalt av BKF
- 20% ungdomsarbeidar.
- 15% ekstra kontor resurs.
- Projektor i peisestova. Her manglar vi projektor til bruk på møter ol.
- Male våpenhus og kyrkjerom. Pussen dett av vegg og det ser ikkje fint ut.
- Vi treng eit til sykkelstativ. Vi ynskjer oss bøyer som står langs vegg.
- Vi treng nye stolar/ny festeløysning i kyrkjerommet. Stolane våre er ikkje samanhengande. Dei dett framleis frå kvarandre. Pluggar og skruer dett av.
- Vi ynskjer oss skilleveggar og barnemøblar til det nye barnerommet i dåpssakrestiet.
- Vi ynskjer oss ei trådløs brytar som kan styre kyrkjeklokkene bak i kyrkjerommet.

Slettebakken menighetsråd:

1. Prosjektorløsning i kirkerommet. Ca. kr. 100.000.
2. Digital miksepult med tilhørende utstyr. Digitalt lysanlegg (LED). Ca. kr. 40.000.
3. Oppgraderinger av kjøkken. Nytt skap, servise, oppgradering av vaskemaskin. Ca. kr. 30.000
De resterende midler kan lett brukes på følgende:
4. Oppgraderinger av ungdomslokalene.
5. Oppgraderinger av kontorer/øvrige lokaler. Her er det stort behov for å forbedre ventilasjon/inneklima
6. ENØK-tiltak. Eks. skifte kirkebelysning ute fra halogen til LED for å spare energi. Optimalisere plassering av varmepumper.

Fra tidligere: ekstrabehandling av gulv

Storetveit menighetsråd:

Dette er Storetveit menighet sine behov:

- 1) Øke merkantile stilling fra 60% til minst 80%. Her er alt for mange oppgaver og henvendelser knyttet til denne lille stilling.
- 2) 20% stilling hvor vi kan få en til å følge opp menigheten sine nettsider.
- 3) Ungdoms/student diakon stilling i 50%.
- 4) Hellegang utenfor kirken: Det er flere helle som ikke ligger flat og her er store sprekker mellom noen av hellene. Det er lett å snuble og trakke skjevt, særlig på vinteren om det kommer snø og man ikke ser hvor hellene ligger/mangler.
- 5) Behandling av innvendig vegger: Det faller daglig ned puss fra veggene. Dette gjelder sør og vest vegg.
- 6) Oppgradering av teknisk rom/klokkekjøkken: Veggene er fuktige og det faller mye puss ned, mulig også mugg på vegger. Rapport fra renholdspersonale at det var umulig å vaske reint. Her er for mye fuktighet i rommet
- 7) Puter til resten av kirkebenker, sete og rygg. Menigheten har selv betalt for de 11 fremste benken på begge sider.
- 8) Ny lilla Messehaket da den gamle er slitt og fillete i halsen.
- 9) Kirkegårdsstolpe str. S (M) som passer til våre kvinnelige prester. Til bruk når våre kvinnelige prester skal ut fra kirken ved gravferder på sure, kalde og våte dager. Den vi har «drukker» de i.
- 10) Bedre høyttalere i kirken.
- 11) Prosjektor med PC til kirken med montasje
- 12) Nytt lerret som passer bedre inn i kirken.
- 13) Internett i kirken.
- 14) Datamaskin til sakristiet, slik at staben kan logge inn og legge inn info til gudstjenesteplanleggeren derfra.
- 15) Hjerte starter.
- 16) Oppgradering av tregulv bak på begge sider. Vi har nå noen slitte filler/løpere som ligger der. Under disse løperne er det hull i gulvet/ dype spor etter mulige tidligere benker/søyler.
- 17) Flygel til kirkerommet.
- 18) Snøfreser som Akasia og menighet kan bruke.

Sælen menighetsråd:

Sak nr. 52/19 Innspill til budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2024

1) Utbedring av universell utforming i kirken

- Elektrisk dørpumpe på hoveddøren inn til kirkebygget.
- Få fastmonterte skrålister på hver side av nåværende dørstokker, slik at det er enklere for rullestolbrukere å komme seg inn i de forskjellige rommene og gangene.

2) Ladepunkt

Som Grønn menighet ønsker Sælen å få montert Ladepunkt til el-biler for ansatte.

3) Sykkelstativ

Sykkelstativ utenfor hovedinngangen til kirken.

Søreide menighetsråd:

INNSPILL TIL ØKONOMIPLAN 2020 - 2030

Vedtatt i Søreide menighetsråd 18. september 2019

Innledning:

Søreide menighet sitt innspill til økonomiplan 2020 – 2030 bygger på de premisser som er gitt av Bergen Kirkelige Fellesråd, kirkeloven § 14 & 15, og tidligere innmeldte behov og ønsker som har vært ytret tidligere år.

Behovslisten er ikke satt opp i en prioritert rekkefølge siden noen av behovene allerede er godt kjent og muligens planlagt. Men vi tar disse med allikevel for på denne måten igjen å minne om viktigheten av at disse blir fulgt opp.

BEHOVSLISTE:

- Inngangspartiet må gjøres noe med på permanent basis. Det lekker stadig inn vann når det regner.
- Ifølge vedtak i MR 29.08.2018:
- Søreide kirke har 50-års-jubileum i 2023, og vi ber om at det legges inn en ekstrabevilgning i den sammenheng. Særlig vil vi peke på ønsket om et frittstående klokketårn for å løse problemet med lekkasje i inngangspartiet. Lekkasje er nevnt i eLydia-meldinger, men vi ønsker at det skjer en permanent løsning på problemet med lekkasje.
- Det er stor aktivitet i menigheten med mange konfirmanter og mange barn i trosopplæringen, og vi opplever stadig knapphet på rom. Søreide menighet har et stort ønske om å få benytte det gamle barnehagebygget til undervisningslokale og annet menighetsarbeid når Søreide menighetsbarnehage flytter i nytt bygg. Vi søker om at bygget får nødvendig oppgradering og reparasjon, men er også villige til å se på en viss egeninnsats for å få dette til.
- Flisene rundt kirken inkludert inngangspartiet må utbedres.
- Inngangspartiet til bårerom er i svært dårlig forfatning. Må utbedres når barnehagen har flyttet og tatt med seg sine ting.
- Parkeringsplassen må merkes opp på nytt. Dersom Akasia barnehage skal bruke kirkens parkering i arbeidstiden, må det markeres et eget område for dette. Her er vi i dialog med barnehagen om hvor mange biler de har behov for.
- Kirkens ansatte må få markert parkering til 3 biler utenfor inngangsdøren (ved ny ladestasjon). (Sokneprest, kirketjener, Adm.leden).
- Gelender helt opp til orgelet. Det oppleves utrygt at det ikke er noe å holde seg i før en har kommet litt ned i trappen. Utgjør en risiko for fall i trappen (som også har skjedd).

ØNSKESLISTE:

- Ladestasjon for EL-bil.
Flere bruker EL-bil til kirken. Både ansatte og besøkende kan ha behov for å få ladet bilen.
- God skilting til kirken. Det trengs skilt til kirken fra Steinsvikvegen.
- Informasjonstavle med belysning. Vi ønsker oss en utendørs informasjonstavle med belysning.

Ytre Arna menighetsråd:

78/19	<p>Innspel til budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2024</p> <p>Forslag til budsjett og økonomiplan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Måling av kyrkja. Det er spesielt tårnet, inngangspartia og veggen mot kyrkjelydshuset. (austveggen). • Bårehuset må oppgraderas. (Mykje fuktighet) • Nye panelomnar i kyrkjeskipet. • Løparen i kyrkjeskipet må fornyast. <p>Forslaget vart vedteke samrøystes.</p>
--------------	--

Åsane menighetsråd:

Åsane menighetsråd har i møte 29.08.2019 vedtatt følgende innspill til BKF,

budsjett 2020 og økonomiplan 2021 - 2024:

Lokaler for Haukås nærkirkearbeid.

Haukås nærkirke er Åsane menighet sitt arbeid i Åsane Nord (Breistein, Haukås, Almås og Hylkje), og ble startet opp i 2008 for å møte en forventet utbygging i området. Nå feires det gudstjenester i NLA sine lokaler på Breistein ca. en gang i måneden, der mellom 100 og 200 mennesker samles. I tillegg drives det barne-, ungdoms- og konfirmantarbeid i samarbeid med Haukås indremisjon. NLA skal etablere seg i nye lokaler på Minde, og kommer til å selge eiendommene i Sandviken og på Breistein. Det er behov for investeringer for å sikre lokaler for nærkirkearbeidet på Haukås.

1. **Heis.** Det er behov for heis mellom hovedetasjen og underetasjen. Lokalene i Torgstuen (nede) brukes en del i kombinasjon med kirkerommet, f.eks. til kirkekaffe. Det er ikke mulig for rullestolbrukere og andre med dårlig bevegelse å komme seg ned uten å gå utendørs. Det er behov for heis for å kunne tilfredsstillende universell utforming.
2. **Skilting rundt og i Åsane kirke.** Det er ikke skiltet på veinettet inn mot Åsane kirke, det bør gjøres. I tillegg er det dårlig og mangelfull skilting rundt og inni kirkebygget.
3. **Utvidelse/ombygging av kontorfløy.** Åsane kirke trenger møterom og samtalerom, samt utvidelse av kontorplasser.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Menighetsrådene i Bergen

Dato: 14.05.2019

Vår ref: 19/01307-1

Deres ref:

Innspill til budsjett 2020 og økonomiplan 2021 - 2024

Med dette starter vi arbeidet med budsjett 2020 og økonomiplan for perioden 2021 – 2024. I november/desember 2019 skal fellesrådet vedta budsjett for 2020, samt økonomiplan som legger grunnlaget for vår søknad til Bergen kommune for perioden 2021 – 2024. Denne søknaden blir sendt i mai 2020, men tallene blir sendt kommunen tidligere på vinteren.

Det er med andre ord tid for langsiktig tenkning i forhold til fremtidige behov i den enkelte menighet. Vi ber menighetsrådene om begrunnede innspill i prioritert rekkefølge. Dette kan dreie seg om små og store vedlikeholdsoppgaver, små og store utbyggingsønsker, nytt utstyr av ulike slag, ønske om stillinger eller driftsoppgaver som bør styrkes. Vi skjønner det dersom noen menighetsråd synes det er utfordrende å skulle legge inn innspill nå, like før en menighetsrådsperiode er over – men vi må starte budsjettprosessen tidlig på høsten, så vi kommer ikke utenom.

BKF søker hvert år Bergen kommune om lønnsmidler til flere diakonstillinger. Det er ikke realistisk å forvente økte rammer til andre stillinger, annet enn i spesielle tilfeller. Eventuelle nye stillinger utover diakoni vil derfor måtte finansieres gjennom intern effektivisering, endring av rutiner og arbeidsprosesser eller egenfinansiering (for eksempel gjennom menighetenes givertjeneste).

Når det gjelder tiltak på eller i kirkebyggene vil innspillene fra menighetene bli vurdert sammen med pålegg fra myndigheter, HMS-tiltak, vedlikeholdsbehov påvist i tilstandsrapporter, tiltak for sikring av universell tilgjengelighet, ENØK-tiltak mv. Kirkebyggutvalget blir forelagt alle innspillene før disse legges fram for fellesrådet. De årlige bevilgningene dekker på langt nær alle ønsker og behov, så prioritering er viktig. Vi erfarer at det kan være større vilje til økte bevilgninger for tiltak som kan delfinansieres av menighetens egne midler. Menighetsrådenes innspill vedlegges budsjettsakene i november/desember.

Vi ber dere sende tilbakemelding innen **10. september 2019** til post@bergen.kirken.no. Vennligst merk brev/mail med 19/01307-1. Ta gjerne kontakt dersom dere har spørsmål eller trenger hjelp i forbindelse med behandlingen i menighetsrådene.

Med vennlig hilsen

Mette Rogstad Heimli
Økonomisjef
5559 3224 /934 07 367

Tove Margrete Nordmark
Sjef menighetsavdelingen
5559 7161/996 42 317

Arne Tveit
Kirkebyggsjef
5559 3225/483 08 338

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Postadresse:

Vestre Strømkaien 7
5008 BERGEN

E-post:

Web: <https://kirken.no/bergen/>
Org.nr.:

Telefon: +47 55 59 32
00

Telefaks:

Saksbehandler

Mette Rogstad Heimli

Mottakere:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Asbjørn Vilkenen		19/04157-4	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	48/19	30.10.2019

Fullmakt til ansettelse av sjef for Menighetsavdelingen

Ansettelsesmyndighet i BKF er delegert til kirkevergen, jfr. Personal- og arbeidsreglementet for BKF etter vedtak i fellesrådet 02.10.2013. Unntatt er ansettelse av kirkeverge, her skal ansettelsen gjøres av fellesrådet.

Stillingen som sjef for Menighetsavdelingen er nå lyst ledig med 7 søkere til stillingen. Én av søkerne er leder av fellesrådet, Lars Kristian Stendahl Gjervik (LKSG). Leder av fellesrådet er kirkevergens nærmeste leder. Det er derfor en habilitetskonflikt for kirkevergen å foreta denne ansettelsen når LKSG er søker.

Kirkevergen har hentet faglig råd i Arbeidsgiveravdelingen i KA. Rådet fra KA er å legge ansettelsen til et høyere organ enn kirkevergen – enten at fellesrådet ansetter, eller at fellesrådet gir AU fullmakt til å foreta ansettelsen. Kirkevergen vurderer AU som det mest hensiktsmessige organet og ber derfor fellesrådet om å gi AU fullmakt til å foreta ansettelsen av ny sjef for Menighetsavdelingen. Kirkevergen vil forberede beslutningsgrunnlaget for ansettelsen i henhold til vanlig prosedyre.

Saksorientering

Det vises til protokoll fra AU 15.10.19 sak 72/19 og vedtaket: *BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag.*

Kirkevergens forslag til vedtak

Fellesrådet gir BKF Arbeidsutvalg (AU) fullmakt til å foreta ansettelse av ny sjef for Menighetsavdelingen i BKF.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Asbjørn Vilkenen		19/04158-3	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	49/19	30.10.2019

Reglement for BKF's valgkomité

I forberedelsene til konstituering av nytt fellesråd og valg av medlemmer til de ulike utvalgene er det avdekket behov for et eget reglement for valgkomiteen. Ikke minst er det behov for å tydeliggjøre funksjonstiden for valgkomiteen da denne må strekke seg ut over funksjonstiden for fellesrådet. Forslag til reglement ligger vedlagt.

Vedlegg:

Reglement for BKF's valgkomité

Saksorientering

Det vises til protokoll fra AU 15.10.19 sak 73/19 og vedtaket: *BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag.*

Kirkevergens forslag til vedtak

Fellesrådet vedtar vedlagte forslag til reglement for BKF's valgkomité

Reglement for Bergen kirkelige fellesråds valgkomité

Valgkomiteen skal utføre sine oppgaver i henhold til bestemmelsene i Kirkeloven.

1 Valg, funksjonstid og sammensetning

Valgkomiteen består av fire medlemmer fra Bergen kirkelige fellesråd, valgt av og blant Bergen kirkelige fellesråds medlemmer.

Representantene utpekes normalt for en fireårs periode fra og med valg i konstituerende møte i nytt fellesråd og til neste fellesråd er konstituert med leder, nestleder, arbeidsutvalg og ny valgkomité.

Dersom et medlem går ut av valgkomiteen, velges nytt medlem av fellesrådet.

Valgkomiteen konstituerer seg selv.

2 Mandat

Valgkomiteen skal fremme forslag til leder og nestleder i Bergen kirkelige fellesråd for ett år om gangen, samt fremme forslag til medlemmer til Arbeidsutvalg, Administrasjonsutvalg, Kontrollutvalg, Lederlønnsutvalg og Valgkomité.

Valgkomiteen kan også få i oppgave å fremme forslag til medlemmer, eller leder og nestleder i andre utvalg som fellesrådet oppnevner.

Mandatet gjelder dersom ikke annet fremgår av overordnet regelverk.

3 Møter i valgkomiteen

1. Kirkevergen innkaller til første møte i valgkomiteen og sender samtidig en oversikt over fellesrådets utvalg samt gjeldende reglementer.
2. For å ivareta framdrift og kontinuitet bør det utarbeides en møteplan for valgkomiteen.
3. Valgkomiteen skal i tillegg ha møte når lederen finner det påkrevd eller når minst 2 medlemmer krever det.
4. Valgkomiteen skal som hovedregel innkalles skriftlig med 7 dagers varsel. Dette kan fravikes dersom behovet for rask avgjørelse krever det.
5. Valgkomiteens møter holdes for lukkede dører.
6. Valgkomiteen er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede, herunder leder. Avgjørelser treffes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

4. VARIGHET

Dette reglementet for Bergen kirkelige fellesråds valgkomité er vedtatt i Bergen kirkelige fellesråd 30. oktober 2019 og gjøres gjeldende fra 30. oktober 2019.

DEN NORSKE KIRKE

BKF Gravplass

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Inghild Hareide Hansen	840	19/04128-3	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	50/19	30.10.2019

Revisjon av særbestemmelser for gravminner - Vedlegg til Vedtekter for gravplassene i Bergen

Bakgrunn for saken:

Regelverk om montering, dimensjoner og sikring av gravminner finnes i [gravferdsforskriftens kapittel III – Gravminner](#). Kirkelig fellesråd skal godkjenne gravminne og fundament før det settes opp på gravplassen, jf [forskriftens §25](#). Gravferdsforskriftens [§23](#) fastsetter maksimumsdimensjoner for gravminner, og i tredje ledd åpnes det for at gravplassvedtektene fastsette særskilte bestemmelser for gravminner.

I Bergen har vi fått godkjent «Særbestemmelser for gravminner» som eget vedlegg til «Vedtekter for gravplassene i Bergen»

Særbestemmelser benyttes på gravfelt hvor forskriftens bestemmelser ikke vil gi det estetiske uttrykk eller særpreg som ønskes, eller for å ivareta historiske og arkitektoniske særtrekk. Tidligere ble særbestemmelser brukt mye, og særlig på gravfelt der gravene er små. Særbestemmelsene bør revideres med jevne mellomrom, da vi erfarer konsekvenser av særbestemmelsene, bl.a. ved innspill fra leverandører av gravminner og publikum. Ved åpning av nye gravfelt og/eller gravplasser, er det derfor viktig å vurdere om det skal tas i bruk med særbestemmelser for gravminnene.

Særbestemmelsene leses i praksis hovedsakelig av leverandører og montører av gravminner, og kan oppleves som vanskelige å sette seg inn i. Det er derfor ønskelig å forenkle dem så langt det er mulig, uten at det går på bekostning av forståelsen og uttrykket på gravplassene.

Hovedpunkter i revisjonen:

- Tidligere særbestemmelser 3 og 4 er slått sammen i nytt pkt. 3. Disse punktene var veldig like, med eneste forskjell 10 cm på høyde-/lengdebegrensning. Vi vurderer at dette ikke utgjør noen særlig forskjell ute på gravplassen, og har valgt å sette 80 cm som maksimal høyde her.
- En del generelle definisjoner er nå tatt inn i innledningen til særbestemmelsene, og gjelder på alle gravplasser i Bergen:

Det er registrert en utvikling hvor såkalt «ubearbeidet naturstein» likevel bearbeides i større eller mindre grad, for å tilpasses kundens behov. Det er derfor behov for å understreke hva gravplassforvaltningen legger i dette; det er f.eks. ikke anledning til å slippe til en flate for påføring av navn. Det har tidligere utviklet seg en praksis for at

naturstein skulle være liggende. Dette kan vi imidlertid ikke se behøver å være en begrensning, slik at naturstein også kan tillates stående. Vi presiserer dette ved å tillate skjæring av bunn for sikring på stående naturstein.

Navneplate i bedet er en relativt mye benyttet løsning ved gjenbruk av grav. Enten fordi det ikke er plass til flere navn på eksisterende gravminne, eller fordi gravminnet er bevaringsverdig slik det allerede står. Vi erfarer at «navneplate i bed» ikke er et entydig begrep, og at det er behov for nærmere regulering av disse platene. Gravferdsforskriften §20 slår fast at det som regel bare skal plasseres ett gravminne på en grav. Det er derfor viktig at særbestemmelsene regulerer dimensjoner og maksimumsmål mer detaljert, ikke minst for å unngå at navneplatene blir «gravminne nr.2». Det ligger i tillegg både HMS- og driftshensyn til grunn for å ha begrensninger på «navneplate i bed».

Regulering av lysstyrke og bruk av portretter er konsekvens av utviklingen vi ser på gravplassene. F.eks. gir LED-belysning nesten ubegrensede tekniske muligheter for bruk av lys på/ved gravminnene. Vi har dermed måtte tenke gjennom hvordan vi ønsker at gravplassene skal se ut, og har valgt å relatere lysstyrken mot levende lys. Levende lys er den tradisjonelle belysningen som har vært brukt på gravene, og tillatt lysstyrke på 1 lumen vil ikke endre det tradisjonelle uttrykket i vesentlig grad. Lysstyrken vil heller ikke oppleves som sjenerende overfor omkringliggende graver, en vurdering som har vært sentral.

Bruk av portrett av avdøde på gravminnet er blitt vanligere. Av hensyn til omgivelsene og andre besøkende på gravplassene, vurderes det som riktig å legge noen begrensninger på størrelse. Det vil heller ikke tillates bilde av andre enn den gravlagte.

Ut over de nevnte endringene og presiseringene, er det foretatt mindre korrigeringer og justeringer i særbestemmelsene på de enkelte gravplassene samt tilpasning til definisjoner på side 1 og ny inndeling av særbestemmelsene.

Vedlagt innkallingen følger gamle og nye særbestemmelser til orientering.

Vedlegg:

Særbestemmelser for gravminner - Revidert 04.06.2014

Særbestemmelser for gravminner - versjon 24.09.19

Saksorientering

Gravplassutvalget har i sitt møte 2. oktober 2019, sak 20/19 gjort følgende vedtak:

Gravplassutvalgets vedtak:

Gravplassutvalget tar saksfremlegget og forslag til nye Særbestemmelser for gravminner til orientering. Saken oversendes Bergen kirkelige fellesråd for vedtak

Det vises til protokoll fra AU 15.10.19 sak 74/19 og vedtaket: *BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag*

Kirkevergens forslag til vedtak

- 1) Bergen kirkelige fellesråd vedtar den fremlagte revisjon av 24.09.2019 av vedlegg til vedtektene for gravplassene i Bergen, «Særbestemmelser for gravminner».
- 2) Særbestemmelsene oversendes Bjørgvin bispedømmeråd for godkjenning.

Særbestemmelser for gravminner - Gravplassene i Bergen

Revidert 04.06.2014, iverksatt 04.06.2014

Særbestemmelser for gravminner

Jfr. Vedtekter for gravplassene i Bergen § 7.

Forklaring:

Pkt. 1. På disse gravene kan det bare nyttes ubearbeidet naturstein. Maksimal størrelse er anført.

Pkt. 2. Maksimumsmål på gravminner:

- Stående gravminne: H 70 cm, br. 40 cm, ty. 20 cm
- Liggende plater skal skråstilles: L 40 cm, br. 40 cm, ty. 20 cm
- Ubearbeidet naturstein: Diameter: 40 cm

Pkt. 3. Maksimumsmål på gravminner:

- Stående gravminner: H 70 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
- Liggende plater skal skråstilles: L 60 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
- Ubearbeidet naturstein: Diameter: 50 cm

Pkt. 4. Maksimumsmål på gravminner:

- Stående gravminner: H 80 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
- Liggende plater skal skråstilles: L 70 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm
- Ubearbeidet naturstein: Diameter: 50 cm

Forkortelser: H: høyde, L: lengde, br.: bredde og ty.: tykkelse

Arna kirkegård:

AR.B00 rekke 01

AR.H00 rekkene 06-10

AR.I20 rekkene 18-25

Se pkt. 4.

Biskopshavn kirkegård:

På Biskopshavn kirkegård inngår gravminnene som en del av selve kirkegården.

For å kunne oppnå den virkning som er tiltenkt, er det fastsatt følgende bestemmelser:

BI.A00	rekke 01:	Plater festet til kirkegårdsmuren Platene skal være 6-kantete, største bredde 30 cm Fra grav 58 til 65 er det tillatt med ubearbeidet naturstein
	rekke 02:	Plater på bakken 30 cm x 30 cm Fra grav 58-65 er det tillatt med ubearbeidet naturstein
	rekke 03:	Plater på bakken 30 cm x 30 cm Fra grav 43-50 er det tillatt med ubearbeidet naturstein
	rekke 04:	Ubearbeidet naturstein
BI.B00	rekke 01:	Navnene settes på mur
	rekke 02-05:	Plater på bakken 30 cm x 30 cm
	rekke 06:	Stående gravminner: H 60 br. 35 cm, ty. 14 cm
BI.C00		Ubearbeidet naturstein.
BI.D00 og BI.E00		Urnegraver 100 x 100 cm maksimumsmål: Stående gravminner: H 70 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm Liggende plater skal skråstilles: L 60 cm, br. 50 cm, ty. 20 cm Ubearbeidet naturstein: Diameter 50 cm

Særbestemmelser for gravminner - Gravplassene i Bergen

Revidert 04.06.2014, iverksatt 04.06.2014

Eidsvåg gravplass:

EI.G00 rekkene 02-04 og 06-08, 50 cm diameter

EI.H00

Se pkt. 1.

EI.G00 rekkene 01 og 05

Se pkt. 3.

EI.A10 rekkene 05-07

EI-B10 rekke 04, gravene 07-14
rekkene 05 og 06

EI.C20 rekke 01 gravene 03-12

EI.D20 rekke 01 gravene 07-12
rekke 02 gravene 07-09

EI.F10

EI.F20

Se pkt. 4.

Fana kirkegård:

FA.Y10, 50 cm diameter

Se pkt. 1.

FA.D00 rekkene 02-17

FA.L00

Se pkt. 4.

Gravdalspollen gravplass:

G00 rekke 09 – naturstein er lagt ut på disse gravene, 40 cm diameter
rekke 10 – naturstein er lagt ut på disse gravene, 40 cm diameter

Se pkt. 1.

A10 rekke 01, gravene 01-20
rekke 02, gravene 11-20

G00 rekkene 01-08

Se pkt. 2.

M00

Se pkt. 4.

Loddefjord gravplass:

LO-M10 Sirkelgraver

På gravfeltene med sirkelgraver er gravminnet anlagt av BKF ved tildeling av grav. Utgiftene til gravminnet dekkes av den ansvarlige for graven. Gravminnet er del av en helhet og kan ikke byttes ut. Gravminnet skal utstyres med navneplate i bronse etter BKF's anvisning. Jfr. Også Vedtektenes § 8. 3.

LO.A10

Se pkt. 3.

Særbestemmelser for gravminner - Gravplassene i Bergen

Revidert 04.06.2014, iverksatt 04.06.2014

LO.A20
LO.A30
LO.A40
LO.B10
LO.B20
LO.F10
LO.004 rekkene 01-08, gravene 33-36
LO.005 rekkene 01-07, gravene 33-36 og rekke 08
LO.009
LO.014 – LO.017
Se pkt. 4.

Møllendal gravplass:

GR.G00
GR.H00 rekkene 17-34
Se pkt. 2.

GR.A00 rekkene 12-18
GR.M00
GR.N00
Se pkt. 4.

HA.A00 rekkene 01-10, gravene 33-46
HA.F20
HA.M00
HA.N00
Se pkt. 4.

MØ.A10
MØ.A20
MØ.K10
Se pkt. 2.

MØ.B20 rekkene 03-13
MØ.C00 rekkene 04-13
MØ.K20
MØ.K30
MØ.O20 rekkene 01-12 og 15-31
Se pkt. 4.

På Møllendal kirkegård er gravutstyret på følgende felt vedtatt bevart:

MØ.B10

MØ.C00 en del barnegraver (kassegraver)

I tillegg er en rekke enkeltgraver og gravsteder vedtatt bevart, jfr. spesifikasjoner i eget hefte.

Bevaringsverdige graver innebærer at en av historiske årsaker ønsker å beholde gravfelt og enkeltgraver mest mulig uforandret.

Nygård kirkegård:

NG.003 rekkene 01 og 02
NG.004 rekkene 01 - 04

Særbestemmelser for gravminner - Gravplassene i Bergen

Revidert 04.06.2014, iverksatt 04.06.2014

NG.016 rekkene 01 og 02

NG.019 rekkene 01 - 04

NG.V10, br. 60 cm.

Se pkt. 2.

NG.015 rekkene 04-05

NG.018 rekkene 01-05

NG.017

Se pkt. 4.

Salhus kirkegård:

SA.A00 rekke 09

SA.I00

SA.F00 rekkene 04 og 05

SA.K00

Se pkt. 4.

Slettebakken kirkegård:

SL.B00

SL.C00

SL.D00

SL.E00

Se pkt. 4.

Solheim gravplass:

SO.N20 rekke 06, 50 cm diameter

SO.N30 rekke 06, 50 cm diameter

SO.N40 rekkene 02 og 03, 50 cm diameter

SO.O20 rekkene 12 og 13, 50 cm diameter

SO.O30 rekkene 06-09, 50 cm diameter

SO.R20 rekkene 08-11, 50 cm diameter

SO.S10 rekkene 08-10, gravene 01-18 50 cm diameter

rekkene 12-14, gravene 03-18, 50 cm diameter

SO.S20 rekkene 08-10, gravene 01-15, 50 cm diameter

rekkene 11-14, gravene 01-13, 50 cm diameter

rekkene 16-17, gravene 16-29, 50 cm diameter

Se pkt. 1.

SO.I10 rekkene 01-07

SO.I20

SO.I30 rekkene 01-05

rekke 07

SO.I40 rekkene 01-04

rekke 05, gravene 22-36

rekke 06

SO.K10 rekkene 01-12

SO.K40

Se pkt. 2.

SO.O20 rekkene 14 og 15; stående gravminne br. 60 cm

SO.O30 rekkene 02-05; stående gravminne br. 60 cm

Se pkt. 3.

Særbestemmelser for gravminner - Gravplassene i Bergen

Revidert 04.06.2014, iverksatt 04.06.2014

- SO.E10
SO.F10 rekkene 23-35
SO.G40 rekkene 01-30
SO.N10
SO.N20 rekkene 02 og 03; stående gravminne br. 90 cm.
rekkene 04, 05 og rekke 07; stående gravminne br. 60 cm
SO.N30 rekkene 02 og 03; stående gravminne br. 90 cm.
rekkene 04, 05 og rekke 07; stående gravminne br. 60 cm
SO.N40 rekkene 04-10
SO.O10
SO.O20 rekkene 01-11; stående gravminne br. 60 cm
SO.R10
SO.R20 stående gravminne br. 60 cm
SO.R30
SO.S10 rekkene 01-07
rekkene 08-10, gravene 21-39
rekke 11
rekkene 12-14, gravene 20-36, stående gravminne br. 60 cm.
SO.S20 rekkene 01-07
rekkene 08-10, gravene 17-46
rekkene 11-14, gravene 16-43
rekkene 15-17, gravene 01-13 og 32-42, stående gravminne br. 60 cm
SO.U10
Se pkt. 4.

Storetveit kirkegård:

- ST.G10
ST.G20
ST.G30
ST.G40
ST.G50
ST.H10
ST.H20
ST.H30
ST.H40
ST.K00
ST.A10 rekke 04
ST.A20 rekke 01
ST.E00 rekkene 01-06
ST.F00 rekkene 06-09, gravene 01-19
rekkene 10-13, gravene 01-10
rekkene 15-18, gravene 18-24
rekkene 19-23

Se pkt. 1.

- ST.A10
ST.B00
ST.B10

Se pkt. 3.

Særbestemmelser for gravminner - Gravplassene i Bergen

Revidert 04.06.2014, iverksatt 04.06.2014

ST.C00

ST.D00

ST.F00

Se pkt. 4.

Takvam kirkegård:

TA.C00

TA.K00

Se pkt. 4.

Øvstun gravplass:

ØV.B20 rekkene 01-04

ØV.D20

ØV.E20

ØV.F20

ØV.G20

Se pkt. 3.

ØV.H10 rekkene 02-05, gravene 01-25

ØV.R00

Se pkt. 4.

Årstad gamle gravplass:

ÅG.B00

ÅG.A00

Se pkt. 4.

Årstad nye gravplass:

ÅN.A00

ÅN.C00

Se pkt. 4.

Åsane kirkegård:

ÅS.C00 rekkene 10 og 11

ÅS.H00 rekke 12, 50 cm diameter

ÅS.D00 rekke 06

Se pkt. 2.

ÅS.G00 rekke 03, gravene 21-26

rekke 04, gravene 23-28

rekke 05, gravene 21-26

ÅS.H00 rekkene 07-11

ÅS.L00

Se pkt. 4.

**Endringer i særbestemmelsene gjøres ved vedtak i Forvaltningsutvalget i Akasia,
jf. Vedtekter for gravplassene i Bergen §7**

Særbestemmelser for gravminner

jf. Vedtekter for gravplassene i Bergen §8

De alminnelige regler om gravminner i **gravferdslovens forskrifter kapittel III** gjelder for alle gravplasser og gravfelt i Bergen som ikke er nevnt særskilt i særbestemmelsene.

Det vises også til Vedtekter for gravplassene i Bergen §§7-10, som inneholder bl.a. bestemmelser om gravminner, og til enhver tid gjeldende verneplan for gravplassene i Bergen.

I tillegg gjelder følgende felles definisjoner på alle gravplasser i Bergen:

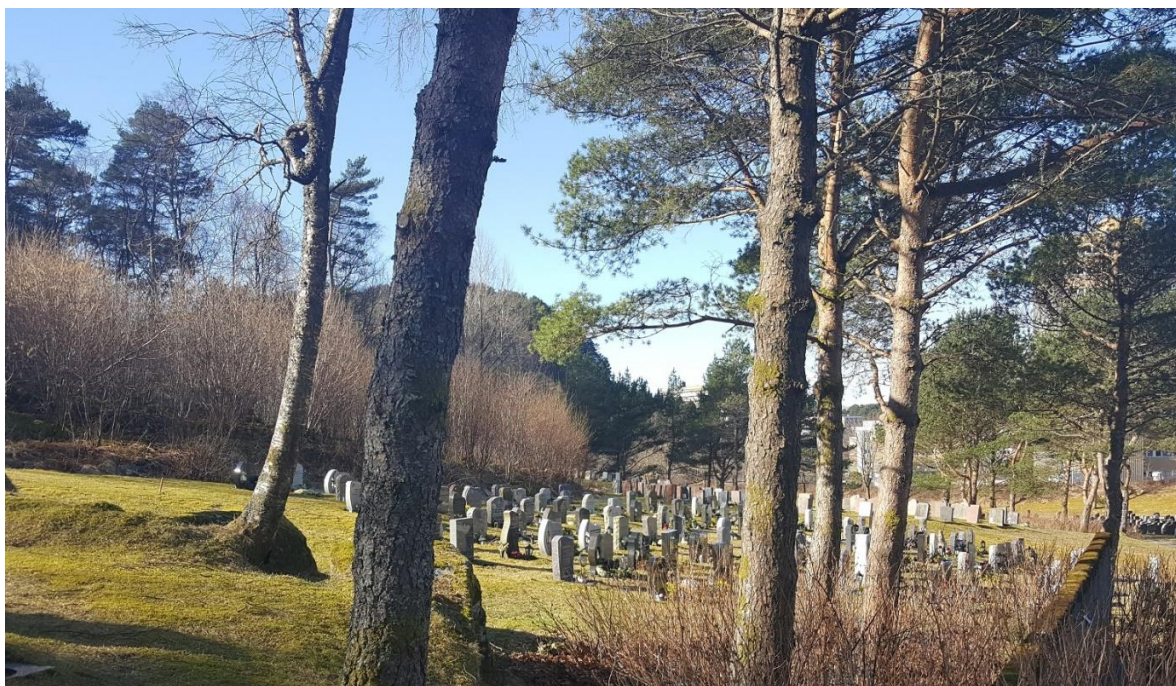
Med «ubearbeidet naturstein» forstås ingen ytre modifiseringer av steinen, bortsett fra påsetting av navn og dato. Stående naturstein kan skjæres i bunnen for forskriftsmessig sikring.

Navneplate i bed skal være skråstilt og maks B 40 cm, H 30 cm, T 4 cm. Kan støttes med enkelt stativ, men skal ikke fundamenteres.

Alle liggende plater skal være skråstilt.

Portrett på gravminnet kan ha maks størrelse 12 cm X 9 cm. Med portrett menes bilde av den gravlagte.

Fastmonterte lyskilder på gravminner kan ha en maks lysstyrke på 1 lumen (tilsvarende 1 levende flamme).

Særbestemmelsene:

Pkt. 1

På disse gravene kan det kun benyttes ubearbeidet naturstein. Størrelsesbegrensninger er oppgitt for hvert felt.

Pkt. 2

Maksimumsmål på gravminner:

- Stående gravminne: H 70 cm, B 40 cm, tykkelse 20 cm
- Liggende plater skal skråstilles: H/L 40 cm, B 40 cm, tykkelse 15 cm
- Ubearbeidet naturstein: diameter 40 cm

Pkt. 3

Maksimumsmål på gravminner:

- Stående gravminne: H 80 cm, B 50 cm, tykkelse 20 cm
- Liggende plater skal skråstilles: H/L 60 cm, B 50 cm, tykkelse 15 cm
- Ubearbeidet naturstein: diameter 50 cm

Pkt. 4

På Biskopshavn kirkegård inngår gravminnene som en del av selve gravplassens arkitektur. Opprinnelig var det kun benyttet Iddefjordgranitt. All bearbeidet stein skal derfor være i lys granitt. For å kunne bevare den tiltenkte virkningen, er det fastsatt egen særbestemmelse for denne gravplassen. Se begrensninger under gravplassens enkelte felt.

Forkortelser: H=høyde, L=lengde, B=bredde, T=tykkelse, Ø=diameter

De historiske gravplassene:

Alle gravminner på de historiske kirkegårdene er vedtatt bevart. Gravminner skal ikke endres eller skiftes ut. Ved urnenedsettelse i festede graver tillates navneplater i bedet, som skal godkjennes på vanlig måte.

- Assistentkirkegården
- Domkirkegården
- Korskirkegården
- Mariakirkegården
- Nykirkegården
- St. Jakob kirkegård

Arna kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	
B10	01-02		3	
H00	06-10		3	
I20	18-25		3	

Biskopshavn kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	
A00	01	01-57	4	Plater (upolert lys grå granitt) festet til kirkegårds-muren, 6-kantet, maks høyde og bredde 30cm, maks tykkelse 3cm Monteres med spiss opp.
	01	58-65	4	Ubearbeidet naturstein Ø50cm
	02	01-57	4	Liggende flat stein (upolert lys grå granitt) på bakken, maks høyde og bredde 30cm. Maks tykkelse 10cm. Påmonterte dekorgjenstander, vaser og lykter ikke tillatt. Stein skal ikke skrånstilles.
	02	58-63	4	Ubearbeidet naturstein Ø50cm
	03	1-45		Liggende plater (upolert lys grå granitt) på bakken, maks høyde og bredde 30cm. Maks tykkelse 10cm. Påmonterte dekorgjenstander, vaser og lykter ikke tillatt. Stein skal ikke skrånstilles.
	03	43-50	4	Ubearbeidet naturstein Ø50cm
	04		4	Ubearbeidet naturstein Ø50cm
B00	01		4	Navn og datoer inngraveres direkte på mur. Montering av lykter eller andre dekorgjenstander ikke tillatt.
	02-05		4	Liggende flat stein (upolert lys grå granitt) på bakken, maks høyde og bredde 30cm. Maks tykkelse 10cm. Påmonterte dekorgjenstander, vaser og lykter ikke tillatt. Stein skal ikke skrånstilles.
	06		4	Stående gravminner (upolert lys grå granitt) med buet topp: H60cm, B35cm, T14cm
C00			4	Ubearbeidet naturstein Ø50cm
D00			2	
E00			2	

Eidsvåg gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
A10	05-07		3	
B10	04	07-14	3	
	05-06		3	
C20	01	03-12	3	
D20	01	07-12	3	
	02	07-09	3	
G00	01		3	
	02-04		1	Ø50cm
	05		3	
	06-08		1	Ø50cm
H00			1	Ø60cm

Fana kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
A10	Feltene er bevart. Gravminner skal bestå slik de er i dag. Navneplate i bed tillates			
B10				
D00	02-17		3	
G10	Feltene er bevart. Gravminner skal bestå slik de er i dag. Navneplate i bed tillates			
G20				
L00			3	
Y10			1	Ø50cm

Gravdalspollen gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
A10	01	01-20	2	
	02	11-20	2	
G00	01-08		2	
	09-10		1	Ø40cm – stedlig naturstein, kan ikke byttes ut. Tildeles ikke nye graver.
M00			3	

Loddefjord gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
A10			3	
A20			3	
A30			3	
A40			3	
B10			3	
B20			3	
F10			3	
04	01-08	33-36	3	
05	01-07	33-36	3	
	08		3	
09			3	
14			3	
15			3	
16			3	
17			3	

Møllendal gravplass

avd. Grønneviken

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
GR.A00	12-18		3	
GR.G00			2	
GR.H00	17-34		2	
GR.M00			3	
GR.N00			3	

Møllendal gravplass

avd. Haukeland

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
HA.A00	01-10	33-46	3	
HA.F20			2	
HA.M00			3	
HA.N00			3	

Møllendal gravplass

avd. Møllendal

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
MØ.A10			2	
MØ.A20			2	
MØ.B10	Feltet er bevart. Gravminner skal bestå slik de er i dag. Navneplate i bed tillates			
MØ.B20	03-13		3	
MØ.C00	04-13		3	Enkeltgraver på disse rekkene er bevart, med restriksjoner for hva som endres/byttes ut. Kontakt Gravplassmyndigheten i Bergen
MØ.K10			2	
MØ.K20			3	
MØ.K30			3	
MØ.O20	01-12		3	
	15-44		3	

Nygård kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
03	01-02		2	
04	01-04		2	
15	04-05		3	
16	01-02		2	
17	01-05		3	
18	01-05		3	
19	01-04		2	

Salhus kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
A00	09		3	
F00	04-05		3	
I00			3	
K00			3	

Slettebakken kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
Alle felt			3	

Solheim gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
E10			3	
F00			3	
G40	01-30		3	
I10	01-07		2	
I20			2	
I30	01-05		2	
	07		2	
I40	01-04		2	
	05	22-36	2	
	06		2	
K10	01-12		2	
K40			2	
N10			3	
N20	04-05		3	
	06		1	Ø50cm
	07		3	
N30	04-05		3	
	06		1	Ø50cm
	07		3	
N40	02-03		1	Ø50cm
	04-10		3	
O10			3	
O20	01-11		3	
	12-13		1	Ø50cm
	14-15		3	
O30	02-05		3	
	06-09		1	Ø50cm
R20	01-07		3	
	08-10		1	Ø50cm
R30			3	
S10	01-07		3	
	08-10	01-18	1	Ø50cm
	08-10	21-39	3	
	11		3	
	12-14	03-18	1	Ø50cm
	12-14	20-36	3	
S20	01-07		3	
	08-10	01-15	1	Ø50cm
	08-10	17-46	3	
	11-14	01-13	1	Ø50cm
	11-14	16-43	3	
	16-17	01-13	3	
	16-17	16-29	1	Ø50cm
	16-17	32-42	3	
U10			3	

Storetveit kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
A10	01-03		3	
	04		1	Ø60cm
A20	01		1	Ø60cm
B00			3	
B10			3	
C00			3	
D00			3	
E00	01-06		1	Ø50cm
F00	06-09A		1	Ø50cm
	10-13A	01-10	1	Ø50cm
	10-13A	11-29	3	
	15-18	01-16	3	
	15-18	18-24	1	Ø50cm
	19-23		1	Ø50cm

Takvam kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
C00			3	
K00			3	

Øvsttun gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
B20	01-04		3	
D20			3	
E20			3	
F20			3	
G20			3	
H10	02-05	1-25	3	
R00			3	

Årstad gamle gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
Alle felt			3	

Årstad nye gravplass

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
Alle felt			3	

Åsane kirkegård

Felt	Rekke	Grav	Særbestemmelse pkt:	Størrelse
C00	10-11		2	
D00	06		2	
H00	Feltet er bevart. Gravminner skal bestå slik de er i dag. Navneplate i bed tillates			
G00	03	21-26	3	
	04	23-28	3	
	05	21-26	3	
L00			3	

Forklaring på beliggenhet

Eks. ÅS.G00.05.26

ÅS = gravplassen (her Åsane kirkegård)

G00 = feltbetegnelse

05 = rekkenummer

26 = gravnummer

For å finne en beliggenhet kan det søkes på gravplass.no «Søk etter grav»

Under «Gravplasser» finnes oversiktskart med feltbetegnelser på de fleste gravplassene i Bergen.

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Asbjørn Vilkenen		19/04325-1	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	51/19	30.10.2019

Årsplan for kontrollutvalget i BKF 2020

Kontrollutvalget har behandlet sin årsplan i møte 10.09.2019

Vedlegg:

Innstilling - Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020

Kontrollutvalgets forslag til vedtak

Bergen kirkelig fellesråd vedtar forslag til årsplan for kontrollutvalget i BKF 2020

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020 Høst 2020	Juni 2020 Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2020	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

Sekretariat for kontrollutvalet

Bergen kirkelige fellesråd

Vår sakshandsamar: Roald Breistein

Dykkar ref.:
 Vår ref: 2017/91
 Vår dato: 17.09.2019

Innstilling - Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020

Vedlagt følger slik innstilling i sak PS 30/10 Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020 som ble behandlet i møte i kontrollutvalget i BKF 10.09.2019:

«Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020 Høst 2020	Juni 2020 Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2020	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

Påskrift fra sekretariatet:

Kontrollutvalget ber om at dette blir lagt frem som sak i møte i fellesrådet 30.10.19.

Med helsing

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Kopi til:
Kirkevergen
Utvalgsleder
Lars Kristian
Stendahl
Gjervik

Arkivsak: 217
 Arkivnr: 2017/91-20
 Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd har hatt tradisjon for å lage en årsplan som beskriver i grove trekk hvilke aktiviteter man ser for seg å gjennomføre i året som kommer.

Slik plan for 2019 ble vedtatt i møte i Fellesrådet 20.02.2019 i sak 11/19:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Forvaltningsrevisjon for en av disse prosjektene startes opp høsten 2019: <ul style="list-style-type: none"> • Iverksettelse av vedtak som er gjort av fellesrådet • Arkivering, journalføring mv. • Kontroll av fullmakter til AU og Kirkevergen, og hvordan fullmaktene blir praktisert. Kontrollutvalget får fullmakt av fellesrådet til å velge blant disse 3 prosjektene.	05.02.2019	20.02.2019
2.	Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i løpet av 2019.	05.02.2019	20.02.2019
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2018	05.02.2019	20.02.2019
4.	Årsregnskap for BKF for 2018 – Uttalelse fra kontrollutvalget	02.04.2019	24.04.2019
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	02.04.2019	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2019	02.04.2019	
7.	Behandling av forslag til prosjektplan for eierskapskontroll for 2019	September	
8.	Behandling av forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjon 2019	September	
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2020	September	

10.	Møteplan for kontrollutvalget for 2020	Desember	
11.	Årsplan for kontrollutvalget for 2020	Desember	
12.	Revisor presenterer interimisrevisjonsrapport for 2019	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

Drøfting:

Med utgangspunkt i gjeldende plan legger sekretariatet frem slikt forslag til årsplan for arbeidet i kontrollutvalget i BKF for 2020:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020 Høst 2020	Juni 2020 Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimisrevisjonsrapport for 2020	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

Ad punkt 1:

Regler for kontrollutvalget i BKF ble vedtatt i Fellesrådet 20.12.2017 der det i § 5 bl.a. står:

«Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.»

Som det går frem over skal kontrollutvalget i løpet av 2020 gjennomføre en analyse og lage en plan for forvaltningsrevisjon som skal gjelde for hele neste valgperiode. Dette arbeidet skal basere seg på en vurdering av risiko- og vesentlighetsvurderinger av alle BKF sine ulike sektorer og virksomheter. Det er vanlig at den valgte revisor, Deloitte, blir bedt av kontrollutvalget om å bistå i arbeidet med analyse og plan for forvaltningsrevisjon. Det er en målsetting at forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024 skal legges frem til godkjenning i Fellesrådet i juni 2020. Arbeidet skal bidra til at valgte forvaltningsrevisjoner vil omfatte områder der det er størst risiko for at ting kan gå galt og således bidra til kvalitetsforbedringer i BKF.

Når planen er vedtatt av Fellesrådet er det meningen at det nye kontrollutvalget skal legge denne til grunn når de skal velge neste forvaltningsrevisjonsprosjekt, jf. punkt 10 over.

Ad punkt 7:

Hvilket prosjekt det skal legges frem revisjonsrapport for på våren 2020 vil avhenge av hvilket prosjekt kontrollutvalget velger i annen sak i dette møtet. Det valgte prosjektet kan legges inn i punkt 7 i den endelige innstillingen til Fellesrådet.

Konklusjon:

Det blir anbefalt at kontrollutvalget drøfter forslag til årsplan for 2020, gjør de endringer som er nødvendig, og vedtar denne som innstilling til Fellesrådet.

Forslag til innstilling

Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020 Høst 2020	Juni 2020 Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimsrevisjonsrapport for 2020	Desember	

13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		
-----	--	--	--

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling:

Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020 Høst 2020	Juni 2020 Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2020	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID	Gradering
Siri Hoff Austgulen	414	19/00267-35	Ugradert

Kode	Tittel	Saksnummer	Møtedato
BKF	BKF - Bergen kirkelige fellesråd	52/19	30.10.2019

Referat- og orienteringssaker

1. Protokoll fra møte i AU 15.10.19 – møte nr 05/19
2. Protokoll fra møte i Gravplassutvalget 02.10.19 – møte nr 03/19
3. Protokoll fra møte i Kontrollutvalget 10.09.19

Vedlegg:

Protokoll AU møte 15.10.19
 Protokoll fra Gravplassutvalget 02.10.19
 Protokoll Kontrollutvalget 10.09.19

Kirkevergens forslag til vedtak

Sakene tas til orientering som de foreligger

DEN NORSKE KIRKE

BKF Administrasjonsavdelingen

MØTEPROTOKOLL NR 05/19

- Unntatt offentlighet

BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd

Dato: 15.10.2019 kl. 1315 - 1540
Sted: Kirkevergens kontor, Aasegården, Møterom Lyderhorn
Arkivsak: 19/01263

Tilstede: Lars Kristian Stendahl Gjervik (Delvis møtt), Bjarte Flaten, Asbjørn Valen, Gudmund Waaler (Delvis møtt),

Asbjørn Vilkenen (kirkeverge), Arne Tveit (kirkebyggsjef), Mette Rogstad Heimli (økonomisjef), Tove Margrete Nordmark (sjef menighetsavdeling), Inghild Hareide Hansen (gravplassjef), Mona Gangsøy Eide (administrasjonssjef)

Møtende varamedlemmer: Tor Nordeide for Bente Krokeide

SAKSKART		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
<u>67/19</u>	Godkjenning av innkalling og saksliste til møte 05/19	3
Godkjenning av protokoll		
<u>68/19</u>	Godkjenning av protokoll fra AU møte nr 04/19 - 03.09.19	3
Saker til behandling		
<u>69/19</u>	BKF - Økonomirapport pr 31.08.2019	4
<u>70/19</u>	Revidert budsjett 2019	4
<u>71/19</u>	Økonomiplan 2021 - 2024	5
<u>72/19</u>	Fullmakt til ansettelse av sjef for Menighetsavdelingen - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd	5
<u>73/19</u>	Reglement for BKF's valgkomité - Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd	6
<u>74/19</u>	Nye særbestemmelser for gravminner - Vedlegg til vedtektene for gravplassene i Bergen	6

<u>75/19</u>	Nygård kirkegård - Rehabilitering av fase B og navnet minnelund - ferdig bygget	7
<u>76/19</u>	Referat- og orienteringssaker	7

Bergen 16.10.2019

Lars Kristian Stendahl Gjervik
Leder

Asbjørn Vilkenen
Kirkeverge

Godkjenning av innkalling og saksliste**67/19 Godkjenning av innkalling og saksliste til møte 05/19**

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	67/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Innkalling godkjennes

Saksliste godkjennes med følgende endringer:

Sak 72/19 – Fullmakt til ansettelse av sjef for menighetsavdelingen ble behandlet etter sak 75/19

Representanten Gudmund Waaler deltok på sak 72/19 Fullmakt til ansettelse av sjef for menighetsavdelingen og sak 76/19 – Referat og orienteringssaker

Representanten Lars Kristian Stendahl Gjervik deltok ikke på sak 72/19 Fullmakt til ansettelse av sjef for menighetsavdelingen

Kirkevergen vil under sak 76/19 – Referat- og orienteringssaker informere om situasjonen i Akasia

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg vedtar enstemmig kirkevergens forslag

Godkjenning av protokoll**68/19 Godkjenning av protokoll fra AU møte nr 04/19 - 03.09.19**

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	68/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Protokollen godkjennes som den foreligger

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg vedtar enstemmig kirkevergens forslag

Saker til behandling**69/19 BKF - Økonomirapport pr 31.08.2019**

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	69/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd tar økonomirapporten pr 31.08.2019 til orientering

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

70/19 Revidert budsjett 2019

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	70/19

Forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar revidert budsjett 2019 (oktober)

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg tar utkast til revidert budsjett til orientering

71/19 Økonomiplan 2021 - 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	71/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Bergen kirkelige fellesråd vedtar økonomiplan 2021 – 2024.

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

72/19 Fullmakt til ansettelse av sjef for Menighetsavdelingen

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	72/19

Kirkevergens forslag til vedtak:

Fellesrådet gir Arbeidsutvalget (AU) fullmakt til å foreta ansettelse av ny sjef for Menighetsavdelingen i BKF

Møtebehandling

Representanten Lars Kristian Stendahl Gjervik gikk ut ved behandling av denne saken

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

73/19 Reglement for BKF's valgkomité

Unntatt etter offentlighetsloven Offl. § 14 1. ledd

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	73/19

Kirkevergens forslag til vedtak

Fellesrådet vedtar vedlagte forslag til reglement for BKF's valgkomité

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

74/19 Nye særbestemmelser for gravminner - Vedlegg til vedtektene for gravplassene i Bergen

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	74/19

Kirkevergens forslag til vedtak

- 1) Bergen kirkelige fellesråd vedtar den fremlagte revisjon av 24.09.2019 av vedlegg til vedtektene for gravplassene i Bergen, «Særbestemmelser for gravminner».
- 2) Særbestemmelsene oversendes Bjørgvin bispedømmeråd for godkjenning.

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg slutter seg enstemmig til kirkevergens forslag

75/19 Nygård kirkegård - Rehabilitering av fase B og navnet minnelund - ferdig bygget

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 BKF - Arbeidsutvalg Bergen kirkelige fellesråd	15.10.2019	75/19

Kirkevergens forslag til vedtak

- 1) Nygård kirkegård – Rehabilitering Fase B og navnet minnelund er ferdig bygget anlegg.
- 2) Saken oversendes Bjørgvin bispedømmeråd for godkjenning av ferdig bygget anlegg.

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg vedtar enstemmig kirkevergens forslag

Referat- og orienteringssaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
76/19	19/01263-21	Referat- og orienteringssaker

1. Protokoll fra møte i BKF 18.09.19 – møte nr 04/19
2. Protokoll fra møte i Gravplassutvalget 02.10.19 – møte nr 03/19

Muntlig orientering:

- Kirkevergen orienterte om situasjonen i Akasia

Kirkevergens forslag til vedtak

Sakene tas til orientering som de foreligger

Vedtak

BKF Arbeidsutvalg vedtar enstemmig kirkevergens forslag

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

Protokoll - Bergen kirkelige fellesråds gravplassutvalg

Møte: 03/19

Møtedato: Onsdag 02.10.2019 (ny dato)

Kl: 16:00 – 18:30 Oppmøte Vestre Strømkaien 7, befarings Øvsttun kapell, Øvsttun gravplass, Midttun kirkegård, fremtidig gravplassareal på Øvsttun med møte på driftsbygg på Øvsttun gravplass.

Til stede:

Jarle Sørås, BKF

Tanveer Ahmed, Bergen moské

Janeke Vatne, Human–Etisk Forbund

Linda Karen Eide, STL B

Nils Gunnar Toppe, BKF

Inghild Hareide Hansen og Åshild Rosnes, fra administrasjonen i BKF Gravplassavdelingen Anne B. Jønsson var med på befaringsen på Øvsttun kapell. Befaringsen var forsinket da det var kø fa byen. Programmet ble gjennomført på planlagt tid.

Forfall: Jorid Laura Vingen Endal, BKF og Ewa Bivand (1.vara), Den katolske kirke

Leder i utvalget, Jarle Sørås ledet møtet

Saker:

Sak: 16/19 Godkjenning av innkalling og sakliste

Gravplassutvalgets vedtak:

Innkalling godkjennes slik den foreligger.

Sakliste godkjennes slik den foreligger.

Sak: 17/19 Godkjenning av protokoll fra møtet 13.05.2019

Gravplassutvalgets vedtak:

Protokoll fra Gravplassutvalgets møte 13.05.2019 godkjennes slik den foreligger

Sak: 18/19 Befaring på Øvsttun kapell, Øvsttun gravplass. Midttun kirkegård og driftsbygg på fremtidig gravplassareal på Øvsttun.

Øvsttun kapell fra 1929 er under rehabilitering. Rehabiliteringen skal være ferdig på sutten av 2019 og utvalget fikk informasjon om rehabiliteringen og en omvisning på byggeplassen.

Utvalget gikk en runde på Øvsttun gravplass og Midttun kirkegård før befaringsen ble avsluttet med møte på driftsbygget som ligger på areal som skal bli utvidelse av Øvsttun gravplass.

Moment som kom frem under befaringsen. Øvsttun gravplass har flere muligheter for utvidelser og Midttun kirkegård har behov for en rehabilitering. Rehabiliteringen ligger i planene, pr i dag er det få nye graver, når de siste gravene er tildelt vil det ikke tildeles nye

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellesråd

graver før gravplassen er rehabilitert. Gravplassutvalget fikk også innblikk i det store ansvaret Gravplassforvaltningen i BKF har for flere bygninger på areal som på sikt skal bli gravplass.

Sak: 19/19 Nygård kirkegård – Rehabilitering fase B og navnet minnelund – Ferdig bygget

Gravplassutvalgets vedtak:

Gravplassutvalget tar saksfremlegget om at Nygård kirkegård – Rehabilitering Fase B og navnet minnelund er ferdig bygget til orientering. Saken oversendes Bergen kirkelige fellesråds arbeidsutvalg for vedtak om ferdig bygget anlegg.

Sak: 20/19 Revisjon av særbestemmelser for gravminner – Gravplassmyndigheten i Bergen

Gravplassutvalgets vedtak:

Gravplassutvalget tar saksfremlegget og forslag til nye Særbestemmelser for gravminner til orientering. Saken oversendes Bergen kirkelige fellesråd for vedtak

Sak: 11/19 Informasjon

Dette var nest siste møte i dette gravplassutvalget. Det vil bli foretatt nytt valg til nytt utvalg i Bergen kirkelige fellesråd i februar 2020. Frem til det må det foreslås nye medlemmer fra tros- og livssynsamfunn som er virksomme i Bergen og fra Samarbeidsrådet for tros og livssynsamfunn Bergen. Det vil bli sendt ut informasjon om fremgangsmåte, frist for forslag og oppmoding om å foreslå medlemmer i utvalget til tros og livssynsamfunn som er virksomme i Bergen og til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Bergen.

Ellers informerte administrasjonen om at arbeidet på Antveit gravplass er godt i gang. Åsane tidende har gitt god pressdekning på prosjektet og det har vært møte med naboene.

Av utadrettet virksomhet vil administrasjonen nevne; Deltagelse av medlem i utvalget Tanveer Ahmed og gravplassjefen under stiftsdagene i Bjørgvin bispedømme.

Gravplassmyndigheten har bidratt til at Human-Etisk forbund har hatt åpen dag på Møllendal krematorium og foredrag i Store kapell under forbundets HUM-Uke.

Det er mye pressdekning på området og gravplassforvaltningen bidrar til en mastergrad, bokprosjekt, forskningsprosjekt og får snart besøk av kolleger fra Bærum kommune.

Gravplassjefen deltar også på arrangement med innlegg og debatt om «Hvordan sørger vi?» under sorgmåneden som arrangeres av Bjørgvin bispedømmeråds diakoniutvalg og utvalg for inkludering i samarbeid med Fana prosti, Kirkens SOS og Kirkens Bymisjon.

Neste møte er mandag 11.11.19 kl. 16.00. Møtet avholdes i Aasegården.

Bergen, 05.10.19

Jarle Sørås, Gravplassutvalgets leder

Inghild Hareide Hansen, gravplassjef /sekretær for utvalget

DEN NORSKE KIRKE

Bergen kirkelige fellestråd

Møteprotokoll

Utvalg: Kontrollutvalget
Møtestad: Lyderhorn, Aasegården
Dato: 10.09.2019
Tidspunkt: 17:00 – 20.30

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Karl Johan Hallaråker	Leiar	
Jorid Laura Vingen Endal	Nestleiar	
Nils Gunnar Toppe	Medlem	
Petter Bjerksund	Medlem	
Per Kristian Erdal	Medlem	

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
------	----------	---------------

Følgende varamedlemmer møtte:

Navn	Møtte for	Representerer
------	-----------	---------------

Merknader

Per Kristian Erdal deltok i møtet til 20.30, t.o.m. sak PS 29/19

Andre som møtte:

Navn	Stilling
Lars Kristian Stendahl Gjervik	Leder i BKF, sak PS 26/19 – PS 29/19
Asbjørn Vilkenen	Kirkeverge, sak PS 26/19 – PS 29/19
Mette Rogstad Heimli	Økonomisjef, sak PS 26/19 – PS 29/19
Frode Løvlie	Forvaltningsrevisor Deloitte, t.o.m. sak PS 29/19
Espen Hordvik	Regnskapsrevisor Deloitte, t.o.m sak PS 28/19
Hogne Haktorson	Kontrollsjef i Hordaland fylkeskommune
Roald Breistein	Seniorrådgjevar i Hordaland fylkeskommune

Karl Johan Hallaråker
utvalgsleder

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
PS 24/19	Godkjenning av innkalling og saksliste		
PS 25/19	Godkjenning av møteprotokoll fra forrige møte		
PS 26/19	Leder i BKF og kirkevergen orienterer om tilsyn i Akasia barnehage AS		2019/5
PS 27/19	Evaluerer av arbeidet i kontrollutvalget i denne valgperioden		2017/80
PS 28/19	Kirkevergen orienterer om oppfølging av revisjonsrapport nr. 1 fra Deloitte		2017/82
PS 29/19	Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene		2018/59
PS 30/19	Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2019		2017/91
PS 31/19	Budsjett for kontrollarbeidet i Bergen Kirkelige Fellesråd 2020		2017/76
PS 32/19	Bestilling av forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll		2017/91
PS 33/19	Referatsaker		
RS 12/19	Partner for forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll		2017/85
RS 13/19	Kontrollutvalget i Den norske kyrkja		2019/25
PS 34/19	Eventuelt		

PS 24/19 Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak:

Sakliste og innkalling ble enstemmig vedtatt.

PS 25/19 Godkjenning av møteprotokoll fra forrige møte

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Det kom ikke frem noe under dette punktet.

Vedtak:

Møteprotokoll fra møte i kontrollutvalget 28.05.2019 ble enstemmig vedtatt.

PS 26/19 Leder i BKF og kirkevergen orienterer om tilsyn i Akasia barnehage AS

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Leder i Fellesrådet, Lars Kristian Stendahl Gjervik, og kirkeverge, Asbjørn Vilkenen, orienterte om status for tilsyn av Akasia Barnehage AS og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

PS 27/19 Evaluering av arbeidet i kontrollutvalget i denne valgperioden

Forslag til vedtak

Resultat av evaluering av arbeidet i kontrollutvalget i BKF i valgperioden 2015 – 2019 blir å legge frem for kontrollutvalget i valgperioden 2019 – 2023.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Kontrollutvalget, sammen med leder i BKF, kirkeverge, revisor og sekretariat foretok evaluering av arbeidet i kontrollutvalget i valgperioden 2015 - 2019. Resultatet av evalueringen ble slik:

Nr.	Spørsmål	Svar
1	I hvilken grad blir møtene gjennomført på en effektiv og engasjerende måte? Hva kan gjøres bedre?	Utvalget mener at det har vært et positivt opplegg så langt.
2	Er tallet på møter tilstrekkelig i forhold til saksmengden?	Ok
3	Klarer KUV å fylle kontrollfunksjonen på en god måte? Hva kan gjøres bedre?	Det er behov for å legge ned mer arbeid i prosessen når det gjelder plan forvaltningsrevisjon for å gi fellesrådet bedre grunnlag for sine beslutninger.
4	I hvilken grad har KUV hatt økonomiske rammer til å gjennomføre oppgavene på en god måte?	Ok
5	Hvordan blir KUV oppfattet av andre sentrale aktører, slik som fellesrådet og administrasjonen?	Leder i kontrollutvalget mener at man blir positivt mottatt av administrasjonen og fellesrådet. Kirkevergen mener at KUV har bidratt til å løfte BKF ift. GDPR og intern kontroll. Leder i fellesrådet oppfatter at majoriteten i rådet mener kontrollutvalget er for overdimensjonert, verdiskapingen for liten og det koster for mye.
6	Har fellesrådet og administrasjonen forståelse av hvilken rolle og ansvar KUV har? Hvordan kan KUV bidra til en god forståelse?	Jf. punkt 5. KU bidrar best med å levere nøkterne og gode produkt. Leder i fellesrådet og adm. mener KUV er en viktig funksjon og har forståelse for rollen.
7	Er det klare roller og klar ansvarsdeling mellom KUV, fellesrådet og administrasjonen?	Leder i KUV mener at det har vært avgjørende for han at han også er med i KUV i Bergen kommune der han har fått lov til å delta på kurs og konferanser som er relevante for kontrollutvalg.

8	I hvilken grad er KUV synlig nok på BKF sin hjemmeside?	Ok
9	Bør KUV gjøre mer og/eller mindre av noe?	Kirkevergen ønsker mer presise bestillinger fra KUV.
10	Hvordan fungerer samhandlingen med revisor? Hva kan gjøres bedre?	KUV er godt fornøyd med samhandlingen. Adm sluttet seg til dette.
11	Hvordan fungerer arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon/årsplan?	Jf. punkt 3.
12	Er KU fornøyd med hvordan dagens sekretariatsordning er løst?	Dagens ordning var og er viktig for den første tiden med ny sekretariatsordning. Spørsmålet fremover vil også være om Den norske kirken - som kommuner - vil arbeide for å få egen felles sekretariatsordning for eventuelle kontrollutvalg.
13	Hvordan fungerer samhandlingen med sekretariatet? Hva kan gjøres bedre?	Positiv omtale av dagens ordning med HFK som sekretariat.
14	Hva bør folkevalgtopplæringen for det nye KUV inneholde og hvor omfattende bør den være?	Kontrollutvalget bør få anledning til å delta på et kurs spesielt tilrettelagt for kontrollutvalg.
15	Folkevalgtopplæring for det nye fellesrådet: - Bør roller og ansvar for KUV presenteres her? - Tilstrekkelig med ressurser til opplæring	Kontrollutvalget sin rolle og ansvar bør presenteres for fellesrådet, både dets kontrollfunksjon og bidrag til BKF's omdømme.
16	Annet	Bare det at man har et KUV bidrar i positiv grad når det gjelder omdømme. Leder i KUV har inntrykk av at man blir oppfattet som positiv ift. omdømme.

Vedtak:

Resultat av evaluering av arbeidet i kontrollutvalget i BKF i valgperioden 2015 – 2019 blir å legge frem for kontrollutvalget i valgperioden 2019 – 2023.

PS 28/19 Kirkevergen orienterer om oppfølging av revisjonsrapport nr. 1 fra Deloitte

Forslag til vedtak

Saken blir lagt frem uten forslag til vedtak.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Økonomisjef Mette Rogstad Heimli, redegjorde for hva som er gjort/vil bli gjort i forhold til anbefalingene fra Deloitte AS i revisjonsrapport nr. 1 og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Regnskapsrevisor, Espen Hordvik i Deloitte, gav også positiv tilbakemelding på det som er gjennomført av administrasjonen på området.

Etter dette ble slikt vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Informasjonen ble tatt til orientering.

PS 29/19 Forvaltningsrevisjon av ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene

Forslag til innstilling

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - a. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - b. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
 - c. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - d. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.
4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.
10. Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Forvaltningsrevisor i Deloitte, Frode Løvlie, presenterte resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene» og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalget ber om at Deloitte får 15 minutter til å presentere revisjonsrapporten for fellesrådet i møte 30.10.19.

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling:

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonsrapport av «Ansvars-, rolle- og myndighetsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene», ber fellesrådet i BKF kirkevergen sørge for å:

1. Etablere et overordnet delegeringsreglement i BKF, der fullmakter og rolle- og ansvarsdelinger tydelig fremgår.
2. Sikre etterlevelse av den avtalte rolle- og ansvarsdelingen i BKF, herunder å gi menighetene og administrasjonslederne tilstrekkelig oppfølging.
3. Ytterligere klargjøre og operasjonalisere hva som er administrasjonsleders oppgaver og ansvarsområder, herunder:
 - e. Tydeliggjøre hva som ligger i administrasjonsleders daglig leder-funksjon.
 - f. Tydeliggjøre hva det vil si å være «BKF's representant i soknet».
 - g. Utarbeide rutiner som mer utfyllende dekker hva administrasjonslederne skal rapportere på, når det skal rapporteres, og på hvilken måte det skal rapporteres.
 - h. Sikre at administrasjonslederne får tilstrekkelig informasjon om maler og retningslinjer for deres arbeid, og hvor de finner disse.

4. Utarbeide opplæringsplaner for administrasjonslederne.
5. Sikre at det blir utarbeidet stillingsbeskrivelser for områdelederstillingen.
6. Vurdere tiltak for å ytterligere klargjøre rolle- og ansvarsdeling mellom administrasjonslederne og menighetene.
7. Vurdere tiltak for å sikre at det blir utarbeidet virksomhetsplaner i alle menighetene.
8. Sikre at menighetsrådenes påvirkning i ansettelsesprosesser forankres tydeligere og praktiseres som forutsatt.
9. Sikre at pågående prosesser knyttet til rolle- og ansvarsfordeling mellom Kirkevergen og menighetene ferdigstilles.
10. Å lage en prioritert handlingsplan til kontrollutvalget innen 01.12.2019 som viser hvilke tiltak som skal settes i verk for å følge opp anbefalingene i rapporten, når tiltakene skal settes i verk og hvem som skal ha ansvaret for iverksettingen.

PS 30/19 Årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2019

Forslag til innstilling

Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020 Høst 2020	Juni 2020 Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2020	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling:

Fellesrådet vedtar slik årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2020:

Nr.	Tekst	Kontrollutvalget	Fellesrådet
1.	Plan for forvaltningsrevisjon for BKF for perioden 2020 – 2024	Vår 2020	Juni 2020
3.	Årsmelding for kontrollutvalget for 2019	Vinter 2020	Vinter 2020
4.	Årsregnskap for BKF for 2019 – Uttalelse fra kontrollutvalget	April 2020	April 2020
5.	Revisor legger frem uavhengighetserklæring	April 2020	
6.	Revisor presenterer revisjonsplan for regnskapsrevisjonen for 2020	April 2020	
7.	Revisjonsrapport <ul style="list-style-type: none"> • Eierskapskontroll av BKF sitt eierskap i selskap og/eller • Forvaltningsrevisjonsrapport av 	Vår 2020	Juni 2020
		Høst 2020	Høst 2020
8.	Årsplan for kontrollutvalget for 2021	September 2020	Høst 2020
9.	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i BKF for 2021	September 2020	Desember 2020
10.	Bestilling av forvaltningsrevisjon, i tråd med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon, jf. punkt 1.	September 2020	
11.	Møteplan for kontrollutvalget for 2021	Desember	
12.	Revisor presenterer interimrevisjonsrapport for 2020	Desember	
13.	Andre saker som kan oppstå som kontrollutvalget finner ut trenger utvalgets fokus, og saker oversendt fra Fellesrådet.		

PS 31/19 Budsjett for kontrollarbeidet i Bergen Kirkelige Fellesråd 2020**Forslag til vedtak**

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til budsjett inkludert endringer som blir gjort i møtet.
2. Budsjettforslaget sendes Fellesrådet for videre behandling.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019**Behandling i møtet:**

Sekretariatet presenterte forslag til budsjett for kontrollarbeidet i BKF for 2020 og svarte på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar forslag til budsjett inkludert endringer som blir gjort i møtet.
2. Budsjettforslaget sendes Fellesrådet for videre behandling.

PS 32/19 Bestilling av forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ønsker at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og/eller eierskapskontroll av
2. Deloitte blir bedt om å levere forslag til prosjektplan (-er) i tråd med de føringer utvalget har gitt, inkl. formål, problemstillinger, ev. avgrensinger, leveringstidspunkt og ressursbruk.
3. Forslag til prosjektplan (-er) bes levert sekretariatet senest innen 23.09. 2019.
4. Kontrollutvalget gir leder i utvalget, i samråd med sekretariatet, fullmakt til å godkjenne prosjektplanen (-e).
5. Prosjektplanen (-e) blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering i møte 03.12.2019.

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Saken utsettes til neste møte.

Vedtak:

Saken utsettes til neste møte.

PS 33/19 Referatsaker

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Det ble gjort slikt vedtak.

Vedtak:

Referatsakene ble tatt til orientering.

PS 34/19 Eventuelt

Saksprotokoll i kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd - 10.09.2019

Behandling i møtet:

Etter felles diskusjon ble kontrollutvalget enige om at møtet som er berammet til 03.12.2019 flyttes til 19.11.2019.

Etter dette ble det gjort slikt vedtak.

Vedtak:

Kontrollutvalget ble enige om at møtet som er berammet til 03.12.2019 flyttes til 19.11.2019.